

PAX * 245

Maig 2017

ESCUTS DE L'INSTITUT

ESCUT DE L'INSTITUT DELS GERMANS DE LES ESCOLES CRISTIANES

Té un procés històric. En temps del Fundador consistia en *la imatge de Sant Josep i el Nen Jesús amb la inscripció "Visca Jesús"*. També hi hagué un altre segell amb l'anagrama *IHS amb la creu refulgent sobre la H* i al voltant *"Les Frères des Écoles Chrésiennes"*.

De 1721 a 1751 es torna al segell amb *Sant Josep i el Nen Jesús amb la inscripció "Les Frères des Écoles Chrésiennes"*.

El Capítol General de 1751 va determinar definitivament que el segell oficial de l'Institut seria una *"estrella brillant de plata sobre un fons blau"* amb la llegenda *"Signum Fidei"* (signe de fe), recordant que La Salle va dir que l'esperit de l'Institut seria de fe i de zel.

En algunes ocasions, a la part baixa de l'escut s'hi ha afegit *"Indivisa manent"*, per indicar la unitat de cors i d'esperits malgrat les diferències. Però a l'escut oficial no hi figura aquesta última inscripció.

ESCUT DE LA FAMÍLIA DE SANT JOAN B. DE LA SALLE

Té aquest origen. Johan Salla, fou un guerrer català, Comte d'Urgell. Amb motiu de la invasió de la península Ibèrica pels musulmans, es refugià a la regió Pirenaica aconseguint expulsar-los del seu Comtat al començament del segle IX.

Va lluitar amb gran valentia al costat d'Alfons II el Cast i morí en ple combat, amb un braç i les cames trencades degut a un penyal que li caigué a sobre en plena batalla.

El rei volgué ennoblir a Johan Salla reconeixent-li aquest escut amb els tres cabirons i el lema INDIVISA MANENT (= resten units).

Aquest escut ha perdurat en la família La Salle (com escut de família) i el trobem en els segles XVII-XVIII.

Aquest escut és utilitzat sobre tot en clubs esportius La Salle i ensenyes d'antics alumnes

EDITORIAL

US PRESTEM EL NÚMERO 245 DE PAX
MAIG 2017

ELS GERMANS S'EXPRESSEN...

ELS GERMANS ES COMUNIQUEN...

Amb la Primavera ja ben encetada se us posa a les mans el nou PAX n. 245 en un mes de maig on no hi poden faltar les referències al Fundador i a la Verge Maria amb l'advocació de la Mare de Déu de Montserrat. Hi trobareu els següents nuclis:

El G. Superior General ens mentalitza sobre el tricentenari de la mort del Fundador i s'hi afegeixen unes recomanacions de la seva part en aspectes d'actualitat. A més, d'altres articles sobre el vot d'Associació (oblidat i retrobat). Un article amb motiu del que la Regla ens diu que som «signe», i se'ns demana de què som signe o hem de ser signe segons la Regla...

La Unió de Superiors Generals ha abordat el tema de la fidelitat en la vida consagrada partint d'Estadístiques i de l'hemorràgia de personal (sic!). En la Plenària del 28 de gener 2017, amb alguns Cardenals i alguns Superiors General, el Papa ha abordat el tema parlant dels factors que condicionen la fidelitat. També hi trobareu unes al·lusions sobre el Sínode de Bisbes sobre la joventut que es farà el 2018. Molt aclaridor l'article del Cardenal Martínez Sistach (en el link, pàg 121) sobre la presentació del seu llibre "*Com aplicar Amoris laetitia*", molt pertinent per situacions d'avui.

No ens són aliens els temes, certament molt preocupants, sobre la persecució de cristians avui. També sobre els sensesostre i les reflexions d'un jutge de menors aplicant unes sentències vertaderament en bé de la inserció social dels menors delinqüents.

El centenari del nostre Germà Àngel García pren relleu amb la interessant biografia escrita per una germana seva, que reproduïm en aquest PAX.

Hi ha una entrevista al G. Joaquim Horta per la que ens comunica la seva entrega a l'Institut i una altra al Sr. Jordi Jover fent-nos partícip de la seva vinculació i dedicació a La Salle des de sempre.

No hi falta el Salm del G. Ramon Grau i la sessió d'opinions diverses, així com diferents articles sobre temes d'actualitat de Germans que ens comparteixen experiències i diverses informacions àdhuc en matèria de vellesa i de salut. També d'altres experts ens parlen de temes d'actualitat.

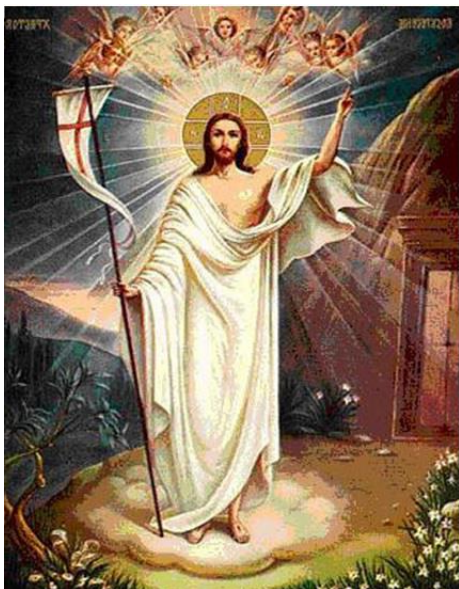
El nostre desig de que us sigui profitosa la lectura d'aquest PAX, tant com a lectura espiritual com d'informació i de formació permanent en aquests temps tan acceleradament evolutius.

Amb els millors desigs de que PAX sigui un mitjà d'expressió entre Germans,

El Consell de Direcció de PAX
GG. Lluís Diumenge, Josep Maria Pons,
Carles Giol, Miquel Xancó i Jaume Pujol

ÉS PASQUA - AL·LELUIA!!!

G. Ramon Font i Serra

És Pasqua! La més gran de les festes cristianes. Deixem entrar el goig pasqual en el nostre cor i deixem que aquest goig ens faci millors persones, millors cristians, millors Germans...

Pasqua és el centre de l'any litúrgic. És tan important i solemne que la fem durar cinquanta dies! Dies que han de ser celebrats amb alegria com si es tractés d'un sol i únic dia festiu.

Pasqua és creure, celebrar, viure i testimoniar la resurrecció del Senyor i fer-ho amb una gran alegria!

Pasqua és creure en la resurrecció del Senyor, és acceptar que és veritat el que vam recordar el divendres sant: que de l'arbre sec, de la passió i mort de Jesús, en surt la salvació, l'alliberament del pecat i de la mort eterna. És, com va dir amb el cor l'apòstol Tomàs,: "Senyor meu i Déu meu".

Pasqua és celebrar la resurrecció del Senyor, és deixar-nos embolcallar per l'alegria de la fe. Jesús ens ha obert un nou camí i Ell s'ha posat al davant. És el primer i ens portarà cap el cim més

anhelat: la Jesuralem celestial, la glòria del cel.

Pasqua és viure la resurrecció del Senyor. És, com ens diu Pau "revestir-nos de l'home nou, posar el cor en allò que és de dalt, no en allò que és de la terra". És intentar fer la voluntat de Déu, ara i aquí.

Pasqua és testimoniar la resurrecció del Senyor, és ser-ne ambaixadors, preparar el camí perquè altres homes i dones s'afegeixin, com a noves anelles, a la llarguíssima cadena de cristians que proclamen als quatre vents que Jesús ha ressuscitat, que és viu i que ha començat una nova etapa de la història.

Que la Pasqua sigui joia, llum, vida, cant, melodia... Que Jesús ressuscitat ressoni fins al fons de la nostra ànima i fem-la ressonar, sobre tot amb l'exemple de vida, dins les nostres comunitats i escoles, els nostres pobles i ciutats, allà on siguem.

BONA PASQUA!!!

Mensaje del Hno. Robert Schieler, Superior General, a todos los Hermanos y Lasallistas

En el año 2019 conmemoraremos los
300 años de la muerte de San Juan Bautista De La Salle

y es una alegría para todos los Hermanos de La Salle y todos los Lasallistas poder preparar esta fiesta. Te invitamos a escuchar las palabras del Hermano Robert Schieler, Superior General donde nos convoca a unirnos en torno al legado que ha dejado el Fundador entre nosotros.

En las redes sociales usaremos la etiqueta **#300LaSalle**.

Nuestro agradecimiento a Antonio del Rosario y a Jaker Leno del Distrito LEAD, Sector Filipinas por la idea y elaboración del logo de los 300 años y a Elizabeth Moors Jodice, Directora de Comunicaciones de *Christian Brothers Conference*, Región RELAN (Región Lasaliana de América del Norte), por el concepto y edición del video del Hno. Superior General.

Explicación del logo

El Papa Francisco dijo una vez: "Somos peregrinos de la muerte a la plenitud de la vida...". San Juan Bautista de La Salle, patrono de los educadores, entró en esa plenitud de vida en 1719. Durante el año 2019 el Instituto de los

Hermanos de las Escuelas Cristianas celebrará este 300 aniversario como el Año de las vocaciones lasalianas. El logotipo del Tricentenario de La Salle es un círculo que representa la plenitud de la vida. Dentro del círculo se halla el número 300 en una apariencia ascendente para simbolizar la vitalidad continua del Instituto y la celebración de la entrada de La Salle a la plenitud de la vida.

El círculo tiene aberturas en lugar de una curva cerrada. Cada número en el 300 tiene también aberturas en lugar de tres números separados. Las aberturas indican que la Misión Lasaliana está abierta a ir más allá de sus propias fronteras. Son como portales donde los Lasalianos pueden fácilmente romper barreras en sus propios itinerarios vocacionales y ser uno con aquellos que viven en las periferias.

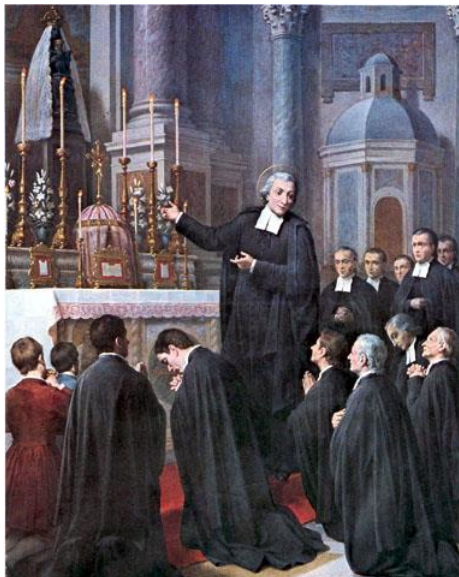
Alrededor del círculo se ha colocado el texto del lema para definir claramente la celebración del tricentenario. Aunque la muerte puede haber separado a los Lasalianos de su Fundador, el texto alrededor del círculo expresa el modo en que los Lasalianos de todo el mundo continúan mostrando con el corazón, el compromiso y la vida su unidad aún más profundamente en la Misión Lasaliana.

El azul fue elegido por ser uno de los colores del Instituto.

“USTEDES Y YO SOMOS RESPONSABLES DE LA VIDA O DEL DECLIVE DEL INSTITUTO”

H. Robert Schieler, Superior General, Carta Pastoral pàgs. 18-21

Los gritos del Evangelio

Teniendo en cuenta que **nuestro primer voto es el de asociación para el servicio educativo de los pobres**, cabe recordar que el principio y fundamento de este primer voto es la persona de Jesucristo y el Evangelio. Nuestra fe en el Evangelio y nuestra conversión progresiva a Cristo nos impulsan a los pobres. La llamada del 41º Capítulo General nos recuerda que “nuestra conversión no será verdadera si no nos comprometemos más con los pobres. En este campo no será suficiente para nosotros impulsar obras que acojan a todo tipo de poblaciones marginales y delincuentes. Además de la necesidad imperiosa de ampliar este tipo de trabajo hasta el límite de nuestras posibilidades, la primera obligación del Instituto sigue siendo inventar un nuevo tipo de escuela para el creciente número de jóvenes abandonados”.

Es mi convicción, Hermanos, que nuestra afirmación de la llamada universal a la santidad, la formación de nuestros Colaboradores en la espiritualidad y pedagogía lasalianas, la recuperación de la centralidad de nuestro voto de asociación y la consecuencia práctica de un renovado compromiso con el servicio educativo de los pobres están directamente relacionados con nuestra propia conversión personal y comunitaria a Jesucristo y al Evangelio. Estos movimientos de transformación nacen del Espíritu Santo y están preparando potencialmente el camino para un Instituto revitalizado. Usted y su comunidad, ¿están siendo conscientes de este potencial a nivel local?

El Fundador insiste, Hermanos, en que para que el Instituto pueda experimentar una nueva vida, “es necesario que el cambio que debe operarse en vosotros se verifique en lo interior, y que seamos plenamente transformados por la luz, por la plenitud de la gracia y por la posesión del Espíritu de Dios”. Por lo tanto, cuando hablo de la transformación de las estructuras, de la creación de nuevas estrategias y de ir más allá de las fronteras, no sólo me refiero a la geografía y a las instituciones, sino también, y principalmente, a la “reestructuración” de los seres humanos; la “reestructuración de nuestros corazones”. Estoy hablando de mi transformación y de su transformación.

La calidad y la eficacia de nuestras respuestas personales y comunitarias a la proclamación de Jesús – arrepiéntanse y crean en el Evangelio (Mc 1,14) - determinarán el grado en que el Instituto está verdaderamente revitalizado. En otras palabras, **Hermanos, ustedes y yo somos responsables de la vida o del declive del Instituto**. ¿Hasta qué punto están, usted y su comunidad, conscientemente involucrados en la dinámica de la revolución espiritual? ¿Cómo están trabajando proactivamente para infundir en el Instituto una nueva vida?

Existen evidencias de que, de hecho, muchos de nosotros estamos avanzando en la dirección correcta. Un conocido estudioso jesuita comparte sus conocimientos con nosotros:

Mi impresión es que toda la Familia Lasaliana ha hecho un trabajo notable en las últimas cuatro décadas... El retorno a los impulsos originales de su fundación revivió una preocupación por la educación de los económicamente marginados, así como nuevas preocupaciones en favor de los pobres en el hemisferio sur...

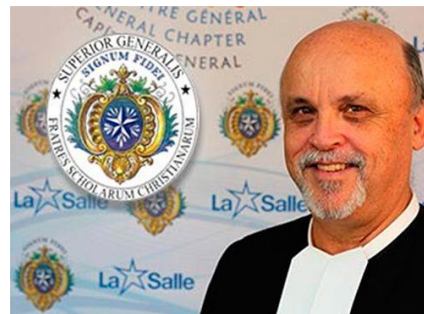
Posiblemente la más impresionante de las muchas maneras en que la comunidad lasaliana hizo un balance de sí misma y “se adaptó a los tiempos”... fue precisamente la ampliación de quién estaba incluido en la propia comunidad. La proporción de Hermanos implicados en el funcionamiento de las escuelas lasalianas cambió drásticamente, con un porcentaje mucho mayor de seglares en el aula y en la administración.

Palabras de Clausura del Congreso de Pastoral Vocacional Mirando más allá

Distrito ARLEP

Buenas tardes Hermanos, Colaboradores Lasalianos de la ARLEP, invitados de otros Distritos de la RELEM y Hermanas y Hermanos de otras comunidades religiosas.

Gracias por invitarme a estar con vosotros en esta reunión lasaliana que nos ha brindado la oportunidad de reflexionar sobre nuestra pastoral vocacional.

Me uno a todos ustedes para expresar mi gratitud a los Hermanos Jorge Sierra y Rafa Matas, al Padre Amadeo Cencini y a nuestras Colaboradoras Lasalianas Lidia Rey, Pili Castro, María José Sánchez y a la comisión de pastoral vocacional de la ARLEP que ha preparado el Congreso. Su sabiduría y experiencias han enriquecido nuestra reflexión y nuestros intercambios. ¡Gracias!

Mediante la celebración de los sacramentos del bautismo y de la confirmación, despertamos a la fuerza vivificadora del Espíritu Santo de Dios. A través del Espíritu, Dios invita a cada uno de nosotros a asociarnos con Jesucristo y ser colaboradores en su proyecto en favor del Reino de Dios.

A menudo hacemos referencia a la invitación del Espíritu como a una "llamada", una "vocación". Cada bautizado es llamado a comprometerse a anunciar la Buena Nueva a través de acciones concretas de caridad cristiana efectiva, especialmente a favor de los pobres.

Por regla general, el Espíritu Santo se dirige a nosotros en la intimidad, como en un susurro, casi imperceptiblemente. La "llamada" nos llega a través de muchas voces: la familia y los amigos, la liturgia, los acontecimientos locales y mundiales, la lectura, el grito de los pobres, la música, las actividades cotidianas y, a veces, acontecimientos extraordinarios.

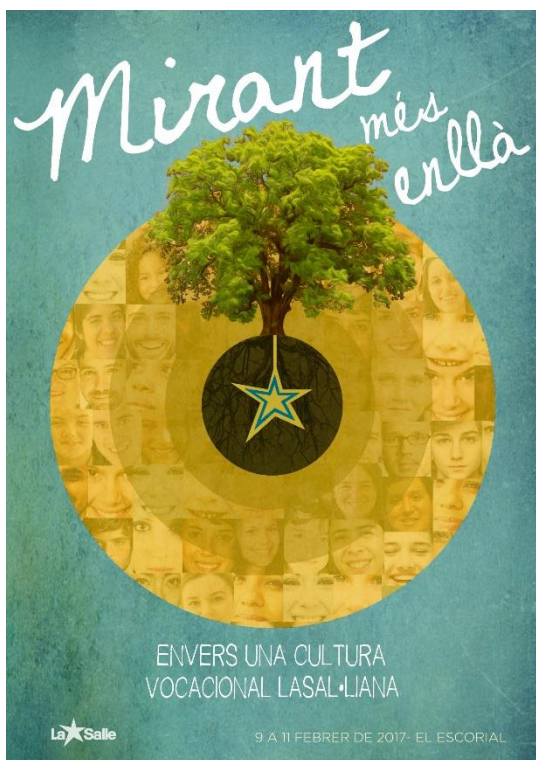
La mayoría - casi todos - los cristianos son llamados a ser portadores de la Buena Noticia en el contexto de la vida familiar - una realidad que hoy en día evoluciona rápidamente. Algunos - muy pocos -, entre nosotros, somos invitados a proclamar el Evangelio por medio de la vida consagrada.

En cualquier caso, la llamada del Espíritu llega a nosotros indirectamente y, para ser oída, requiere una escucha atenta. En la cacofonía del mundo contemporáneo debemos esforzarnos por detectar los suaves indicios del Espíritu Santo que usualmente nos llegan a través de los acontecimientos ordinarios de la vida cotidiana.

Sabemos, por nuestras propias experiencias personales y comunitarias, que una respuesta a la llamada de Dios no se da de una sola vez, de una vez por todas. La nuestra, debe ser una permanente, dinámica y progresiva respuesta de conversión a Jesucristo y a nuestros hermanos y hermanas pobres, vulnerables, excluidos y descartados. Nuestro compromiso con Jesús y su proyecto en favor del Reino de Dios es la tarea de toda una vida.

Como cristianos adultos, tenemos el importante papel de ser instrumentos a través de los cuales la voz del Espíritu se vuelve más clara para los jóvenes. Esto representa para nosotros una responsabilidad emocionante y desafiante: ¡Ay de mí si no predico el Evangelio! (Cor 9:16).

Durante mis visitas pastorales a los Hermanos y a las instituciones educativas de la red lasaliana mundial, encuentro constantemente jóvenes generosos, creativos, tolerantes y deseosos de saber más. Estos niños y jóvenes tienen sed de Dios, de vida espiritual y de oportunidades de servir a los menos afortunados.

Debemos crear espacios donde puedan sentirse conscientemente en la presencia de Dios y estar tranquilos y atentos a la Palabra de Dios. Estamos obligados a ayudarles a responder a las gracias de su bautismo y su confirmación. Debemos brindarles la oportunidad de ser cooperadores de Jesús para revelar su siempre presente Reino a los pobres y marginados.

Tenemos que reconocer y comprender las cambiantes realidades culturales que están conformando a los jóvenes porque es nuestro deber inspirar a los niños y a los jóvenes adultos para que sean portadores de la Buena Nueva en la sociedad contemporánea. En otras palabras, tenemos que estar preparados para ayudar a los jóvenes a descubrir su vocación.

Como Hermano de las Escuelas Cristianas, creo en el valor de los deberes para casa. Me gustaría proponer que cada uno de nosotros lleve a casa las siguientes preguntas para una posterior reflexión, diálogo y actuación:

¿Cómo puedo ayudar a los jóvenes a apreciar la vida matrimonial como la forma habitual de expresar su

compromiso con Jesucristo y con el Reino de Dios?

¿Qué más puedo hacer para dar testimonio del valor de la vida consagrada como una forma alternativa de responder al Evangelio?

¿Puedo crear espacios donde los jóvenes puedan reunirse para ponerse conscientemente en la presencia de Dios y tratar de detectar la voz del Espíritu que llega a ellos a través de las muchas voces de los acontecimientos cotidianos?

¿Soy un testigo feliz y entusiasta de vivir mi vida como respuesta a una llamada del Espíritu Santo?

Por último, quisiera hacer una breve reflexión sobre la vocación lasaliana; en otras palabras, la manera lasaliana de ser un compañero de trabajo con Jesucristo. Todos los estilos de la vida cristiana hacen referencia al comportamiento, específicamente sobre la forma de proceder en favor de los pobres. El Papa Francisco se refiere a menudo a Mateo 25: 31-46 como el criterio por el cual seremos juzgados. Nuestra forma de responder de manera concreta y práctica a las personas hambrientas, sedientas, desnudas, sin hogar, enfermas y encarceladas determina la profundidad de nuestro compromiso con el Reino de Dios.

Nosotros, Lasalianos, Hermanos y Colaboradores, damos vida a nuestro compromiso a través del ministerio de la educación humana y cristiana. Tenemos el privilegio de anunciar el Evangelio a los niños y jóvenes, preferentemente a los pobres, durante sus años de formación. Tenemos la maravillosa oportunidad de ayudarles a discernir su vocación.

Creemos que los Hermanos son el corazón, la memoria y los garantes del carisma lasaliano (R 157) y creemos que Dios todavía sigue llamando a los jóvenes a ser Hermanos de las Escuelas Cristianas. La nuestra es una manera muy desafiante, gratificante y emocionante de ser colaboradores con Jesucristo. Os pido a todos vosotros aumentar vuestros esfuerzos para invitar a los jóvenes a "venir a ver" nuestra vida de fraternidad y nuestro ministerio apostólico.

Hermanas y Hermanos, los jóvenes cuentan con nosotros para ser faros de esperanza cristiana y testigos alegres de la especial preocupación de Dios por los pobres. Cuanto más brillante sea el faro y más claro el testigo, tanto mejor podremos ser mensajeros de las invitaciones del Espíritu Santo a los jóvenes. Salgamos de este congreso más preparados que nunca para ayudar a otros a descubrir su vocación.

Br. Robert Schieler
Superior General HH.EE.CC.
Madrid, 11 de Febrero

Palabras del Papa sobre la fidelidad a la vida consagrada

DISCURSO DEL SANTO PADRE FRANCISCO

A LOS PARTICIPANTES EN LA PLENARIA DE LA CONGREGACIÓN PARA LOS INSTITUTOS DE VIDA CONSAGRADA Y LAS SOCIEDADES DE VIDA APOSTÓLICA

Sala Clementina
Sábado 28 de enero de 2017

Queridos hermanos y hermanas:

Es para mí un motivo de alegría recibirlos hoy, mientras estáis reunidos en Sesión Plenaria para reflexionar sobre el tema de la fidelidad y de los abandonos. Saludo al cardenal Prefecto y le agradezco sus palabras de presentación; y os saludo a vosotros expresando mi agradecimiento por vuestro trabajo al servicio de la vida consagrada de la Iglesia.

El tema que habéis elegido es importante. Podemos decir que en este momento la fidelidad está a prueba; las **estadísticas** que habéis examinado lo demuestran. Estamos ante una **“hemorragia”** que debilita la vida consagrada y la vida misma de la Iglesia. Los abandonos dentro de la vida consagrada nos preocupan. Es verdad que algunos abandonan por un acto de coherencia, porque reconocen, después de un discernimiento serio, que no han tenido nunca vocación; pero otros con el pasar del tiempo dejan de ser fieles, muchas veces tan sólo pocos años después de la profesión perpetua. ¿Qué ha ocurrido?

Sóc conscient d'aquesta hemorràgia que afebleix la vida consagrada? Com visc l'abandonament d'un company o companya de comunitat?

Como bien habéis señalado, muchos son los factores que condicionan la fidelidad en esto que es un cambio de época y no sólo una época de cambio, en la cual resulta difícil asumir compromisos serios y definitivos. Me contaba un obispo, hace tiempo, que un buen chico con licenciatura universitaria, que trabajaba en la parroquia, fue a verle y le dijo: “quiero hacerme sacerdote, pero durante diez años”. La cultura de lo provisional.

El primer factor que no ayuda a mantener la fidelidad es el contexto social y cultural en el cual nos

Quins aspectes del context social i cultural crec que afecten més negativament a la vida religiosa? A quins valors de l'Evangelí són estranys?

movemos. Vivimos inmersos en la llamada cultura de lo fragmentario, de lo provisional, que puede llevar a vivir a “a la carta” y a ser esclavos de las modas. Esta cultura induce a la necesidad de tener siempre las “puertas laterales” abiertas hacia otras posibilidades, alimenta el consumismo y olvida la belleza de la vida simple y austera, provocando muchas veces un gran vacío existencial. Se ha difundido también un fuerte relativismo

práctico, según el cual todo es juzgado en función de una autorrealización muchas veces extraña a los valores del Evangelio. Vivimos en sociedades donde las reglas económicas sustituyen las morales, dictan leyes e imponen los propios sistemas de referencia a expensas de los valores de la vida; una sociedad donde la dictadura del dinero y del provecho propugna una visión de la existencia por la cual quien no rinde es descartado. En esta situación, está claro que uno debe antes dejarse evangelizar para luego comprometerse con la evangelización.

El segundo factor es el del mundo juvenil, un mundo complejo, al mismo tiempo rico y que desafía. Hay jóvenes maravillosos y no son pocos. Pero también entre los jóvenes hay muchas víctimas de la lógica de la mundanidad, que se puede sintetizar así: búsqueda del éxito a cualquier precio, del dinero fácil y del placer fácil. Esta lógica seduce también a muchos jóvenes. Nuestro esfuerzo no puede ser otro que estar cerca de ellos para contagiarles con la alegría

Quins elements de la lògica de la mundanitat afecten avui més al món dels joves? Tenim dificultats de comunicar-los la lògica de l'Evangelí?

del Evangelio y de la pertenencia a Cristo. Esta cultura deberá ser evangelizada si queremos que los jóvenes no sucumban.

Un tercer factor condicionante proviene del interior de la misma vida consagrada, donde junto a la santidad — ¡hay mucha santidad en la vida consagrada! — no faltan **situaciones de contra-testimonio que hacen difícil**

Enuncia les situacions de contratestimoniatge que afecten més la meua Comunitat i la meua congregació? Com caldria viure per esdevenir escola de fidelitat?

la fidelidad. Tales situaciones, entre otras, son: la rutina, el cansancio, el peso de la gestión de las estructuras, las divisiones internas, la búsqueda de poder —los “trepas”—, una manera mundana de gobernar los institutos, un servicio de la autoridad que a veces se convierte en autoritarismo y otras veces en “un dejar hacer”. Si la vida consagrada quiere mantener su misión profética y su fascinación, continuando en su ser escuela de

fidelidad para los cercanos y para los lejanos (cf. Efesios 2, 17), debe mantenerse la frescura y la novedad de la centralidad de Jesús, el atractivo de la espiritualidad y la fuerza de la misión, mostrar la belleza de la escuela de Cristo e irradiar esperanza y alegría. Esperanza y alegría. Esto nos hace ver cómo va una comunidad, qué hay por dentro. ¿Hay esperanza, hay alegría? Va bien. Pero cuando falta la esperanza y no hay alegría, la cosa es fea.

Un aspecto que se deberá cuidar de manera particular es **la vida fraterna en comunidad**. La cual es alimentada: 1. Por la oración comunitaria. 2. Por la lectura orante de la Palabra. 3. Por la participación activa en los sacramentos de la Eucaristía y de la Reconciliación. 4. Por el diálogo fraterno. 5. Por la comunicación sincera entre sus miembros. 6. Por la corrección fraterna, por la misericordia hacia el hermano o la hermana que peca, 7. Por la “condivisión” de responsabilidades. Todo esto acompañado por un elocuente y alegre testimonio de vida simple junto a los pobres y por una misión que privilegie las periferias existenciales.

Quines d'aquestes set fonts d'alimentació de la vida fraterna en Comunitat... són mes presents a la meua realitat? N'hi ha alguna especialment descurada?

De la renovación de la vida fraterna en comunidad depende mucho el resultado de la pastoral vocacional, el poder decir «venid y veréis» (cf. Juan 1,39) y la perseverancia de los hermanos y de las hermanas jóvenes y menos jóvenes. Porque cuando un hermano o una hermana no encuentra apoyo a su vida consagrada dentro de la comunidad, irá a buscarlo fuera, con todo lo que eso conlleva (cf. La vida fraterna en comunidad, 2 de febrero de 1994, 32).

La vocación, como la misma fe, es un tesoro que llevamos en vasijas de barro (cf. 2 Corintios 4,7); por esto

La meua comunitat podria acollir algun/a jove per discernir la seva vocació? Què valoraria? Què li semblaria poc evangèlic?

tenemos que cuidarla, como se cuidan las cosas más preciosas, para que nadie nos robe este tesoro, ni pierda su belleza con el pasar del tiempo. Tal cuidado es tarea en primer lugar de cada uno de nosotros, que estamos llamados a seguir a Cristo más de cerca con fe, esperanza y caridad, cultivar cada día en la oración y reforzada por una buena formación teológica y espiritual, que defienda de las modas y de la cultura de lo efímero y permite

caminar firmes en la fe. Sobre este fundamento es posible practicar los consejos evangélicos y tener los mismos sentimientos de Cristo (cf. Filipenses 2,5). La vocación es un don que hemos recibido del Señor, el cual ha posado su mirada sobre nosotros y nos ha amado (cf. Marcos 10, 21) llamándonos a seguirlo en la vida consagrada, y es al mismo tiempo una responsabilidad de quien ha recibido este don. Con la gracia del Señor, cada uno de nosotros está llamado a asumir con responsabilidad en primera persona el compromiso del propio crecimiento humano, espiritual e intelectual y, al mismo tiempo, a mantener viva la llama de la vocación. Esto conlleva que a la vez nosotros tengamos fija la mirada en el Señor, estando siempre atentos a caminar según la lógica del Evangelio y no ceder a los criterios de la mundanidad. Muchas veces las grandes infidelidades inician con pequeñas desviaciones o distracciones. También en este caso es importante hacer nuestra la exhortación de san Pablo: «Porque es ya hora de levantaros del sueño» (Romanos 13,11).

Què significa el carisma de l'acompanyament, de la direcció espiritual, és un carisma "laical"? Les religioses i els religiosos germans són conscients?

Hablando de **fidelidad** y de **abandonos**, tenemos que dar mucha importancia al **acompañamiento**. Y esto quisiera subrayarlo. Es necesario que la vida consagrada invierta en preparar acompañantes cualificados para este ministerio. Y digo la vida consagrada, porque el carisma del acompañamiento espiritual, digamos de la dirección espiritual, es un carisma "laical". También los sacerdotes lo tienen; pero es "laical". Cuántas

veces he encontrado monjas que me decían: "Padre, ¿usted no conoce un sacerdote que me pueda dirigir?" — "Pero, dime, ¿en tu comunidad no hay una monja sabia, una mujer de Dios?" — "Sí, está esta viejita que... pero..." - "¡Ve con ella!". Cuidad vosotros de los miembros de vuestra congregación. Ya en la Plenaria precedente habéis constatado tal exigencia, como resulta también en vuestro documento precedente "Para vino nuevo odres nuevos" (cf. nn. 14-16). No insistiremos nunca lo suficiente en esta necesidad. Es difícil mantenerse fieles caminando solos, o caminando con la guía de hermanos y hermanas que no sean capaces de escucha atenta y paciente, o que no tengan una experiencia adecuada de la vida consagrada. Necesitamos hermanos y hermanas expertos en los caminos de Dios, para poder hacer lo que hizo Jesús con los discípulos de Emaús: acompañarlos en el camino de la vida

Som conscients que "no poques vocacions es perden per manca d'acompanyants vàlids"? Com podríem preparar-nos per ser uns bons acompanyants?

Com acompanyar sense crear dependències ni generar actituds infantils?

y en el momento de la desorientación y encender de nuevo en ellos la fe y la esperanza mediante la Palabra y la Eucaristía (cf. Lucas 24,13-35). Esta es la delicada y comprometida tarea de un acompañante. No pocas vocaciones se pierden por la falta de acompañantes válidos. Todos nosotros consagrados, jóvenes y menos jóvenes, necesitamos

una ayuda adecuada para el momento humano, espiritual y vocacional que estamos viviendo. Mientras debemos evitar cualquier modalidad de acompañamiento que cree dependencias. Esto es importante: el acompañamiento espiritual no debe crear dependencias. Mientras que debemos evitar cualquier modalidad de acompañamiento que cree dependencias, que proteja, controle o haga infantiles; no podemos resignarnos a caminar solos, es necesario un acompañamiento cercano, frecuente y plenamente adulto. Todo esto servirá para asegurar un discernimiento continuo que lleva a descubrir la voluntad de Dios, a buscar en todo esto qué agrada más al Señor, como diría san Ignacio o —con las palabras del san Francisco de Asís— a "querer siempre lo que a Él le gusta" (cf. FF 233). El discernimiento requiere, por parte del acompañante y de la persona acompañada, una delicada sensibilidad espiritual, un ponerse de frente a sí mismo y de frente al otro "*sine proprio*", con completo desapego de prejuicios y de intereses personales o de grupo. Además, es necesario recordar que en el discernimiento no se trata solamente de elegir entre el bien y el mal, sino entre el bien y el mejor, entre lo que es bueno y lo que lleva a la identificación con Cristo. Y continuaría hablando, pero terminamos aquí.

Com viure la vida religiosa a partir d'una actitud contínua de discerniment? Estem oberts per obrir el nostre cor a la llum de la Paraula de Déu?

Queridos hermanos y hermanas, os doy las gracias una vez más e invoco sobre vosotros y sobre vuestro servicio como miembros y colaboradores de la Congregación para los Institutos de vida consagrada y las Sociedades de vida apostólica la continua asistencia del Espíritu Santo, mientras os bendigo de corazón. Gracias.

9 Claves de la vida consagrada según el Papa Francisco

1. **No a la indiferencia:** “Pasar al lado de los problemas y que éstos no nos toquen. No es mi problema”. Llegar a pensar que: “Sí, es natural que haya enfermos, que haya pobres, que haya gente que sufre, entonces ya es tan natural que ya no me llama la atención un grito, un pedido de auxilio, acostumbrarse. Nos decimos: es normal, siempre fue así”.
 2. **No al corazón blindado:** Cuántos seguidores de Jesús corren este riesgo tener “un corazón blindado, un corazón cerrado que ha perdido la capacidad de asombro y por lo tanto, la posibilidad de cambio”.
-
- A photograph of Pope Francis, wearing his white cassock and zucchetto, surrounded by a large crowd of children. He is smiling and embracing a young boy in a green shirt. Other children are visible in the background, some looking at the camera and others looking towards the Pope.
3. **No a la espiritualidad del “zapping”:** “Pasa y pasa, pasa y pasa, pero nada queda. Son quienes van atrás de la última novedad, del último best seller, pero no logran tener contacto, no logran relacionarse, no logran involucrarse. ¡Incluso con el Señor al que están siguiendo! Porque la sordera avanza, eh?”
 4. **Escuchar a Dios y al Pueblo con el mismo cuidado y atención:** “Dividir esta unidad entre escuchar a Dios y escuchar al hermano, es una de las grandes tentaciones que nos acompañan a lo largo de todo el camino de los que seguimos a Jesús y tenemos que ser conscientes de esto: de la misma forma que escuchamos a nuestro Padre es como escuchamos al Pueblo fiel de Dios. Si no lo hacemos con los mismos oídos, con la misma capacidad de escuchar, con el mismo corazón, algo se quebró”.
 5. **“Dale una caricia por favor, escúchalo, dile que Jesús lo quiere”:** El Papa pidió un cambio de actitud a aquellos religiosos y religiosas que muchas veces se dirigen al pueblo y pobre pueblo fiel de Dios, cuántas veces es retado por el mal humor o por la situación personal de un seguidor o seguidora de Jesús.
 6. **La compasión no es silenciar el dolor:** La compasión viene de “la lógica que no se centra en el miedo sino en la libertad que nace de amar y pone el bien del otro por sobre todas las cosas. Es la lógica que nace de no tener miedo de acercarse al dolor de nuestra gente. Aunque muchas veces no sea más que para estar a su lado y hacer de ese momento una oportunidad de oración”.
 7. **Pedir al Señor “la gracia de la memoria”:** “No perder la memoria del pueblo fiel es una gracia”.
 8. **Ser testigos del amor, no de una ideología:** “No somos testigos de una ideología, no somos testigos de una receta o de una manera de hacer teología. Somos testigos del amor sanador y misericordioso de Jesús. Somos testigos de su actuar en la vida de nuestras comunidades”.
 9. **Recuerden su historia con Jesús:** “Un día Jesús nos vio al borde del camino, sentados sobre nuestros dolores, sobre nuestras miserias. Sobre nuestras indiferencias, cada uno conoce su historia antigua. No acalló nuestros gritos, por el contrario se detuvo, se acercó y nos preguntó qué podía hacer por nosotros”.

Aquest DAFO va ser elaborat per la Junta Directiva de l'URC i presentat a la Plenària de la Conferència Episcopal Tarraconense en reunió conjunta, celebrada a Tiana l'11 de febrer de 2017

DAFO URC

76 assemblea

CONSIDERACIONS SOBRE EL DAFO (debilitats, amenaces, fortaleces, oportunitats)

ANÀLISI DE LA SITUACIÓ DE LA VIDA RELIGIOSA EN EL CONTEXT DE L'ESGLÉSIA I LA SOCIETAT DE CATALUNYA

FACTORS INTERNS	FACTORS EXTERNS
DEBILITATS En l'interior de la VR • Envelliment de les comunitats • Manca de vocacions • Disminució del nombre de religiosos/es • Pèrdua de presències • Tancament de comunitats • Desproporció entre el nombre de persones i d'estructures • Fragmentació en les accions que realitzem • Deslocalització de les Cúries respecte de Catalunya • Províncies cada cop més grans, que afavoreixen la pèrdua d'identitat pròpia i dificulten l'arrelament de religiosos/es a Catalunya • Activisme i persones en situació de <i>Burnout (cremat)</i>, que dificulten un testimoniatge de profecia, de saviesa, d'espiritualitat... En relació amb l'Església diocesana • Cert perill de processos paral·lels • Insuficient integració de les forces eclesials en la pastoral de conjunt • Cert desconeixement del sentit de la VR a l'interior de l'Església En relació a la societat • Dificultats de connexió i diàleg amb la societat i la realitat actual, a les quals semblen estranys • El llenguatge que s'utilitza és poc entenedor •	AMENACES • Una societat cada cop més a-religiosa i fins i tot contrària al fet religiós • Socialment: individualisme i hedonisme • Cert descrèdit social de tot tipus d'institucions • Forces socials i polítiques que volen portar a la reclusió de l'Església a l'àmbit privat, especialment en l'àmbit educatiu i sanitari • Reduir l'acció positiva de l'Església a les seves accions socials, només valorar-nos pel que fem com a institucions productives. Una feina substitutòria fins que la pugui assumir l'Estat • Ignorància i agressivitat dels Mitjans de Comunicació Social respecte de l'Església • Immobilisme i conservadorisme de sectors reaccionaris que es presenten com a defensors de l'Església • ...

FACTORS INTERNS	FACTORS EXTERNS
FORTALESES • Identitat i carisma sòlids i contrastats, que segueixen sent atractius • Persones amb formació, saviesa, entrega i expertesa en molts àmbits: social, educatiu, d'acompanyament sanitari. ... tenim un fort <i>know how</i> • Vitalitat espiritual i compromesa en religiosos/es que mostren passió per Déu i per la humanitat. • Estructures de govern experimentades i participatives. • Pes significatiu de les nostres obres i ministeris • Atenció a la realitat i capacitat d'avaluar i de redirigir els nostres projectes • Continuïtat d'una forta presència missionera • Dimensió universal que aporta una mirada amb horitzons amplis i s'enriqueix d'experiències tocant a la societat i a l'Església • Formació, treball i compromís dels laics/laïques vinculats als camps de l'espiritualitat i la missió • Confiança social en les nostres institucions: la gent busca les nostres escoles i serveis • ...	OPORTUNITATS • Persones joves que, ben acompanyades, poden ser agents molt actius d'Església • Joves que busquen profunditat en l'experiència de fe • Situació de pobresa en l'Església i en la vida religiosa que ens dona l'oportunitat de confiar més en Déu, ser més autèntics, superar l'autosuficiència i viure més la comunió i la col·laboració entre nosaltres • Desprendre'ns d'herències històriques sense valor evangèlic • L'acceptació social del Papa Francesc ajuda a entrar en diàleg i ens reconnecta millor amb la societat • Augment d'iniciatives intercongregacionals • La VR pot resultar més atractiva com alternativa contracultural i profètica • La secularització (no secularisme), ens permet una evangelització amb menys prejudicis • La solidaritat es més que mai un valor compartit, que podem aprofitar • Diàleg interreligiós • Compartir l'experiència religiosa amb els laics • ...

Síntesi de la conferència del P. Josep M. Rambla, SJ comentant el DAFO

“ Crear espais on la vida cristiana es faci possible ”

Laura Mor –CR

“Crear espais on la vida cristiana es faci possible”. És el programa comú i transversal que ha proposat el jesuïta **Josep M. Rambla** a tots els religiosos i religioses de Catalunya. Ho ha fet en el marc de l'assemblea general de la Unió de Religiosos de Catalunya, la URC, que ha tingut lloc aquest dijous al Seminari Conciliar de Barcelona.

En un context de “canvi axial”, Rambla ha defensat la necessitat de “centrar-se en la vida cristiana comuna i no en l'específic de la vida consagrada”. Menys autocentrar-se i més visió fraternal. I amb un argument de pes: “Tots nosaltres som laics, som persones batejades, i tan debò que arribem a ser cristians”.

La seva exposició ha partit d'una anàlisi DAFO, elaborada per la junta directiva de la URC i presentada a Tiana el 17 de febrer als bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense . Un primer esbós de caràcter intern que mostra *debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats* de la vida religiosa a casa nostra.

Rambla ha fet una invitació molt clara: “Pensar més en cristianitzar més que no pas en cercar vocacions religioses” perquè “en el fons el que busquem és cristianitzar el nostre món”. Així, ha defensat que “és l'hora del carisma dels cristians”.

Un paradigma en què ordes i congregacions tenen un paper clar: “Nosaltres no som més cristians que els bons cristians, però amb les nostres vides hem de presentar una contracultura que humanitza”.

D'acord amb “la lògica que Déu ho demana tot” i guiats per un esperit que “és creador i no manipulable”, assumeixen un encàrrec: “Vivim i anunciem un Jesús que és bogeria i debilitat; però resulta que reconeixem que aquesta bogeria és saviesa i la debilitat, fortaleza”, ha dit Rambla.

Enmig del món

En la seva ponència ha descrit una societat que promou el plaer personal, la cobdícia, el consum o l'egoisme. Un món del que formen part els religiosos i les religioses: “Ens trobem tots ficats enmig de la polis”.

Respecte aquesta realitat social, política i econòmica el jesuïta demana posicionar-se: “Ens hem de moure a favor o en contra, però no s'hi val a ser neutrals”. I ha subratllat la necessitat de “crear una contracultura” i no pas “un món a part”.

“Ens hem de preguntar si els religiosos som prou actius políticament”, ha interrogat a l'auditori. I igualment, ha demanat qüestionar-se “si fem el que podem per no caure amb la civilització del diner, de l'individualisme, de l'hedonisme”.

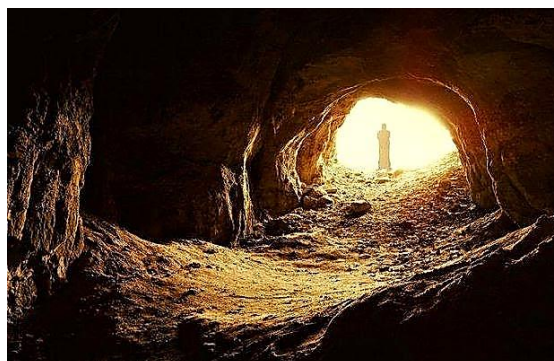
Místics i profetes

Rambla ha presentat Jesús com a místic i profètic. I s'ha preguntat: “Desenvolupem prou aquesta doble dimensió?”. També ha recordat com la vida dels religiosos sovint transcorre en llocs de frontera i Rambla ha recomanat que religiosos i religioses siguin “guia de pregària per als altres”. També ha recordat el sentit dels vots d'obediència, pobresa i castedat.

El valor de l'ancianitat

“No hi ha un moment en què una religiosa o un religiós es pugui considerar jubilat”, ha dit Rambla. Per això, ha encoratjat a recuperar “el valor de l'ancianitat”, en aspectes com el consell, el suport afectiu o les petites col·laboracions comunitàries.

I en aquesta mateixa línia, ha demanat “treballar les vocacions des de l'agraïment i no com una campanya per la supervivència”.

CARTA DEL PAPA FRANCISCO

A LOS JÓVENES

Con ocasión de la presentación del documento preparatorio para la realización del Sínodo de los Obispos de 2018, cuyo tema será *"los jóvenes, la fe y el discernimiento vocacional"*, el Papa Francisco dirige una carta a la juventud en la que alienta a no tener miedo y a seguir por los caminos por los que llama el Señor.

Queridos jóvenes,

Tengo el agrado de anunciarles que en el mes de octubre del 2018 se celebrará el Sínodo de los Obispos sobre el tema **«Los jóvenes, la fe y el discernimiento vocacional»**. He querido que ustedes ocupen el centro de la atención porque los llevo en el corazón. Precisamente hoy se presenta el Documento Preparatorio, que les ofrezco como una "guía" para este camino.

Me vienen a la memoria las palabras que Dios dirigió a Abrahán: «Vete de tu tierra, de tu patria y de la casa de tu padre a la tierra que yo te mostraré» (Gen 12,1). Estas palabras están dirigidas hoy también a ustedes: son las palabras de un Padre que los invita a "salir" para lanzarse hacia un futuro no conocido pero prometedor de seguras realizaciones, a cuyo encuentro Él mismo los acompaña.

Les invito a escuchar la voz de Dios que resuena en el corazón de cada uno a través del soplo vital del Espíritu Santo.

Cuando Dios le dice a Abraham «Vete», ¿qué quería decirle? Ciertamente no le pedía huir de los suyos o del mundo. Su invitación fue una fuerte provocación para que dejase todo y se encaminase hacia una tierra nueva. Dicha tierra, ¿no es acaso para ustedes aquella sociedad más justa y fraterna que desean profundamente y que quieren construir hasta las periferias del mundo?

Sin embargo, hoy, la expresión «Vete» asume un significado diverso: el de la prevaricación, de la injusticia y de la guerra. Muchos jóvenes entre ustedes están sometidos al chantaje de la violencia y se ven obligados a huir de la tierra natal.

El grito de ellos sube a Dios, como el de Israel, esclavo de la opresión del Faraón (cfr. Es 2, 23).

Deseo también recordarles las palabras que Jesús dijo un día a los discípulos que le preguntaban: «Rabbí [...] ¿dónde vives?». Él les respondió: «Venid y lo veréis» (Jn 1,38).

También a ustedes Jesús dirige su mirada y los invita a ir hacia Él. ¿Han encontrado esta mirada, queridos jóvenes? ¿Han escuchado esta voz? ¿Han sentido este impulso a ponerse en camino? Estoy seguro que, si bien el ruido y el aturdimiento parecen reinar en el mundo, esta llamada continua resonando en el corazón de cada uno para abrirlo a la alegría plena.

Esto será posible en la medida en que, a través del acompañamiento de guías expertos, sabrán emprender un itinerario de discernimiento para descubrir el proyecto de Dios en la propia vida. Incluso cuando el camino se encuentre marcado por la precariedad y la caída, Dios, que es rico en misericordia, tenderá su mano para levantarlos.

En Cracovia, durante la apertura de la última Jornada Mundial de la Juventud, les pregunté varias veces: «Las cosas, ¿se pueden cambiar?». Y ustedes exclamaron juntos a gran voz «sí».

Esa es una respuesta que nace de un corazón joven que no soporta la injusticia y no puede doblegarse a la cultura del descarte, ni ceder ante la globalización de la indiferencia.

¡Escuchen ese grito que viene de lo más íntimo! También cuando adviertan, como el profeta Jeremías, la inexperiencia propia de la joven edad, Dios los estimula a ir donde Él los envía: «No les tengas miedo, que contigo estoy para salvarte» (Jer 1,8).

Un mundo mejor se construye también gracias a ustedes, que siempre desean cambiar y ser generosos. No tengan miedo de escuchar al Espíritu que les sugiere opciones audaces, no pierdan tiempo cuando la conciencia les pida arriesgar para seguir al Maestro.

También la Iglesia desea ponerse a la escucha de la voz, de la sensibilidad, de la fe de cada uno; así como también de las dudas y las críticas. Hagan sentir a todos el grito de ustedes, déjenlo resonar en las comunidades y háganlo llegar a los pastores.

San Benito recomendaba a los abades consultar también a los jóvenes antes de cada decisión importante, porque «muchas veces el Señor revela al más joven lo que es mejor» (Regla de San Benito III, 3).

Así, también a través del camino de este Sínodo, yo y mis hermanos Obispos queremos contribuir cada vez más a vuestro gozo (cfr. 2 Cor 1,24). Los proteja María de Nazaret, una joven como ustedes a quien Dios ha dirigido su mirada amorosa, para que los tome de la mano y los guíe a la alegría de un ¡heme aquí! pleno y generoso (cfr. Lc 1,38).

Con paternal afecto,

FRANCISCO

D'una Conferència de Joseph Ratzinger el 1969

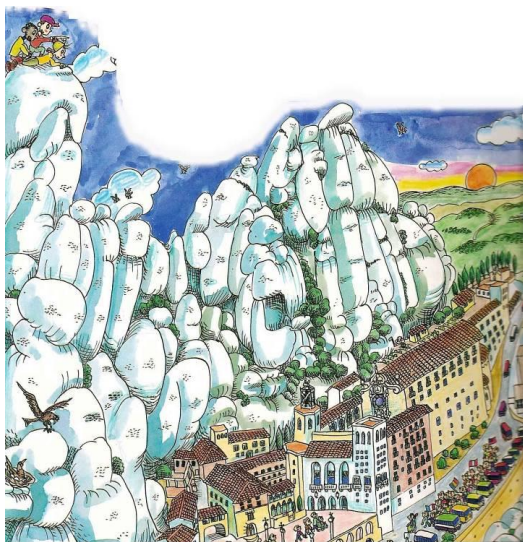
“L'Església es reduirà i haurà de començar de nou, més o menys, des del començament. Ja no podrà habitar molts dels edificis que va construir en temps de prosperitat. Perdrà molts dels seus privilegis socials.

Però quan la prova d'aquest tamís haurà passat, quedarà l'Església de Jesucrist, que creu en Déu, que ens promet vida més enllà de la mort”.

PETITA HISTÒRIA DE MONTSERRAT

Text: Josep M. Ainaud de Lasarte

Il·lustració: Pilarín Bayés

A la vegada, és un monestir benedictí, documentat des del segle IX com església dedicada a la Mare de Déu.

L'estàtua que es venera avui dia, que representa la Mare de Déu asseguda en un tron amb el Nen Jesús a la falda, és de finals del segle XII. La cara de la imatge ha estat ennegrida del fum de les llànties i de milers i milers de ciris que han cremat al seu entorn durant segles i que ha fet que la devoció popular l'anomenés *"la Moreneta"*.

Aquesta muntanya, aquesta imatge i aquest monestir han fet de Montserrat un dels símbols de Catalunya.

Per això cal conèixer la seva història, les seves llegendes i els seus paisatges. Així entendrem millor per què Montserrat ha esdevingut el que és avui dia.

La muntanya de Montserrat està situada a uns 50 Km de Barcelona, a la riba dreta del riu Llobregat. Té un perímetre

d'uns 25 Km i la seva alçada màxima, al pic de Sant Jeroni, s'eleva a 1.235 metres sobre el nivell del mar. Des del cim es domina, pràcticament, tota la terra catalana i en dies clars, s'endevina l'illa de Mallorca.

Per això, el poeta Verdaguer va escriure aquell poema que comença ***"Per veure bé Catalunya Jaume Primer d'Aragó puja al cim de Sant Jeroni a l'hora en què hi surt el sol; quin pedestal, per l'estàtua! pel gegant, quin mirador!"*** i des d'aquell cim, el Rei va fer la promesa d'alliberar totes les terres catalanes que encara estaven dominades pels musulmans.

És un poema, és cert, però val la pena pujar a Sant Jeroni en un dia clar, i veure la terra catalana, tan diversa, que s'estén sota els nostres peus. I caminar per la muntanya: el seu relleu singular és el resultat de l'acció conjunta dels diversos factors de la naturalesa. Els fenòmens geològics, l'erosió de l'aigua i del vent, ha fet que aquest fons d'un antic mar de l'era secundària –encara s'hi troben fòssils marins- emergís i emprengués les formes característiques dels seus cims, que li han donat el nom de "muntanya serrada". Algunes roques tenen noms ben pintorescos: *"el Cavall Bernat"*, *"el Gorro Frigi"*, *"la Nina"*, *"la Calavera"* o *"el Gegant encantat"*. Un lloc ideal per a escaladors i excursionistes! A més, les aigües d'infiltració han ocasionat grans coves i avencs en el seu interior, algunes ben conegudes com les del Salnitre o el dels Pouetons d'altra banda. La vegetació és sorprenentment abundosa i variada, amb tota mena de flors i plantes de les zones càlides fins a les alpines. I, per tant, hi ha molts ocells i insectes de totes classes. Fins i tot un replà de la muntanya es diu *"el Pla de les Taràntules"*, encara que avui és difícil trobar-n'hi cap. L'habitatge humà també és molt remot. Les primeres troballes de ceràmica cardial a Catalunya –de l'època neolítica, fa més de 6.000 anys van ser fetes a Montserrat.

El culte a la Verge i el monestir

Des de temps immemorial, existeixen ermites escampades per la muntanya i, almenys des de l'any 888, hi trobem una capella dedicada a la Mare de Déu.

Una llegenda explica que la imatge fou trobada dins d'una cova –la Santa Cova actual- i que quan se l'enduien cap a Manresa, havent passat pel Torrent de Santa Maria, ja no la pogueren moure, i edificaren allà mateix una esglésiola.

Per iniciativa de l'abat Oliba, l'any 1025 Montserrat fou una filial del monestir benedictí de Ripoll, fundat pel comte Guifré el Pilós.

Montserrat va créixer ràpidament i sense gaires obstacles, i l'any 1409, el papa Benet XIII l'erigí en abadia independent. El patrimoni del monestir estava format, sobretot, per donatius dels fidels, molt sovint en terres de censos. Però també cal destacar els nombrosos exvots, alguns de materials preciosos; les llànties votives, el tron de plata donat al segle XVI per la família Cardona i les dues grans corones de la MARE DE DÉU.

Una anomenada “la rica” va ser treballada durant vint anys per un monjo de Montserrat. Era d'or i pedres precioses, pesava una arrova i mitja, i l'embellien perles, maragdes, diamants, safirs i

rubís. Però la més sorprenent era la “corona mexicana”, regal dels catalans d'Amèrica en el segle XVII, treballada en or i esmalts, i enriquida amb dues mil cinc-cents maragdes, una d'elles gran com un ou de colom. Aquestes meravelles i moltes d'altres van desaparèixer durant la Guerra contra Napoleó, per pagar les despeses de guerra, i durant les revolucions de principis del segle XIX. Però quedà el rumor que no tot es va perdre, i que algunes persones poc escrupoloses se'n van beneficiar. El cert és que avui totes han desaparegut, menys el calze d'or esmaltat que l'emperador Ferran III havia ofert en agraïment a la Verge en el segle XVII. Per un descuit, no el van fondre amb les altres joies i aquesta peça única ens dona una idea de com deuria ser el fabulós tresor de Montserrat.

Les peces que avui podem veure són modernes, fruit de la devoció dels fidels. El tron que trobem al cambril fou ofrena del poble català, amb motiu de les festes de l'Entronització de l'any 1947, que foren unes festes de reconciliació, un cop acabada la Guerra Civil. La imatge de la Mare de Déu amb el Nen assegut a la falda és romànica, segurament de principis del segle XII i és d'una bellesa excepcional.

La figura del nen és del segle XIX, quan la imatge fou restaurada després de la Guerra contra Napoleó. Cal dir que el monestir ha fet servir duplicats gairebé perfectes en moments de perill i per salvar la imatge antiga. Així es va fer

durant la Guerra del Francès o la Guerra Civil de l'any 1936. Aleshores la Generalitat va salvar el Monestir, però no van poder evitar que alguns monjos fossin assassinats pels extremistes i que Montserrat fos convertit en Hospital de Sang. En acabar la guerra, alguna gent que es movia en els cercles del general Franco va intentar que el monestir passés a una altra orde religiós, però alguns monjos montserratins, arriscadament, van arribar al Monestir abans que l'exèrcit franquista i van salvar la continuïtat de Montserrat.

Una història accidentada

La història de Montserrat no ha estat sempre tranquil·la; ja al segle XV, el rei Ferran el Catòlic ordenà que Montserrat passés a dependre del monestir de San Benito el Real, de Valladolid, però la convivència entre monjos catalans i castellans es va fer difícil fins al punt que durant la Guerra dels Segadors, els catalans expulsaren els castellans.

Al segle XVIII, acabades les guerres a Catalunya, Montserrat coneix una etapa de redreçament, sobretot cultural, i les grans figures musicals –Cercerols, Casanovas, Soler, Sors- són admirades arreu d'Europa. No oblidem que l'Escolania del Monestir la trobem documentada des del segle XIII i que el famós *Llibre Vermell* del segle següent és un dels tresors musicals d'Europa.

El Montserrat mode

A principis del segle XIX, la guerra contra Napoleó fou funesta per a Montserrat. Fortificat per l'exèrcit espanyol, el seu tresor fou expropiat per "necessitats de guerra". Quan l'exèrcit de Napoleó ocupà Montserrat va saquejar el monestir, i en abandonar-lo, el va cremar. Sortosament, els monjos pogueren salvar la imatge de la Mare de Déu.

Durant la primera meitat del segle, la comunitat i el monestir passaren moltes privacions, ocasionades per les guerres civils. Fins i tot la imatge de la Mare de Déu fou traslladada a Barcelona per major seguretat. Finalment, l'any 1862 fou nomenat un nou abat vitalici, Miquel Muntadas, independent de la congregació de Valladolid, i Montserrat conegué una nova etapa de renovació.

Altra vegada, sobirans i personalitats visitaren Montserrat. Un poeta i polític molt popular, Víctor Balaguer, signà els seus poemes en català amb el nom de "El Trovador de Montserrat". Els set mantenidors dels Jocs Florals de 1859 pujaren a Montserrat a retre homenatge a la Mare de Déu.

Els anys següents, mossèn Jacint Verdaguer, amb les seves poesies, donaria a conèixer arreu de Catalunya els temes montserratins.

I l'any 1881 tenia lloc la solemne Coronació de la Mare de Déu de Montserrat com a Patrona de Catalunya, amb la concessió dels honors de basílica al temple. Les peregrinacions omplien l'església i les places, i el cant del "Virolai", amb música del mestre Rodoreda i estrofes de Verdaguer, arribava a tothom.

La festivitat religiosa

En un principi, la festa de la Mare de Déu de Montserrat se celebrava el dia 8 de Setembre, dia del naixement de la Mare de Déu o festa de les mares de Déu trobades. Des del 1881, tingué festivitat pròpia, com a patrona de Catalunya, el dia 27 d'Abril.

El dia de la festa –i també la vigília, a la nit, quan se celebra la Vetlla de santa Maria- el nombre de pelegrins i devots que s'apleguen a Montserrat ha anat creixent amb el temps.

Darrerament, hom ha pogut comptar gairebé tres milions de visitants que durant l'any s'acosten a Montserrat, uns com a pelegrins i molts com a viatgers.

Curiosament, el nom propi de Montserrat, antigament era nom d'home, però modernament ha quedat reservat exclusivament per la dona i són milers les catalanes que el duen. La devoció a la Mare de Déu de Montserrat s'ha estès arreu, i trobem temples, capelles i altars que li són dedicats arreu del món. A Catalunya, la devoció a la Mare de Déu de Montserrat és la més estesa i la més popular, i les oracions montserratines –com la "*Visita Espiritual a la Mare de Déu de Montserrat*" que va escriure el bisbe Torras i Bages l'any 1899 o

el popular “Virolai” - han conegut edicions de centenars de milers d'exemplars en llengua catalana i han estat traduïdes als principals idiomes del món. Modernament, el poeta Josep Maria de Segarra dedicà a la història i la llegenda de Montserrat el seu extens “*Poema de Montserrat*” publicat el 1956, de milers de versos, una de les obres més ambiciosos escrites en la nostra llengua.

Els poemes dedicats a Montserrat han estat sovint aplegats en volums antològics, com la *Corona poètica a la Mare de Déu de Montserrat*, publicada l'any 1947. També han portat el seu nom diverses revistes, com *La veu de Montserrat*, que dirigí mossèn Jaume Collell des de 1878 i que potser és la més significativa de totes. I per damunt de tot, les edicions de la Bíblia en llengua catalana, que al mateix temps que oferien un servei religiós, han ajudat enormement a conformar el llenguatge català culte i modern.

La Mare de Déu de Montserrat

Avui podem veure la imatge tal com era en els seus orígens, com altres talles romàniques: una imatge femenina asseguda en un tron, símbol de la reialesa divina, amb el Nen a la falda, amb la bola del món a la mà i totes dues imatges amb corona. Però durant molts segles- i en el record de la gent gran, i les estampes i gravats de fa menys d'un segle ho demostren- la Mare de Déu anava vestida amb riques vestimentes de seda brodada, que es canviaven segons les festes. A més, les corones d'orfebreria barroques desaparegudes després de la Guerra del Francès havien estat substituïdes per la corona actual, obsequi dels catalans en motiu de les festes del mil·lenari de l'any 1881.

El ceptre i el liri també son presentalles modernes, com també ho és el tron d'argent, record de la festa de l'Entronització de 1947. El frontal de l'altar d'argent i esmalts que presideix la basílica és una obra també moderna, feta per l'orfebre Capdevila i l'esmaltadora Montserrat Mainar. Des del segle XIX, els artistes més rellevants de Catalunya hi ha aportat les seves obres: els pintors Llimona, Baixeres, Riquer i Obiols, els escultors Clarà, Monjo, Rebull i Subirachs i, fins i tot, l'arquitecte Gaudí. Les llànties que cremen nit i dia al voltant de l'altar simbolitzen totes les comarques

catalanes i col·lectius tan entranyables com els estudiants, els excursionistes i els sardanistes.

Visitaren Montserrat Violant de Bar, Maria de Luna o Margarida d'Àustria; pel que fa als sants, la tradició diu que hi anà Sant Francesc d'Assís, la història ens comprova la presència de Sant Ramón de Penyafort, Sant Ignasi de Loiola, Sant Francesc de Borja, Sant Josep de Calassanç, Sant Josep Oriol, Sant Antoni M. Claret o Santa Joaquina de Vedruna. Fins al Papa Joan XXIII –quan era el cardenal Roncalli- l'any 1954 o el mateix Joan Pau II, que visità Montserrat el 1982 en un accidentat viatge.

La vida cultural

El monestir és, a la vegada, un centre cultural de prestigi mundial. A més de la seva escolania, té un Museu amb una important pinacoteca i un Museu Bíblic, que formà el pare Ubach en els seus viatges a Terra Santa; no oblidem la Biblioteca, amb més de 300.000 volums, que comprenen temes diversos, des de la Patrística fins a la Guerra d'Espanya. Fins i tot un dels seus millors bibliotecaris, el pare Albareda, fou creat cardenal i s'encarregà de la Biblioteca Vaticana.

Per tot això, podem dir que un símbol tant arrelat a Catalunya com és Montserrat, avui és un referent universal de fe i cultura.

Vetlla de Santa Maria a Montserrat

P. Josep M. Soler, Abat

La Vetlla de Santa Maria a Montserrat és cada any un moment intens de comunió eclesial i de consciència cívica en bé del nostre país, però amb un esperit obert al món. És un moment d'encomanar a la Mare de Déu de Montserrat totes les necessitats i de reprendre l'alè per continuar després la nostra tasca. Enguany, i d'una manera especial, portem tots al cor la situació difícil de tanta

gent que pateix els efectes de la crisi, que es troba en l'atur, que ha d'afrontar desnonaments, de tants joves que no veuen una sortida laboral, i tantes altres realitats que comporten angoixa i sofriment. Portem, també, al cor, el moment present, ple de dificultats, i també d'esperança, que viu Catalunya, amb el desig que pugui veure reconeguts i protegits els seus drets nacionals, amb l'esperança que trobem camins de diàleg més efectiu i d'un consens al més ampli possible per a resoldre la situació d'una manera enraonada i constructiva. És un treball a nivell social, econòmic i cívic que ha de fer tota la societat.

Però necessitem, també, que Déu ens il·lumini i ens doni coratge. Per això acudim a Santa Maria, demanant que amb la seva intercessió avaluï la nostra pregària. Ella, en aquest any de la fe, ens invita a fixar el nostre esguard en Jesús, el seu Fill, tot repetint-nos aquella frase que digué als qui servien en les noces de Canà: "Feu tot el que ell [Jesús] us digui". És a dir: preneu com a guia el seu Evangelí. A l'Evangelí de Jesús hi trobem pautes per afrontar amb coratge els desafiaments actuals de l'economia, de la pobresa, del medi ambient, del desenvolupament humà, dels drets de les persones i dels pobles. Buscant la unitat en les coses fonamentals podrem superar els conflictes. Per això, tots, cadascú des de les seves ocupacions, ens hem de sentir responsables els uns dels altres, particularment dels pobres, del qui són més vulnerables; tots ens hem de sentir responsables de construir una societat més justa, de trobar els camins per un desenvolupament més ple de la nostra realitat nacional en solidaritat amb els altres pobles. L'Evangelí de Jesús ens ajuda a afrontar els reptes amb coratge, sense por, perquè sabem que Jesucrist ressuscitat és amb nosaltres i ens ajuda a treballar a favor de totes les causes justes.

En aquesta Vetlla és tradició que, juntament amb el pa i el vi per a la celebració de l'Eucaristia, representats de diverses entitats facin una ofrena perquè les llànties que van portar continuïn cremant en aquesta basílica com un record permanent, com una invocació feta llum, davant la Santa Imatge de la nostra Patrona. Enguany, com podeu veure, les llànties brillen amb una resplendor més intensa, en contemplar-les, hem de pensar que la nostra vida ha de fer resplendir la llum que ens ve del Crist ressuscitat.

Això podrà ser així si procurem fer tot el que Jesús ens diu al seu Evangelí tal com ho va fer la seva Mare, Santa Maria. Que ella ens porti sempre en la seva sol·licitud maternal. Que hi porti tot el poble català, perquè també als nostres dies es faci realitat allò que demana una estrofa del Virolai: "Mística font de l'aigua de la vida, rageu des del Cel al cor de mon país; dons i virtuts deixeu-li per florida; feu-ne, si us plau, el vostre paradís".

ENTREVISTA AL H. ÁLVARO RODRÍGUEZ SOBRE SUS 14 AÑOS DE SUPERIOR GENERAL

Revista Fraternitas, publicación de la Provincia La Salle Brasil-Chile

¿Cuáles fueron los momentos más significativos de sus 14 años de Superior General?

No es fácil ubicar los momentos más significativos porque esto puede ser muy subjetivo. Personalmente pienso en mis encuentros con los Hermanos, durante las visitas o encuentros en Roma. Sentí que mi presencia, más allá de mi persona, era el signo de la internacionalidad del Instituto y del espíritu que nos identifica. Momentos significativos han sido el inicio de nuevas obras para el servicio educativo de los pobres, como el proyecto intercongregacional del Sur Sudán. También muy significativo para mí ha sido el desarrollo de la misión compartida con los seglares y la asociación para la misión que hemos vivido en los últimos años. Significativo también el movimiento de Jóvenes Lasallistas

y de Voluntarios Lasallistas. Personalmente ha sido para mí muy significativo en el último año el Papa Francisco y los desafíos que nos está haciendo. Siento que estamos viviendo una etapa semejante a la que vivimos después del Vaticano II.

¿Cuáles fueron los avances del Instituto en los últimos 14 años?

Hemos recuperado el voto de Asociación para el servicio educativo de los pobres

Pienso que se trata de avances que todavía están en camino y se debe seguir adelante. No cabe duda que el haber recuperado nuestro voto de asociación para el servicio educativo a los pobres como nuestro primer voto, tiene un gran significado y nos compromete más en nuestra consagración a la Santísima Trinidad y en nuestra respuesta a los jóvenes más vulnerables. Se ha avanzado en el tema de la reestructuración, ustedes mismos lo han vivido con su nuevo Distrito. Como saben la

finalidad es asegurar la vitalidad, la viabilidad, el servicio de la autoridad y la solidaridad. Se ha iniciado un nuevo modelo de Regiones con un Consejero General como Regional. Creo que esto ha sido muy positivo y veremos la evaluación que hará el Capítulo General. Hemos avanzado en la asociación y la misión compartida, como lo diré en otra de las preguntas.

¿Cuáles son los desafíos y las perspectivas del Instituto para los próximos años?

Para mí hay tres desafíos principales. El primero tiene relación con nuestra vida de Hermanos y de comunidad. Tenemos que volver con mayor radicalidad al Evangelio. Nuestra vida es seguimiento de Jesús. El aspecto empresarial de las obras no debe opacar su sentido evangélico. Nuestra misión es llevar el Evangelio al mundo de la educación. Volver al Evangelio, significa también volver a los pobres. Nacimos para ellos y siempre, sin importar el lugar donde trabajemos, deben estar presentes en nuestra preocupación. Directamente si tenemos la gracia de trabajar con ellos, indirectamente, creando una conciencia social en jóvenes más afortunados.

Un segundo desafío es consolidar las Regiones. Algunas todavía necesitan estructurarse mejor y acrecentar el sentido de pertenencia. A nivel de Distritos tenemos un desafío en el futuro de los Distritos en donde los Hermanos son de mucha edad y no hay generaciones más jóvenes. Necesitan la solidaridad de otros sectores del Instituto. Aquí yo situaría también pensando sobre todo en América Latina la necesidad de tener un espíritu misionero, que nos permita estar disponibles para ir allí donde nuestra presencia sea más necesaria. Pienso que en el futuro debemos tener comunidades internacionales respondiendo a las urgencias de los niños y jóvenes del mundo en lugares puntuales.

Hay que volver a la radicalidad del Evangelio

Volver al Evangelio significa volver a los pobres

Y finalmente un tercer desafío es asegurar el futuro de nuestra misión. Para esto es necesario un serio trabajo vocacional. Tanto de las vocaciones de Hermanos como de otros modos de vivir la vocación lasallista, que hoy la debemos ver como plural.

¿Cuál es la misión de los Hermanos en el nuevo contexto de la Familia Lasallista y la Asociación?

La catequesis y la animación pastoral no deben perder su importancia

los valores que nutren nuestra espiritualidad y nuestra misión.

Los Hermanos no deben tener miedo de perder el poder. La asociación es para asegurar el futuro de la misión. Creo que la catequesis y la animación pastoral no deben perder su importancia en nuestros centros y que los Hermanos las deben ver como su función principal, muchas veces más importante que la función administrativa. Los Hermanos deben acompañar a los demás miembros de la Familia Lasallista y ser testigos de

¿Cómo puede el Instituto contribuir a la promoción de la paz y de la justicia?

La educación para la paz y la justicia no debe ser únicamente una asignatura específica sino un eje transversal que recorra todo el curriculum. Este eje transversal debe verse reforzado por la praxis diaria dentro de la escuela. Es importante crear un micro-clima, ofrecer un modelo alternativo en pequeño que no reproduzca los antivalores que la sociedad muchas veces nos presenta: culto al mercado, corrupción, lucha, competición, consumismo... Es importante vivir en el interior de la escuela una experiencia de justicia y paz en la que valores como la solidaridad, la comunión, la participación sean prioritarios. De lo contrario la escuela corre el peligro de reproducir el sistema y preparar a los alumnos para una sociedad de privilegios, adiestrándoles en la lucha competitiva e insolidaria.

¿Qué rostro debe asumir hoy el Servicio Educativo a los Pobres en América Latina y el Caribe?

Creo que en la contestación a las preguntas anteriores hay ya algunas pistas válidas para América Latina. Más específicamente esperaré que los Hermanos, especialmente los más jóvenes sean creativos en buscar las mejores respuestas a las necesidades de los jóvenes pobres hoy. A veces las obras escolares en su aspecto empresarial nos absorben demasiado y no tenemos la capacidad de ver antiguas y nuevas pobreza que piden proyectos nuevos y creativos. Lo más importante son las personas y responder a sus necesidades. Las estructuras deben inventarse. Creo que en las Casas de formación se debe preparar los Hermanos al trabajo con los pobres y verlo como un privilegio y una gracia de Dios. Al mismo tiempo experimentar que no se trata de una respuesta sociológica. Es desde Dios y del Evangelio. Estamos llamados a ser sacramentos del amor de Dios para con los jóvenes especialmente para aquellos más vulnerables, pobres... los menos amados, los que no encuentran sentido para sus vidas.

¿Qué espacio ocupa el joven en la Misión Educativa Lasallista?

Es fundamental. Con ellos debemos empezar la asociación y la misión compartida. El Voluntariado lasallista sería una forma muy eficaz. Debemos escuchar a los jóvenes y estar muy cercanos a ellos. Para ellos debemos

El Papa Francisco es una increíble fuerza de motivación

ser el rostro de Dios. Debemos tener Fe en los jóvenes y acompañarlos no como maestros que imponen verdades o jueces que los juzgan desde afuera, sino como amigos cercanos que los acompañan desde dentro.

¿Cuál es el impacto de la propuesta del Papa Francisco para el Instituto?

El Papa Francisco es para mí, y creo debe ser para el Instituto, una increíble fuerza de motivación. Me motiva sobre todo su estilo sencillo y normal de vida y la visión que tiene de la Iglesia. Una iglesia pobre y para los pobres, con olor de oveja, puerta siempre abierta y no aduana, constructora de puentes y no de muros, que no teme manifestar bondad y ternura, en salida hacia las periferias existenciales y geográficas. Todo un proyecto también para nuestro Instituto y su Misión. Espero que el Capítulo General nos empuje en esta dirección.

EL VOTO DE ASOCIACIÓN EL VOTO QUE SE HABÍA PERDIDO Y SE HA HALLADO (I)

G. Jean-Louis Schneider

En los orígenes: la consagración por el voto de asociación

No se sabe con certeza qué votos hicieron los primeros Hermanos durante el período remense: sin duda un voto de obediencia (según los biógrafos). En el *Memorial sobre el hábito* (1690), cuando La Salle quiere presentar su "Comunidad" a personajes de San Sulpicio (al Párroco, a los seglares...), no habla de votos de los Hermanos. Subraya sencillamente los componentes del grupo de hombres que le siguen en Reims y en París y lo denomina "Comunidad", y busca solo justificar el uso de un hábito singular, común a todos los miembros de la Comunidad.

El voto de asociación en la fórmula del Voto Heroico: un "voto de establecimiento" de la Sociedad

Un voto de asociación aparece en la formulación del *Voto Heroico*: "*hacemos voto de asociación y de unión para procurar y mantener dicho establecimiento*"; pero no se trata del voto de asociación que pronunciarán más tarde los Hermanos (a partir de 1694, como lo veremos más adelante, sino de un "*voto de fundación*".

Juan Bautista de La Salle, Gabriel Drolin y Nicolás Vuyart se comprometen a procurar con todas sus fuerzas pertenecer a una "Sociedad" que ya existía fuera de ellos; no dicen tampoco que quieren tener "las escuelas gratuitas". Se trata, para ellos, de dar vida a una "Sociedad" que todavía no está asentada.

La fórmula de 1694, firmada por Juan Bautista de La Salle y asumida por cada uno de los doce Hermanos es explícita:

"Por lo cual, prometo y hago voto de obediencia tanto al cuerpo de esta Sociedad como a los Superiores, los cuales votos tanto de asociación como de estabilidad en la dicha Sociedad, y de obediencia, prometo guardar inviolablemente durante toda mi vida".

Aquí se habla de un **voto de asociación**. Se halla también, en un párrafo precedente, la descripción del fin y de los criterios de pertenencia a la Sociedad: "*tener juntos y por asociacion las Escuelas gratuitas, en cualquier lugar a que sea enviado, para desempeñar aquello a lo que sea destinado, incluso si es necesario mendigar el pan*".

"Y a este fin, yo, Juan Bautista de La Salle, sacerdote, prometo y hago voto de unirme y permanecer en Sociedad con los Hermanos Nicolás Vuyart, Gabriel Drolin, Jean Partois, Gabriel-Charles Rasigade, Jean Henry, Jacques Compain, Jean Jacquot, Jean-Louis de Marcheville, Michel-Barthélémy Jacquinet, Edme Leguillon, Gilles Pierre y Claude Roussel, para tener juntos y por asociación las escuelas gratuitas, en cualquier lugar que sea, aunque me viera obligado a pedir limosna y vivir de pan únicamente, o para desempeñar en dicha Sociedad aquello a que sea destinado, ya por el Cuerpo de la Sociedad, ya por los Superiores que tengan su gobierno".

Con algunas correcciones, esta formulación central se va a mantener en adelante, casi sin cambio, hasta hoy. Lo que va a cambiar: solo las doce primeras fórmulas y la de Juan Bautista de La Salle, llevan la enumeración de los nombres de aquellos que se asociaron al principio. En lo sucesivo, la lista se cambiará por: "*con los Hermanos de las Escuelas cristianas*". Cambia también, entre 1705 y 1817, la indicación: *Aunque me viera obligado a pedir limosna y a vivir de pan únicamente*: En efecto, desaparece en fecha no determinada (porque uno de los registros desapareció sin duda) de los Votos de los Hermanos.

Del mismo modo, las diferentes fórmulas conservadas en los Archivos pueden poner en evidencia algunos cambios; así, la fórmula del Hermano Pierre Narra i la del Hermano Claude-François du Lac de Montisambert (Hermano Ireneo). En todo caso, el "voto de asociación" es explícito.

Formula de Votos del Hermano Pierre Narra, 1699

Santísima Trinidad, Padre, Hijo y Espíritu Santo, postrado en un profundo respeto ante vuestra infinita y adorable Majestad, me consagro enteramente a Vos para procurar vuestra gloria cuanto me fuere posible y lo exigiereis de mí.

Y a este fin, yo, Pierre Narra, **prometo y hago voto de unirme y permanecer en Sociedad** con los Hermanos *que se han asociado juntos*, para tener juntos y por asociación las escuelas gratuitas, en cualquier lugar que sea, lo que *prometo y hago voto de hacer aun* cuando me viera obligado para ello a pedir limosna y vivir de pan únicamente, o a desempeñar en la Sociedad aquello a que fuere destinado, sea por el Cuerpo de la Sociedad, sea por los Superiores que tengan el gobierno.

Por lo cual prometo y hago voto de obediencia tanto al cuerpo de la Sociedad como a los Superiores *que tengan el gobierno*, **los cuales votos tanto de asociación** como de estabilidad en la dicha Sociedad, y de obediencia prometo guardar inviolablemente durante toda mi vida.

Formula de Votos del Hermano Claude François du Lac de Montisambert, 1717

En el nombre del Padre y del Hijo y del Espíritu Santo. Así sea.

Santísima Trinidad, Padre, Hijo y Espíritu Santo, postrado con el más profundo respeto ante vuestra infinita y adorable Majestad, me consagro enteramente a Vos para procurar vuestra gloria cuanto me fuere posible y lo exigiereis de mí.

Y a este fin, yo, *Claude François Dulac*, **prometo y hago voto de unirme y permanecer en Sociedad** con los Hermanos *de las Escuelas Cristianas que se han asociado* para tener juntos y por asociación las escuelas gratuitas, en cualquier lugar a *que sea enviado*, o para desempeñar en dicha Sociedad aquello a que sea destinado ya por el Cuerpo de *esta* Sociedad, ya por los Superiores *que tienen* o que tendrán el gobierno.

Por lo cual, prometo y hago voto de obediencia tanto al Cuerpo de esta Sociedad como a los Superiores, **los cuales votos tanto de asociación** como de estabilidad en la dicha Sociedad, y obediencia, prometo guardar inviolablemente *durante toda mi vida*.

Esta fórmula es la que se encuentra en la Regia de 1718, la última en la que San Juan Bautista de La Salle intervino. Se pueden hacer dos constataciones a propósito de esta Regla y en relación con los votos:

No existe texto de fórmula de emisión de votos, solo el de la renovación de los dos votos, en la fiesta de Santísima Trinidad.

Ningún capítulo está dedicado a los votos que hacían los Hnos. Ciertamente, hay tres capítulos, a continuación del capítulo sobre la Regularidad, (17,19, 20, falta el 18) sobre la pobreza, la castidad, la obediencia, este último seguido del capítulo del silencio, pero nada sobre el voto de asociación ni sobre el de estabilidad. No se dice tampoco cuáles son los votos que hacen los Hermanos, salvo en la fórmula de renovación.

Esto es, me parece, una primera indicación sobre el sitio de los votos en la conciencia de los primeros Hermanos. Lo primero para ellos es: la finalidad de su Instituto, la cual esta presente al principio de la Regla¹.

El Instituto de los Hermanos de las Escuelas Cristianas es una Sociedad en la que se hace profesión de mantener las Escuelas gratuitamente.

El fin de este Instituto es dar educación cristiana a los niños, y por esto tienen las escuelas... (RC 1,1 & 3).

El tema de la "Sociedad" está señalado en el primer artículo de la Regla, al que remite la fórmula de los votos cuando señala los medios para procurar la gloria de Dios: *unirme y permanecer en sociedad con los Hermanos de las Escuelas Cristianas*. Evidentemente, cuando se habla de "sociedad", se está en el campo semántico de "la asociación".

En el nombre del Padre y del Hijo y del Espíritu Santo. Así sea.

Santísima Trinidad Padre, Hijo y Espíritu Santo, postrado con el más profundo respeto ante vuestra infinita y

¹ Se habla también de los votos que han hecho los Hermanos en el Reglamento diario a propósito de las oraciones para los Hermanos difuntos.

adorable Majestad, me consagro enteramente a vos para procurar vuestra gloria cuanto me fuere posible y lo exigiereis de mí.

Y a este fin, yo N. renuevo los **votos que ya he hecho de unirme y de permanecer en sociedad** con los Hermanos de las Escuelas Cristianas que se han asociado para tener juntos y por asociación las Escuelas gratuitas, en cualquier lugar a que sea enviado o para desempeñar en dicha Sociedad el empleo al que fuere destinado ya sea por el cuerpo de esta Sociedad, ya por los Superiores que tienen o tendrán el gobierno.

Por lo cual renuevo los **votos que he hecho de obediencia tanto al cuerpo de esta Sociedad como a los Superiores, los cuales votos tanto de asociación como de estabilidad en la dicha Sociedad y de obediencia, prometo guardar inviolablemente durante toda mi vida.**

Se resalta en esta formulación, la importancia de la **obediencia** que se repite dos veces; la de la "**Sociedad**": cinco veces, así como la noción de "**cuerpo de la Sociedad**", dos veces; y la de "**asociado/asociación**": tres veces. Manifiestamente esta fórmula sirve para dar cuerpo y hacer efectivo en la Iglesia y en la sociedad contemporánea, lo que se contiene en el capítulo primero de la Regla: **De la finalidad y de la necesidad de este Instituto**. Esta dimensión aclara la fórmula y, más ampliamente, muestra el sentido que los Hermanos daban de su consagración a Dios.

Dos textos precisan esta comprensión de los votos por los primeros Hermanos: lo que se dice en la Colección (de 1711) al principio: "A lo que obligan los votos"; y el texto escrito por el Hermano Ireneo al dorso de su fórmula de votos perpetuos, en 1717.

**Colección: A lo que obligan los votos de los
HH. de las EE. CC.**

Los votos obligan a cuatro cosas:

R.2,1

1. A tener las escuelas por asociación, con aquellos que están asociados en la Sociedad, y los que se asociarán en el futuro, en cualquier lugar a donde uno pueda ser enviado y para hacer cualquier otra cosa en la que pudiera ser empleado por los Superiores.

R 2,2

2. A permanecer estable en la dicha Sociedad durante todo el tiempo por el que uno se haya comprometido, sin poder abandonarla por propia decisión, cualquiera sea el pretexto.

R 2,3

3. Si ocurriere que se llegara a carecer de todo en la Sociedad, a no abandonarla nunca por este motivo, sino más bien, a estar resuelto a pedir limosna y a vivir de solo pan, antes que abandonar dicha sociedad y las escuelas.

4. A obedecer, primero, al Superior de la Sociedad, anteriormente elegido, y a éste, y a los que lo serán después.

Segundo, a los Directores particulares que son o serán nombrados en lo sucesivo por el Superior de la Sociedad.

Tercero, al Cuerpo de esta Sociedad, cuando dicho Cuerpo esté representado por varios, sean Superiores u otros, reunidos en nombre de la misma. Hay obligación de obedecer a todos los

Hermano Ireneo: A lo que obligan los votos de obediencia y estabilidad y tener las Escuelas gratuitamente por asociación.

Por el **voto de obediencia** uno se compromete a obedecer:

1º Al Superior de la Sociedad, y aquel o aquellos que le sucedan.

2º A los Directores particulares de la Sociedad.

3º Al Cuerpo de la Sociedad, ya esté representado por varios, ya sean Directores, ya sean otros en nombre de la misma, se está obligado a obedecer a todos los anteriormente citados bajo pena de pecado mortal cuando manden en virtud de los votos.

4º A estar muy sumisos y unidos a los Hermanos Inspectores o al primer Maestro de las Escuelas tal como está indicado en un capítulo de la Regla Común del Instituto que trata el Inspector de las Escuelas.

Por el voto de asociación con los Hermanos que se han asociado para tener las Escuelas gratuitas uno se compromete:

1º A tener las escuelas por asociación con los Hermanos que se han reunido por este motivo, en cualquier lugar al que pudiera ser enviado.

2º A ser destinado por los Superiores al servicio de los Hermanos que trabajan en dichas Escuelas gratuitas tal como se expresa en la fórmula de votos.

citados arriba, so pena de pecado mortal, todas las veces que manden en virtud de los votos.

R 2,5

Por dichos votos, uno se compromete a todo lo anterior, so pena de pecado mortal; de donde se sigue que, después de haberlos hecho, no se puede, durante el tiempo por el que ha hecho el voto, ni salir, ni querer en absoluto salir por propia decisión de la Sociedad, ni pretender obligar a ser despedido, sea cual fuere el pretexto, sin violar su voto y cometer un pecado mortal y un sacrilegio.

Por el voto de enseñar gratuitamente a los niños uno se compromete:

1º A aportar todos sus cuidados para instruir bien a los niños y para educarlos cristianamente y emplear todo el tiempo destinado a este asunto, ya sea en casa ya sea en la escuela.

2º A no exigir y a no recibir nada, sea lo que sea, de los alumnos o de sus padres como retribución, sea como obsequio o por cualquier otra razón.

3º A no emplear a los escolares ni a sus padres en cualquier trabajo con la esperanza de que lo harán sin pedir sus recompensas.

4º A no comprar mercancías a los padres de los escolares con la esperanza de que la venderán más barata que los otros.

Por el voto de estabilidad, uno se compromete a permanecer en dicha sociedad durante todo el tiempo por el que ha hecho voto y no puede durante ese tiempo ni salir, ni querer en absoluto salir por propia voluntad, ni pretender obligar a ser despedido bajo ningún pretexto sin violar su voto.

La **Colección** comienza por la **asociación**, el **Hermano Ireneo** por la **obediencia**. Los tiempos han cambiado, las prioridades espirituales no son las mismas, sobre todo si se tiene en cuenta que la Colección, fechada en 1711, refleja una situación más antigua, de finales del siglo XVII; mientras que el Hermano Ireneo manifiesta más bien sensibilidad por una Iglesia más a la defensiva y que debe cerrar filas, para afrontar los cambios religiosos, sociales, culturales, políticos que sobrevienen desde principios del siglo XVIII.

Otra diferencia, ligada ésta a la expresión misma de los votos: en el comentario del Hermano Ireneo no se habla ya de "*si se llega a faltar de todo*": ni de "*estar resuelto a pedir limosna, y a vivir solo de pan, antes que abandonar dicha Sociedad y las escuelas*", la Colección religa esta elección extrema a la puesta en obra y al alcance del voto de estabilidad, el cual concierne a la vez a la pertenencia a la Sociedad y a la permanencia en ésta, así como al compromiso en las escuelas. Es decir, la Sociedad de las Escuelas Cristianas y su finalidad: tener las escuelas gratuitas, están constantemente reunidas en la perspectiva de los primeros Hermanos. Cuando se habla de "Sociedad", me parece que antes de la asociación en tanto que estructura jurídica o administrativa los Hermanos piensan en la asociación de personas concretas que han expresado una voluntad de permanecer juntos para realizar una "finalidad" decisiva para su vida y para el sentido que entienden dar a ésta. Es lo que expresaba la enumeración de los nombres de aquellos que se comprometían en los votos de 1694. La perspectiva del Hermano Ireneo, en cuanto al voto de estabilidad, es más jurídica y gira totalmente en torno a la cuestión eventual de la salida de la Sociedad, lo que la Colección también lo considera, pero para todos los votos, y no solo para el de estabilidad:

*Por dichos votos, uno se compromete a todo lo anterior, so pena de pecado mortal; de donde se sigue que, después de **haberlos hecho**, no se puede, durante el tiempo por el que se hizo el voto, ni salir, ni querer en absoluto salir por propia decisión de la Sociedad, ni pretender obligar a ser despedido, sea cual fuere el pretexto, sin violar su voto y cometer un pecado mortal y un sacrilegio.*

La comparación de la Colección y del texto del Hermano Ireneo a propósito del voto de asociación permite delimitar mejor la comprensión que tenían los Hermanos, a propósito de ese voto, a lo que eran sensibles, a lo que les quería decir; así como comprender mejor los cambios que se producirán después.

Colección

1. A tener las escuelas por asociación, con aquellos que están asociados en la Sociedad, y los que se asociarán en el futuro, en cualquier

Hermano Ireneo

Por el voto de asociación con los Hermanos que se han asociado para tener las Escuelas gratuitas uno se compromete:

lugar a donde uno pueda ser enviado, o para hacer cualquier otra cosa en la que pudiera ser empleado por los Superiores.

1º A tener las escuelas por asociación con los Hermanos que se han reunido por este motivo, en cualquier lugar al que pudiere ser enviado.

2º A ser destinado por los Superiores al servicio de los Hermanos que trabajan en dichas Escuelas gratuitas, tal como se expresa en la fórmula de votos.

Por el voto de enseñar gratuitamente a los niños uno se compromete:

1º A aportar todos sus cuidados para instruir bien a los niños y para educarlos cristianamente y emplear todo el tiempo destinado a este asunto, ya sea en casa ya sea en la escuela.

2º A no exigir y a no recibir nada, sea lo que sea, de los alumnos o de sus padres como retribución, sea como obsequio o por cualquier otra razón.

3º A no emplear a los escolares ni a sus padres en cualquier trabajo con la esperanza de que lo harán sin pedir sus recompensas.

4º A no comprar mercancías a los padres de los escolares con la esperanza de que la venderán más barata que los otros.

La Colección se aproxima a la fórmula de los votos cuando habla del "voto de asociación":

"... unirme y permanecer en Sociedad con los Hermanos de las Escuelas Cristianas que se ha asociado para tener juntos y por asociación las escuelas gratuitas, en cualquier lugar a que sea enviado o para desempeñar en dicha Sociedad aquello a que sea destinado ya sea por el Cuerpo de esta Sociedad, ya por los Superiores que tienen o tendrán el gobierno".

El Hermano Ireneo es explícito: *"Por el voto de asociación con los Hermanos que se han asociado para tener las Escuelas gratuitas uno se compromete"*. El habla del voto de asociación. Pero hay que hacer notar que no se trata de un voto abstracto: es *"con los Hermanos que se han asociado para tener las Escuelas gratuitas"*.

La Colección ve igualmente la asociación como la decisión de estar asociados con los que se han juntado para mantener las escuelas. Un elemento importante de la fórmula de los votos está precisado: a *"los que están asociados en la Sociedad"* se añade, en efecto, *"y que se asociarán en el futuro"*.

En los dos casos, el voto de asociación se comprende como "asociación" con personas concretas, o al menos, con personas que han recibido el mismo llamamiento, que quieren vivir la misma respuesta, que se reconocen en el mismo proyecto. Desde el momento en que uno llega a ser asociado, se entra en un proceso abierto antes y después: hacia los que pertenecen ya a la Sociedad, que son asociados, y hacia los que pertenecerán, que se asociarán más tarde.

Un aspecto, común a los dos textos, en cuanto al voto de asociación, es esta expresión que hace referencia a la fórmula de votos, a propósito de la disponibilidad de los asociados y del papel de los Superiores en la realización del fin de la Sociedad.

Colección

"... en cualquier lugar a donde uno pueda ser enviado, o para hacer cualquier otro empleo al que pudiera ser destinado por los Superiores.

Hermano Ireneo

1º A tener las escuelas por asociación con los Hermanos que se han reunido por este motivo, en cualquier lugar a que pueda ser enviado.

2º A ser destinado por los Superiores al servicio de los Hermanos que trabajan en dichas Escuelas gratuitas como se expresa en la fórmula de votos.

La fórmula de los votos, habla de los "Superiores que tienen o que tendrán el gobierno". En cuanto a la cuestión del "Cuerpo de la Sociedad", aparece en la reflexión sobre el voto de obediencia tanto en la Colección como en el Hermano Ireneo. Uno y otros textos precisan, con ciertas diferencias, la composición eventual de lo que representa el "Cuerpo de la Sociedad".

Colección

Tercero, al Cuerpo de esta Sociedad, cuando dicho Cuerpo este representado por varios, sean Superiores u otros, reunidos en nombre de la misma.

Hermano Ireneo

Al Cuerpo de la Sociedad, ya esté representado por varios, ya sean Directores, ya sean otros, en nombre de la misma...

De la Colección al Hermano Ireneo, los "Superiores" han llegado a ser "Directores". Pero el "varios" común a los dos textos es bastante vago. Cuando el "Cuerpo de la Sociedad" quiere manifestarse, parece necesario que haya un acto voluntario, identificable; los que se reúnen entonces tienen que estar "reunidos en nombre de la misma".

Estas reflexiones rápidas sobre la fórmula de los votos y a lo que obligan, manifiestan la estrecha relación que existía, para los primeros Hermanos, entre sus tres votos. Estos votos están al servicio de la finalidad de la Sociedad: *Tener las Escuelas gratuitamente, dar una educación cristiana a los niños, y a este objeto tener las Escuelas*. Los votos de nuestros primeros Hermanos hay que interpretarlos, en primer lugar, en la perspectiva de la misión: Por esta razón están asociados y se asocian, por esto obedecen, por esto forman cuerpo, por esto expresan las condiciones de la estabilidad, tanto en la Sociedad como en la Misión.

Se resaltaré que el Hermano Ireneo ha desdoblado el voto de asociación. Comienza así: "por el voto de asociación"... después, en un segundo pasaje distinto del precedente, continúa: "por el voto de enseñar gratuitamente...". Lo que desarrolla a este propósito se hallará en la Regla de 1726, después de la Bula de Aprobación, en el capítulo 18: "A lo que obligan los votos". Puede que estas reflexiones sean posteriores a 1717, o bien que hayan inspirado en concreto la redacción del capítulo XVIII de la Regla de 1726.

Por el voto de enseñar gratuitamente a los niños uno se compromete:

1º A aportar todos sus cuidados para instruir bien a los niños y para educarlos cristianamente y emplear bien todo el tiempo destinado a este asunto, ya sea en casa ya sea en la escuela.

2º A no exigir y a no recibir nada, sea lo que sea, de los alumnos o de sus padres como retribución, sea como obsequio o por cualquier otra razón.

3º A no emplear a los escolares ni a sus padres en cualquier trabajo con la esperanza de que lo harán sin pedir sus recompensas.

4º A no comprar mercancías a los padres de los escolares con la esperanza de que la venderán más barata que los otros.

La Regla de 1726, en el capítulo XVIII "A lo que obligan los votos":

8) Por el Voto de enseñar a los niños gratuitamente, y tener las Escuelas por Asociación uno se compromete a aportar todos sus cuidados para instruir bien a los niños y educarlos cristianamente; a emplear todo el tiempo destinado a este objeto; a no exigir ni recibir nada de los escolares o de sus padres como retribución, o como obsequio, o por cualquier otra razón; y a no utilizar a los padres de los alumnos para algún trabajo, a la espera de que lo harán gratuitamente.

(9) Por el mismo Voto, uno se compromete también a tener las escuelas por Asociación con los Hermanos que se han reunido con este objeto, en cualquier lugar a que pueda ser enviado y para desempeñar cualquier servicio en el que pudiera ser empleado por los Superiores, tal como se expresa en la Formula de los Votos.

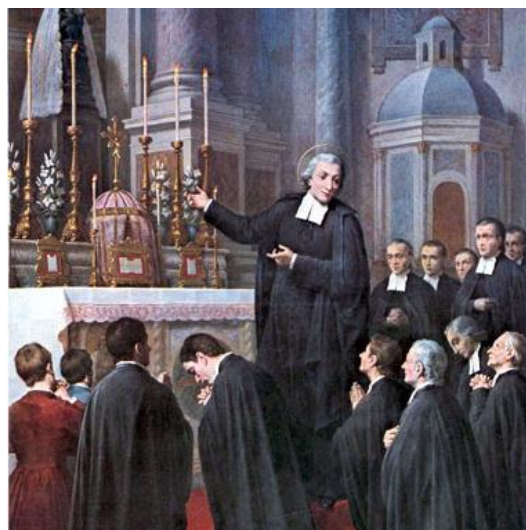
Volveremos más adelante sobre este pasaje de la Regla de 1726. Con la interpretación del voto de asociación por el Hermano Ireneo, la disyunción entre Voto de Asociación y Voto de enseñar gratuitamente está claramente realizada. Mientras que resulta difícil delimitar la materia del voto de asociación, la manera detallada con que se considera el voto de enseñar gratuitamente muestra que se halla uno mucho más cómodo en definir el contenido de este último. El Hermano Ireneo precisa los contenidos del Voto de enseñar gratuitamente en relación a las personas y en relación a las instituciones escolares, pero no en relación al conjunto del Instituto. Vemos aparecer prácticas, aceptar o rechazar(las) (en adelante las segundas más que las primeras), pero no una reflexión sobre la significación de este voto para la Sociedad de aquellos que se han asociado para tener juntos y por asociación las Escuelas, retomando el lenguaje redundante de la fórmula de los votos.

La fuerza del *“voto de unirme y de permanecer en Sociedad con los Hermanos de las Escuelas Cristianas que se han asociado para tener juntos y por asociación las Escuelas gratuitas...”* pasa sobre la segunda parte de la proposición, sobre el *“para tener las Escuelas gratuitas”*. Lo que llega a ser incluso, bajo la pluma del Hermano Ireneo y en la Regla de 1726: el *“Voto de enseñar gratuitamente”*.

Decididamente, la insistencia ha pasado de una Sociedad que tiene las escuelas gratuitas, a individuos que *“enseñan gratuitamente”*. La dimensión *“social”* del proyecto inicial se difumina, (y estamos en 1717, dos años antes de la muerte del Fundador), en provecho de una perspectiva más individual, pero también más impersonal. Pues es la *“estructura de mandato”* la que en adelante va a regular la práctica del voto, a nivel de la Sociedad, y no los asociados. Sin embargo, éstos tienen el poder cuando viven plenamente, juntos y por asociación, la responsabilidad de la asociación para tener las escuelas gratuitas, a todos los niveles de su vida: personalmente como Maestro de escuela, localmente, en una escuela concreta, con una Comunidad de asociados, en el Instituto entendido como la *“Sociedad de las Escuelas Cristianas”*. ¿Esta transformación es debida al crecimiento numérico de los Hermanos, al alejamiento de Comunidades entre ellas, o a un cambio de espiritualidad, tanto en los Hermanos como en los medios en los que viven? Han pasado más de treinta y cinco años desde el inicio en Reims y muchas personas de los comienzos han desaparecido.

En resumen: se puede decir que durante los treinta primeros años de la vida de la Comunidad, después de la *“Sociedad”* y en fin del Instituto de los Hermanos de las Escuelas cristianas, los Hermanos que hacían votos han pronunciado explícitamente el voto de asociación *“para tener juntos y por asociación las escuelas gratuitas”*. Y cuando trataban de precisar las obligaciones que se desprenden de los votos, distinguen muy pronto, en el voto de asociación para tener las escuelas gratuitas, un doble compromiso: el de asociación y el de enseñar gratuitamente. Progresivamente, se llega a hablar de un voto de enseñar gratuitamente que pide precisiones personales y comunitarias.

En cierta manera, el voto de asociación, con toda la temática alrededor de *“hacer Sociedad”*, *“permanecer en Sociedad”*, sirve más para describir la identidad de esta Comunidad y asegurar su cohesión.

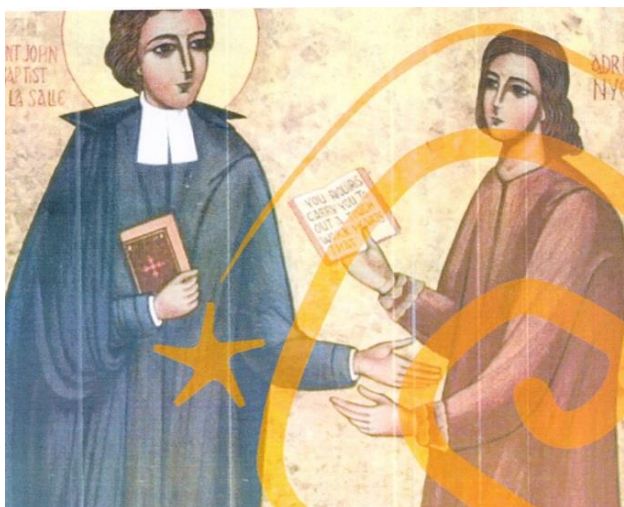

Itinerari d'Adrià Nyel

Promotor de l'Institut dels Germans de les Escoles Cristianes

G. Jaume Pujol i Bardolet

Adrià Nyel, nascut el 1622, possiblement a Laon o voltants, arriba a Rouen el 1659 i a més de ser administrador de l'Asil va restaurar 4 escoles, gràcies a les reconegudes dots de pedagog. El 1671 Nicolau Barré s'inspira en l'obra de Nyel per donar forma a una comunitat de mestres.

Va anar a Reims i el 9 de març de 1679, conjuntament amb un jove de 14 anys dit Cristòbal, coincidí amb La Salle a la porta de les Germanes del Nen Jesús del carrer Barbâtre. Li entrega una lletra de la seva parenta Sra. de Maillefer, que li farà canviar el rumb de la seva vida.

A instàncies de Nyel, a finals de 1680 es funden tres escoles a Reims amb 7 mestres incloent-hi Nyel, que eduquen cristianament entre 400 i 500 nens pobres.

Nyel, per part d'alguns biògrafs, és descrit com una persona piadosa, fervorosa i magnànima, però al mateix temps com inestable, capriciosa, no clarivident, ni assidu; que només pensava en crear centres sense adonar-se si al mateix temps destruïa els

anterior, absent quasi sempre de l'habitatge dels mestres. En la biografia del G. Bernard llegim: "No buscava sinó aixecar el peu, anant d'una escola a l'altra". El G. Yves Poutet, emperò, reacciona en defensa de Nyel afirmant que no era tan inestable como diu Blain, sinó que a Rouen durant 15 anys va ser constant i fidel.

La Salle en la Memòria dels Començaments (1694) reconeix que Nyel i la Sra. de Maillefer li iniciaren en la preocupació per les escoles de nens i que anteriorment mai no ho havia pensat. *"Aquestes dues ocasions, és a dir, la trobada amb el Sr. Nyel i la proposta que em feu la Sra. De Maillefer m'han fet començar a preocupar-me de les escoles per a nens. Abans no ho havia pensat en cap moment"*.

Nyel tingué un projecte de fundar una escola a Guise, va fracassar i se'n va a Rethel suggerit per La Salle. Vol fundar una escola. La Salle li diu que no té ningú per enviar-li. Però l'escola es funda el 1682 per insistències del Rector de la Parròquia i de la població, amb Nyel i un mestre que ell va reclutar. Més tard La Salle hi envia 4 mestres per a Rethel i Châteu-Porcien. I des d'ara La Salle sap cada vegada menys de Nyel que se n'ha anat a Guise per fundar una escola i demana ajuda a La Salle, que no pot donar-li, però finalment l'hi envia el seu germà Lluís, seminarista, que per aquest motiu retarda d'un mes el seu ingrés a la Universitat de Teologia.

Nyel és invitat a Laon, el seu país natal, i demana a La Salle que es faci càrrec de la seva escola de Guise. La Salle li respon amb un no rotund i a més retira el seu germà de Guise. A Laon, Nyel funda una petita escola per als pobres. Ara La Salle governa les escoles de Reims i Nyel les de Guise i Laon.

El 1683, Nyel té 63 anys i se sent cansat i potser també malalt, escriu una carta a La Salle dient-li que se'n va i l'emplaça a ocupar-se de les dues escoles. La Salle finalment assumeix la responsabilitat de les dues escoles de Guise i Laon tancant la de Châteu-Porcien i enviant a dos Germans a cada una d'elles. A Guise hi envià els GG. Nicolau Bourlette i Gabriel Drolin.

Finalment, el 31 de maig de 1687, mort Adrià Nyel en opinió de santedat. De 1685 a 1687 se'l reconeixia com Superintendent de les escoles per als pobres i Promotor de l'Institut dels Germans de les Escoles Cristianes, elegit per la Providència per a abalisar el camí de la fundació de l'Institut.

SE'NS DIU EN DOCUMENTS D'ESGLÉSIA I ENS DIEM A LA REGLA I A LA DECLARACIÓ QUE SOM «**SIGNE**»... DE QUÈ?

G. Jaume Pujol i Bardolet

Cada vegada més, nombrosos documents de l'Església insisteixen en l'expressió de **SIGNE** de la vida consagrada i concretament també els documents de l'Institut ens ho reiteren. El més recent, la REGLA, és ben explícit en aquest sentit. Cal que hi fem atenció, crec, tan personalment com comunitària i institucional.

Ara bé, tot **signe** ha de conduir a un **significant**, cas contrari serien ben inútils. Un signe insignificant no té sentit i menys encara un contrasigne. Tampoc aquests signes són per a significants espectaculars, sinó més aviat d'efectes testimonials que actuen com la petita llavor que cita l'Evangeli. Els signes que se'ns atribueixen ja estan ben descrits, només cal que ens demanem, *sobre l'impacte que tenen en cada u de nosaltres i sobre els significants que susciten*. Fer-hi atenció pot ser-nos un interessant estímul perquè la nostra vocació personal, comunitària i institucional tingui els efectes d'esperit cristià i missió que se'ns esperen.

Lumen gentium VI i Perfectae caritatis citen 5 vegades l'expressió «*signe*», en canvi Vita consecrata la cita 33 vegades. Però, podem preguntar-nos ¿de què és signe la vida consagrada?... ¿quin seria el *significant* que orienta vers un *significat*?... ¿Serem potser *signe* interpel·lant?... Michel de Certau abundava en la idea de que avui, sobretot, la vida consagrada es «*signe d'interrogació*», tant per als mateixos religiosos com per al seu entorn...

A la **REGLA** trobem 18 vegades l'expressió **signe**: “La Salle renova l'escola fent-la accessible als pobres i per oferir-la a tots com a **signe** del Regne i mitjà de salvació” (R 1); “els Germans aprenen a discernir en tot esdeveniment i en tota persona, especialment en els pobres, un **signe** i una crida de l'Esperit” (R 6); “la consagració a la Santíssima Trinitat, viscuda en comunitat... el seu lliurament total als joves, especialment als pobres, constitueix un «**signe**» particular de la fidelitat de Déu envers ells” (R 11); “la comunitat consagrada és «**signe**» i instrument del pla de Déu” (R 15); “els Germans tenen en compte els dons de cadascú, així com els «**signes dels temps**», les crides de l'Evangeli, de l'Església i les orientacions de l'Institut” (R 18.1); “la consagració és... «**signe profètic**» del misteri de comunió de l'Església” (R 24); “els Germans fan visible la seva consagració amb diversos «**signes**» adaptats a les circumstàncies” (R 26); “la comunitat comparteix la lectura dels

«**signes dels temps**» i el discerniment de la voluntat de Déu” (R 46); “els Germans són conscients que la seva comunitat és un «**signe profètic**», però fràgil” (R 48.1); “pel testimoni de la fraternitat, són **signe** de la presència del Senyor” (R 53); “donen testimoni de fraternitat evangèlica i són «**signe**» de la presència del Senyor” (R 86); “la

vida comunitària és **signe** d'autenticitat de vida religiosa i mitjà eficaç per a la incorporació de candidats (R 89); “en el desenvolupament de l'associació amb homes i dones que caminen amb ells els Germans veuen un **signe dels temps** que els omple d'esperança” (R 157); “la crida a ser Germans entre ells i a viure la fraternitat com a **signe** per a tots els educadors lasal·lians” (R 157); “en el desenvolupament de l'associació amb els homes i dones que caminen amb ells, i que es reconeixen avui com a fills i filles de Joan Baptista de La Salle, veuen un **signe dels temps** que omple d'esperança” (R 157); “la pastoral vocacional és **signe** de vitalitat de l'Institut” (R 159); els Germans estan convençuts que la seva fraternitat viscuda en comunitat i en el ministeri educatiu és un «**signe profètic**» del misteri de comunió per a l'Església i per al món” (R 159).

A la **DECLARACIÓ** trobem 5 vegades l'expressió signe: “l'apostolat és «**signe**» i manifestació de la seva consagració” (25); “els Germans són «**signe**» de l'acció i presència de l'Esperit de Déu en la història dels homes” (26.1); “«**signe**» de la realitat present i del món futur” (26.1); “«**signe**» de la força del ressuscitat” (26.1); “«**signe**» eficient de la realitat essencial que tenen la missió d'anunciar els Germans” (26.3).

A l'Exhortació post-sinodal **VITA CONSECRATA** trobem 33 vegades l'expressió **signe**: “el religiós és «**signe**» d'eloqüent comunió eclesial” (6 i 42); “«**signe**» del Regne de Déu” (7); “de la

complementarietat dels dons de l'Esperit” (12); “«**signe profètic**» de la comunitat dels homes per al món” (15); “de la Trinitat” (21); “de la presència salvífica de Crist” (24); “de la consagració, pobresa i pertinença a una determinada família religiosa” (25); “escatològic i de la resurrecció futura” (26); “de l'Esperit per a un nou futur” (27); “de la força atractiva que condueix a creure en Crist” (46); “de diàleg sempre possible i de capacitat d'harmonia” (51); “de la tendresa de Déu vers el gènere humà” (57); “de la unió exclusiva de l'Església en Crist” (59); “de la intervenció divina en les noves fundacions” (62); “de la primacia de Déu i del Regne” (80); “de fidelitat al Senyor” (82); “d'autenticitat evangèlica pel servei dels pobres” (82); “de sobreabundància de gratuïtat” 90); “de l'única paternitat que procedeix de Déu, de la fraternitat nascuda de l'Esperit de la llibertat interior” (92); “d'anticipació del món futur” (110).

Certament que tot el que es diu de «**signe**» del Germà, de la Comunitat, de la fraternitat, de l'escola, pels educadors lasal·lians, en bé de l'associació, etc. a més de ser-nos causa de COMPROMÍS també ens pot INTERPEL·LAR i ser, com digué Michel de Certau, un INTERROGANT que hem d'intentar de respondre personalment i comunitària. Aquest procés de reflexió i de successives respostes ens poden induir a identificar-nos cada vegada més en la identitat i el carisma lasal·lià i ser un mitjà d'anar construint el futur.

DEL CONFLICTE A LA COMUNIÓ

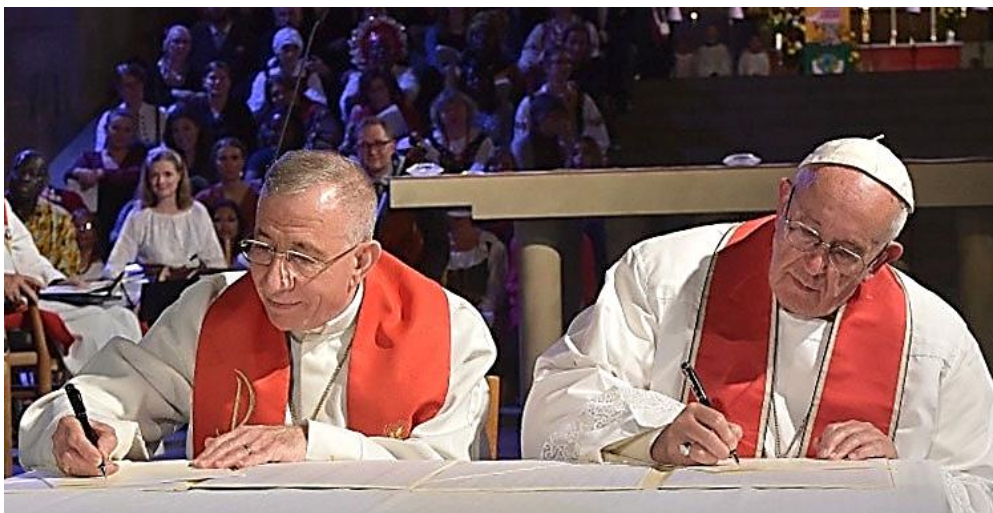
DECLARACIÓ CONJUNTA

En ocasió de la Commemoració conjunta Catòlico - Luterana de la Reforma

«Estigueu en mi, i jo estaré en vosaltres. Així com les sarments, si no estan en el cep, no poden donar fruit, tampoc vosaltres no en podeu donar si no esteu en mi.» (Jn 15,4).

Amb cors agraïts

Amb aquesta Declaració Conjunta, expressem gratitud joiosa a Déu per aquest moment de pregària en comú a la Catedral de Lund, quan comencem l'any en què es commemora el cinc-cents aniversari de la Reforma. Els

cinquanta anys de constant i fructuós diàleg ecumènic entre catòlics i luterans ens ha ajudat a superar moltes diferències, i ha fet més profunda la nostra mútua comprensió i confiança. Alhora, ens hem acostat més els uns als altres a través del servei al proïsme, sovint en circumstàncies de sofriment i persecució. A través del diàleg i el testimoniatge compartit, ja no som estranys. Més aviat, hem après que allò que ens uneix és més del que ens divideix.

Passar del conflicte a la comunió

Tot i que estem agraïts profundament pels dons espirituals i teològics rebuts a través de la Reforma, també reconeixem i lamentem davant de Crist que luterans i catòlics hàgim danyat la unitat visible de l'Església. Les diferències teològiques van anar acompanyades de prejudicis i de conflictes, i la religió va ser instrumentalitzada amb finalitats polítiques. La nostra fe comuna en Jesucrist i el nostre baptisme ens demana una conversió permanent, perquè deixem enrere els desacords històrics i els conflictes que obstrueixen el ministeri de la reconciliació. Tot i que el passat no es pot canviar, el que es recorda i com es recorda, pot ser transformat. Resem per la curació de les nostres ferides i de la memòria, que ennuvolen la nostra visió recíproca. Rebutgem de manera enèrgica tot odi i violència, passada i present, especialment la comesa en nom de la religió. Avui, escoltem el manament de Déu de deixar de banda qualsevol conflicte. Reconeixem que som alliberats per gràcia per a caminar cap a la comunió, a la qual Déu ens crida constantment.

El nostre compromís per un testimoni comú

A mesura que avancem en aquests episodis de la història que ens pesen, ens comprometem a testimoniar junts la gràcia misericordiosa de Déu, feta visible en Crist crucificat i ressuscitat. Conscients que la manera en què ens relacionem els uns amb els altres dóna forma al nostre testimoni de l'Evangeli, ens comprometem a

seguir creixent en la comunió fundada en el Baptisme, mentre intentem treure els obstacles restants que ens impedeixen assolir la plena unitat. Crist desitja que siguem un, perquè el món cregui (Jn 17,21).

Molts membres de les nostres comunitats anhelan rebre l'Eucaristia en una taula, com a expressió concreta de la unitat plena. Sentim el dolor dels qui comparteixen la seva vida sencera, però no poden compartir la presència redemptora de Déu en la taula de l'Eucaristia. Reconeixem la nostra responsabilitat pastoral conjunta per respondre a la fam i a la set espiritual del nostre poble per tal de ser un en Crist.

Anhelem que sigui curada aquesta ferida en el Cos de Crist. Aquest és el propòsit dels nostres esforços ecumènics, que desitgem que progressin, també amb la renovació del nostre compromís en el diàleg teològic.

Demanem a Déu que catòlics i luterans siguin capaços de testimoniar junts l'Evangeli de Jesucrist, convidant a la humanitat a escoltar i rebre la bona notícia de l'acció redemptora de Déu. Demanem a Déu inspiració, impuls i fortalesa perquè puguem seguir junts en el servei, defensant els drets humans i la dignitat, especialment la dels pobres, treballant per la justícia i rebutjant tota forma de violència. Déu ens convoca per estar a prop de tots els que anhelan dignitat, justícia, pau i reconciliació. Avui, en particular, elevem les nostres veus perquè s'acabi la violència i el radicalisme, que afecta molts països i comunitats, i a innumbrables germans i germanes en Crist. Nosaltres, luterans i catòlics, instem a treballar conjuntament per acollir l'estranger, per socórrer les necessitats dels que són forçats a fugir a causa de la guerra i la persecució, i per defensar els drets dels refugiats i dels que busquen asil.

Avui més que mai, comprenem que el nostre servei conjunt en aquest món s'ha d'estendre a la creació de Déu, que pateix explotació i els efectes de la cobdícia insaciada. Reconeixem el dret de les generacions futures a gaudir d'allò creat per Déu amb tot el seu potencial i bellesa. Preguem per un canvi de cor i ment que condueixi a una actitud amorosa i responsable en la cura de la creació.

Un en Crist

En aquesta ocasió propícia, manifestem la nostra gratitud als nostres germans i germanes, representants de les diferents comunitats i associacions cristianes mundials, que són presents i els que s'uneixen a nosaltres en l'oració. En comprometre'ns de nou a passar del conflicte a la comunió, ho fem com a part de l'únic Cos de Crist, en el qual estem incorporats pel Baptisme. Convidem als nostres interlocutors ecumènics perquè ens recordin els nostres compromisos i per animar-nos. Els demanem que segueixin resant per nosaltres, que caminin amb nosaltres, que ens sostinguin vivint els compromisos d'oració que manifestem avui.

Exhortació als Catòlics i Luterans del món sencer

Exhortem totes les comunitats i parròquies luteranes i catòliques a que siguin valentes, creatives, alegres i que tinguin esperança en el seu compromís per continuar el gran itinerari que tenim davant nostre. En comptes dels conflictes del passat, el do de Déu de la unitat entre nosaltres guiarà la cooperació i farà més profunda la nostra solidaritat. Nosaltres, catòlics i luterans, acostant-nos en la fe a Crist, resant junts, escoltant-nos els uns als altres, i vivint l'amor de Crist en les nostres relacions, ens obrim al poder del Déu únic i trinitari. Arrelats en Crist donant testimoni d'ell, renovem la nostra determinació per ser fidels missatgers de l'amor infinit de Déu per a tota la humanitat.

“LOS MELLIZOS DE DIOS”: Un cardenal y un imán luchan por la paz en la República Centroafricana

Dieudonné Nzapalainga y Kobine Lamaya,
premios 'Mundo Negro a la fraternidad 2016'

Monseñor Dieudonné Nzapalainga, el hombre fuerte de Bangui

"La guerra de Centroáfrica no es ni nunca fue una guerra religiosa. Es una guerra militar y política"

José Manuel Vidal

En Bangui, la capital de la martirizada República Centroafricana, la gente los llama los '**mellizos de Dios**'. Y eso que son muy diferentes en casi todo. Uno es el **cardenal Nzapalainga**, alto y fornido, arzobispo de Bangui y, lógicamente, católico. El otro es el **imán Kobine Layama**, pequeño, delgado, líder musulmán de la capital y, como es lógico, musulmán. Distintos, pero iguales en su lucha por conseguir la paz a través del diálogo y buscar un futuro mejor y reconciliado para su pueblo.

Los dos mellizos están en Madrid, para recoger el **premio 'Mundo negro a la Fraternidad 2016'** y participar, como ponentes, en el 'XXIX Encuentro África', que organiza anualmente la revista 'Mundo negro' de los misioneros combonianos.

El lema de las jornadas de este año es '**Islam y cristianismo, diálogo bajo un mismo techo**' y encaja a la perfección con lo que piensan y viven estos dos líderes religiosos centroafricanos. Los dos se han entregado, desde hace años, a la búsqueda de la paz. Y no sólo de forma teórica, sino jugándose la propia vida.

Desde que, en marzo de 2013, las milicias de la Seleka (musulmanas) tomaron el poder, se encontraron con la réplica de los milicianos 'anti Balaka' (cristianos). Desde entonces, el arzobispo y el imán se convierten en **constructores de paz**, negando con su propia experiencia que se trate de una guerra religiosa.

"**La guerra de Centroáfrica no es ni nunca fue una guerra religiosa**. Es una guerra militar y política, en la que se ha instrumentalizado a la religión. No hay nada religioso en ella", asegura, con convicción, el cardenal Nzapalainga. Y añade: "La violencia la sufren los pobres por ser pobres y, para hacerle frente, caen también ellos en ella".

Y pone varios ejemplos de amistad y paz entre ambas comunidades religiosas. "**Abrimos las puertas de nuestras casas y de nuestras parroquias, que se llenaron de refugiados musulmanes, y lo mismo hicieron los musulmanes con los cristianos**, abriendo para ellos sus casas y su mezquitas, con riesgo de sus propias vidas", explica el purpurado.

De hecho, el cardenal **acogió en su propia casa, durante más de 9 meses, al imán Lamaya y a toda su familia**, al que los milicianos le habían quemado su mezquita y su propio hogar. "Lo acogí, para mostrar a todos nuestra amistad", dice el purpurado. Un gesto criticado por los radicales de uno y otro bando, que recelaban de esta forma de acogida y respeto mutuo.

Con el paso del tiempo y **la visita del Papa Francisco**, la búsqueda de la paz se hizo más ardiente, la gente empezó a valorar el gesto y comenzó a llamar 'mellizos de Dios' al prelado y al imán. "Y, cuando el africano te da un título, siempre acierta", asegura Jaume Calvera, el director de la revista Mundo Negro.

Educación, contra la violencia

Poco a poco, la gente fue entendiendo que era posible "tratarse como hermanos" y los 'mellizos de Dios' **crearon una plataforma interreligiosa**, que actúa como "los bomberos, apagando muchos fuegos en el país". Y con reconocimiento exterior, tanto en USA como en Alemania y Holanda, donde el imán y el cardenal recibieron varios premios.

Vayan donde vayan, ofrecen **la receta de la educación** para romper la espiral de la violencia. "Hay que educar y formar, para convencer de que, en la sociedad, no es la fuerza física, sino la estima y el respeto las que tienen la última palabra. Porque, muchas veces, el que no responde a la violencia es tachado de débil, cuando es todo lo contrario", dice Nzapalainga.

Desde el Islam, el imán Lamaya dice que "**la violencia descansa sobre la ignorancia religiosa**. Sólo el creyente que no conoce bien su religión puede responder con la violencia. Muchos extremistas son ignorantes religiosos". Y cita, en apoyo de su tesis, una sura del Corán.

Precisamente porque les parece violenta, ambos líderes religiosos denuncian la decisión del presidente USA, **Donald Trump**, de cerrar sus fronteras a siete países musulmanes. "Una decisión nada sabia. Es una muestra más de la instrumentalización política de la religión. Hay que llamar gato al gato y perro al perro y diferenciar al criminal del creyente", explica el imán.

"No es una buena solución, porque en esos países hay gente de bien que nada tiene que ver con el extremismo. Meter a todos en el mismo saco es el mejor camino para radicalizar a los buenos y, además, toma como rehenes a toda la población de un país", añade el cardenal. Y concluye: "**No queremos que los políticos manipulen la religión** y tampoco queremos meternos nosotros en política, porque no somos políticos".

Los '**mellizos de Dios**' se levantan, tras la rueda de prensa y se dan la mano para las

fotos. Se palpa el buen feeling que hay entre estos dos constructores de paz y, por eso mismo, hermanos y amigos.

El Papa Francesc en un missatge als participants de la trobada de Moviments Populars a California:

"Cap poble és criminal, narcotraficant o violent"; hi ha fonamentalistes i violents en tots els pobles i religions". "Cap poble és criminal i cap religió és terrorista. No existeix el terrorisme cristià, no existeix el terrorisme jueu i no existeix el terrorisme islàmic. No s'han d'etiquetar les nacions. "Hi ha persones fonamentalistes i violentes en tots els pobles i religions" i va acusar que aquestes persones "s'enforteixen amb generalitzacions intolerants, s'alimenten de l'odi i la xenofòbia".

Als representants d'aquests Moviments Socials els ha reiterat els conceptes de "murs i de la por; de ponts i de l'amor". Va recordar que "cap d'aquests mals no va començar ahir" perquè "fa temps que enfrontem la crisi del paradigma imperant, un sistema que causa enormes sofriments a la família, atacant al mateix temps la dignitat de les persones i la nostra Casa Comuna per a sostenir la tirania invisible del diner que només garanteix els privilegis d'uns pocs". Demanà la col·laboració d'aquests moviments per implicar-se a fi d'acabar amb aquests mals: "No hem de quedar paralyzats per la por però tampoc quedar empresonats en el conflicte. S'ha de reconèixer el perill però també l'oportunitat que cada crisi suposa per avançar vers una síntesi superadora".

La persecución de cristianos hoy

215 millones de cristianos, uno de cada doce, son perseguidos por su fe en todo el mundo

"No hay persecución religiosa en España, pero sí algunos incidentes"

"La opresión ya incide mucho más en la persecución que la violencia", señalan Puertas Abiertas y AIN

Ayuda a la Iglesia Necesitada denuncia que una de cada tres personas del mundo vive sin libertad religiosa

Cameron Doody

Los opresores no entienden de etiquetas denominacionales, sino que "sólo persiguen a seguidores de la Cruz y lo que representan"-

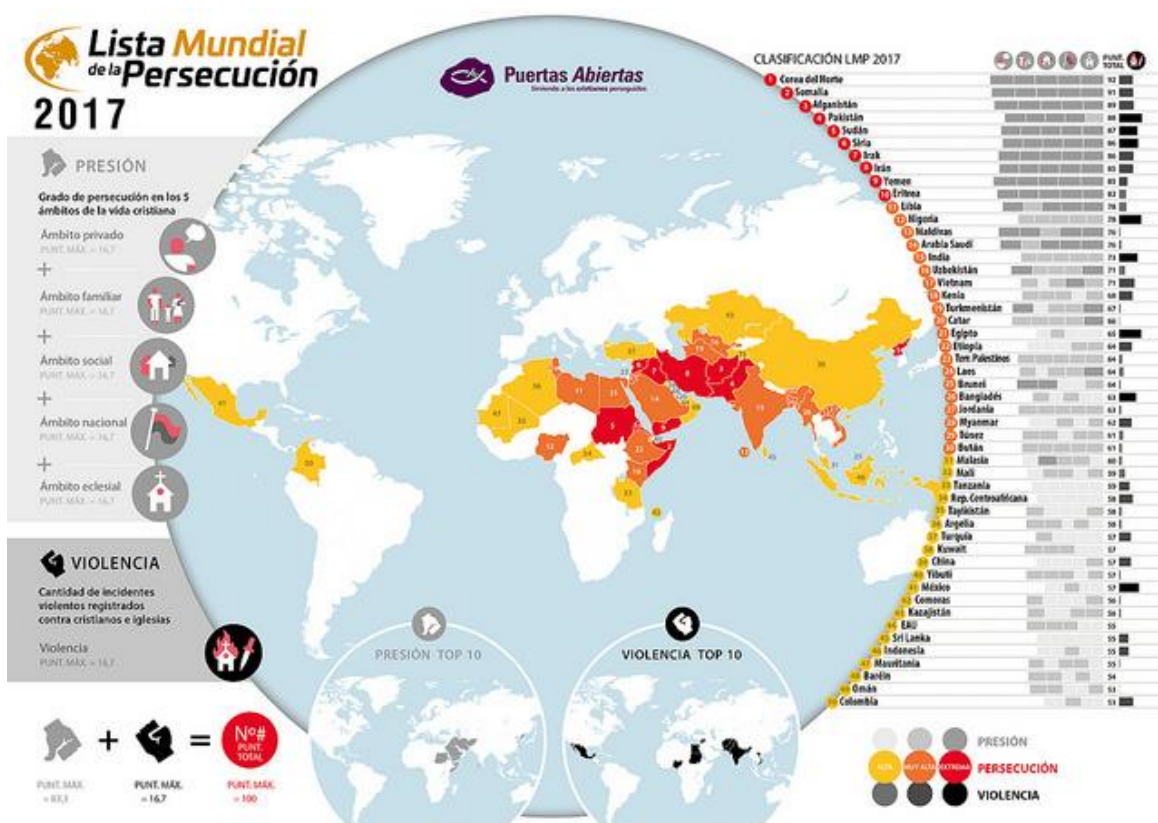
Hay 215 millones de cristianos en el mundo que sufren un grado de persecución "alto, muy alto o extremo".

Este alarmante dato aparece en el informe sobre la Lista Mundial de la Persecución 2017, elaborado por **Puertas Abiertas y Ayuda a la Iglesia Necesitada (AIN)**.

Ted Blake, responsable en España de Puertas Abiertas, ha sido el encargado de presentar el nuevo estudio. Ha querido destacar que, aunque Puertas Abiertas es una organización evangélica, la persecución que sigue siendo una dura realidad en pleno siglo XXI afecta a todo tipo de cristianos. "No solo hay persecución", ha explicado Blake, "sino que ha aumentado en los últimos años. Es un fenómeno cada vez mayor y más insistente".

Y es que los números que ha difundido esta mañana le dan la razón. 215 millones de cristianos que globalmente sufren alguna discriminación por sus creencias religiosas. **Una cifra que equivale a uno de cada doce cristianos en el mundo.**

La mitad de estos 215 millones se concentran en solo cuatro países: *India, Etiopía, Nigeria y China*. **100 millones de cristianos sufren por sus convicciones sólo en Asia.** Una tendencia ésta última que preocupa especialmente a Puertas Abiertas, ya que cinco de los países que más repentinamente han irrumpido en la Lista Mundial de Persecución (LMP) en este último año se sitúan al sureste del continente: *India, Bangladesh, Laos, Bután y Vietnam*.

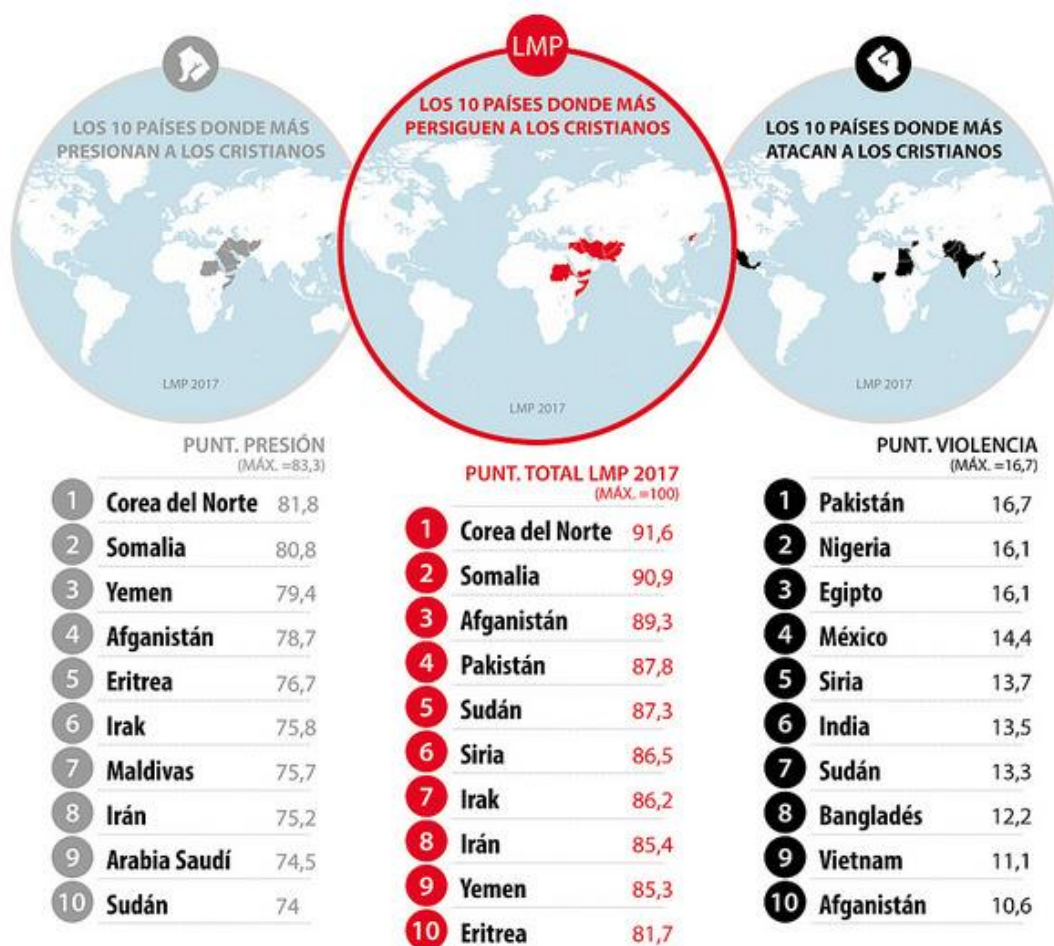

La LMP, ha explicado Blake en su presentación, mide el efecto opresor sobre la vida de los cristianos de cuatro "motores de la persecución". Estos son, en concreto, **el fundamentalismo excluyente, el secularismo, la paranoia dictatorial y la explotación**, un criterio de alta relevancia en países donde se sufre, por ejemplo, altos niveles de corrupción o crimen organizado.

El estudio calcula la persecución que sufren los miembros de las diferentes Iglesias mediante la repercusión de estos cuatro factores agravantes en cinco ámbitos de sus vidas: **el privado, familiar, social, nacional y eclesial**. Toma en cuenta igualmente las agresiones físicas que sufren los cristianos en sus diferentes entornos, si bien en esta ocasión Blake ha querido resaltar que en muchos países "la opresión ya incide mucho más en la persecución que la violencia".

Con respecto al estudio del último año, ha detallado Blake, la tendencia es que **otros nueve países más se han juntado a Corea del Norte en situación de persecución "extrema"**. El responsable de Puertas Abiertas ha querido profundizar no solo en el caso de la dictadura de Kim Jong-un -cabeza de la lista por decimosexto año consecutivo- sino también en los de *Somalia y Afganistán*, números dos y tres respectivamente.

Son naciones, ha enfatizado Blake, con una estructura no tanto gubernamental sino tribal, lo que significa que la población se somete a la voluntad de los diferentes clanes, todos ellos musulmanes. "No hay juicios justos allí en estos países, con lo que los cristianos pueden ser condenados a muerte". En Afganistán, precisamente, **"muchos prefieren que un familiar se muera en vez de que se haga cristiano"**.

Por su parte, **Raquel Martín** -responsable de comunicación de Ayuda a la Iglesia Necesitada- ha querido destacar en su presentación que el hecho de que el de Puertas Abiertas sea "un informe muy necesario y autoritativo" hizo importante que AIN lo respaldara con su apoyo este año, por primera vez en su historia. Aunque AIN -una organización católica- también realiza su propio informe sobre la libertad religiosa en el

mundo, Martín ha explicado que el hecho de que **la persecución no entiende de etiquetas denominacionales** justifica de sobra la colaboración de las dos entidades.

"El cristianismo en general es la religión más perseguida del mundo", ha recordado Martín. Haciendo eco de las reflexiones del Papa Francisco sobre cómo el odio global a los cristianos ha hecho realidad un **"ecumenismo de sangre"**, ha denunciado que los opresores "sólo persiguen a seguidores de la Cruz y lo que representan".

Por otra parte, no obstante -y aunque las cifras siguen siendo estremecedoras- "igual que la persecución es noticia, también debe serlo la unidad de los cristianos" en muchas partes del mundo. Un sentimiento que hace que, por ejemplo, en lugares como Irak "los hermanos evangélicos protejan a las iglesias católicas de los ataques". Cristianos de toda estirpe, aun cuando son blancos de agresiones, muchas veces permanecen **"unidos en la oración y la caridad"**.

Un ejemplo alentador para todos ante la inminente Semana de Oración por la Unidad Cristiana, y más que suficiente impulso para seguir luchando por una libertad religiosa plena en el mundo.

"No hay persecución religiosa en España, pero sí algunos incidentes"

Aunque la investigación de Puertas Abiertas que hizo posible la LMP 2017 solo abarcó a 50 países donde la persecución de cristianos es especialmente preocupante, la ONG ha querido destacar que en muchas otras naciones ha habido cristianos en el último año que han sufrido opresión a raíz de su fe. Precisamente, otros 225 cristianos más perdieron su vida como consecuencia de opresión religiosa alrededor del mundo en 2016, mientras que un total de 141 iglesias fueron atacadas.

Preguntado por su opinión sobre la situación en España y en Europa más ampliamente, Blake respondió que en este país **"no hay persecución, pero sí algunos incidentes"**. Por un lado, preocupa la opresión que algunos refugiados al viejo continente traen consigo desde sus países de origen, y por otro la amenaza del laicismo radical que ya ha echado raíces aquí.

Sobre la intimidación a cristianos en algunos entornos de España -con colectivos que exigen el cierre de las

capillas universitarias, o que se quiten símbolos religiosos de espacios públicos, o que tachan de los cristianos de intolerantes o xenófobos- Blake ha señalado que aún no le ha saltado ninguna alarma urgente. **"No es actualmente una cuestión preocupante, pero esto no implica que no pueda haber situaciones preocupantes en el futuro"**, ha opinado.

SALM 104

BREU PRESENTACIÓ

“BENEIX EL SENYOR ÀNIMA MEVA”

G. Ramon Grau i Estany

■ Primera lectura

♦ És un Salm de lloança i d'acció de gràcies alhora. Tot ell es pot considerar com **una invitació a descobrir incessantment la bellesa que Déu ha infós en la Naturalesa.**

Des del punt de vista poètic sembla un dels més aconseguits del Salteri. (Probablement que tant el salm com el primer Capítol del Gènesi pouaren en les mateixes fonts de tradició, encara que no hi hagi interdependència. També té una afinitat manifesta amb l'himne egipci a Athon, déu del Sol del segle 14è abans de Jesucrist).

♦ És un himne a la Creació, en el qual les criatures no són invitades a sumar-se al cor de la lloança al Creador, ben al revés de com ho fan els salms 103 i 148, o el Cant de les criatures de Francesc d'Assís. En el nostre salm és **l'home qui lloa el Senyor al descriure, embadalit, les meravelles que contempla en la Natura.**

* DÉU

♦ El text del Gènesi ofereix una visió de la Creació, més aviat hieràtica i formal: Déu amb la seva paraula crea la llum, les aigües, la vegetació etc..; en canvi, en el salm 104, Déu sembla entrar en els ritmes vitals de cada dia: rega (13), fa germinar (14), assaona els arbres (16), dóna l'aliment diari (28), estén la fosca (20), fa sortir el sol (22), retira l'alè i l'envia (29,30)...Tot està formulat en termes més entranyables, cordials, dinàmics i contemplatius.

♦ La presència ubíqua de Déu és latent però real, sentida i percebuda en la sublim bellesa de la Natura. **Si Déu s'allunya del món, l'esplendor de totes les coses creades decau i s'ofusca.**

* L'HOME.

♦ No és el tema principal del salm, com ho és en el salm 8. Només se'l menciona en els versets 14,15 i 23. En aquest salm l'home queda englobat dins la Naturalesa i és presentat com una peça harmònica en el seu conjunt.

♦ Queda evident **la condició de treballador de l'home** (23). Mentre tots els animals troben o reclamen espontàniament el seu aliment, l'home extreu de la terra el pa, el vi i l'oli (14,15), tres productes elaborats, ja que el **pa** no es troba als solcs, ni el **vi** brolla de cap deu, ni **l'oli** raja de cap arbre. No es fa cap referència al treball desplaent. L'home sotmet la Natura intel·ligentment.

■ Invitació a la contemplació

♦ És notable aquesta característica que ofereix el salm 104. Contemplar és un acte gratuït, amorós, plaent, “inútil”, és repòs sense peresa, és assossec sense indolència. Aquest salm podria entendre's com **un acompanyament de l'home al costat de Déu** quan, finalitzada la Creació, “ passa revista ” de les seves obres i troba que estan molt bé. En el verset 31, àdhuc formula un desig: **Que s'alegri el Senyor de la seva obra**

♦ ¿ Li serà agradable a Déu, l'obra procedent de les mans de l'home ? Per començar , el salmista aspira a que aquest poema li sigui agradable (34) i també tota la seva obra: **l'activitat de la seva vida.**

- Els versets 31 i 32 a 35 són una apoteosi, fruit de l'entusiasme interior que ha generat la contemplació d'un Déu projectat en el detalls de la Naturalesa.

PSALM 104

LA CREACIÓ ÉS TRANSPARENT SI EL TEU ULL ÉS NET

“DÉU HA DEIXAT EN AQUEST MÓN UNA DITADA DE JOIA” (J.M. BALLARÍN)

^{*1} Beneeix el Senyor, ànima meva !.
Senyor, Déu meu, que n'ets de gran.
Vas vestit d'esplendor i majestat,
² t'embolcalla la llum com un mantell.

Sv.13:15
Rm.1:20

1Tim.6:16

*Has estès el cel com una tenda,
³ i dalt les aigües hi has fet el teu palau.
Prens els núvols per carrossa
i avances sobre les ales dels vents;
⁴ dels vents en fas els teus missatgers
i del foc i les flames els teus servidors.

Jb.40:11 / 9:8

Is.19:1
Is.14:14
He. 1:7

^{*5} Assentares la terra sobre uns fonaments,
incommovible per segles i segles.

⁶ La vas cobrir amb el mantell dels oceans,
les aigües sepultaven les muntanyes.

⁷ Les vas amenaçar i fugiren a l'instant,
esverades en sentir el tro de la teva veu,
⁸ pujant les muntanyes, baixant per les valls,
fins al lloc que els havies assignat;

Is.17:13

Jb.38:8-11
Is.50:20

⁹ els fixares un límit que no traspassaran,
mai més no cobriran la terra.

^{*10} De les fonts en fas brollar torrents,
que s'escolen entre les muntanyes;

Je.5:22

¹¹ s'hi abeuren els animals feréstecs,
els ases salvatges hi apaguen la set;

Jb.39:5-8

¹² a les seves ribes hi nien els ocells,
refilen entre les branques.

Mt.13:32

¹³ Des del teu palau regues les muntanyes,
sacies la terra amb pluges del cel;

Ac.14:17
Jb.38:27

¹⁴ fas néixer l'herba per al bestiar
i les plantes per al servei de l'home.

Sir.38:25-26

I ell treu el pa de la terra,
¹⁵ i el vi que li alegra el cor,
l'oli amb què s'ungeix el front
i el pa que li renova les forces.

^{*16} El Senyor assaona els arbres més alts,
els cedres del Líban que Ell plantà.

¹⁷ Allà les aus hi fan el seus nius;
i al cim de tot la cigonya

¹⁸ Els cabirols van per l'alta muntanya,
als roquissars es refugien les fagines.

HIMNE AL DÉU CREADOR

► DIA PRIMER: Llum (tenebra)

► SEGON DIA: EL FIRMAMENT

- les aigües
- els núvols
- els vents

- la tempesta
- el foc

► TERCER DIA: LA TERRA, L'AIGUA

- els oceans

- el tro
- les muntanyes
- les valls

- les fonts

- els animals salvatges

- els ocells

- les pluges del cel
- els prats i l'herbatge

- el pa
- el vi
- l'oli

- els arbres
- els cedres

- les aus i la cigonya

- els cabirols i les fagines

¹⁹ Has creat la **lluna**, que assenyala les festes;
el **sol** coneix el lloc on s'ha de pondre.
²⁰ Quan estens la **fosca**, es fa de nit,
i ronden tots els **animals de la selva**;
²¹ els **lleons** rugeixen buscant la **presa**,
reclamant a Déu el seu menjar. **Jb.38:39-41**
Am.3:8
²² Quan fas sortir el **sol**, es retiren
i s'ajacen als seus caus;
Jb.37:8
^{*23} **l'home** se'n va al seu treball,
a la seva tasca fins el vespre.
²⁴ Que en són, de variades, Senyor, les teves obres
i totes les has fetes amb saviesa !
La terra és plena de les teves criatures:

^{*25} Mireu el **mar**, immens per totes bandes;
són in comptables els **animals que s'hi mouen** **Sir.43:24**
des dels més petits fins als més grossos;

²⁷ Tots esperen de **la teva mà** **Jb.38:39-41**
que els donis **l'aliment** al seu temps:
²⁸ els el dones, i ells l'arreglen;
obres **la mà**, i mengen a desdir.
²⁹ Però si amagues **la teva faç**, s'esparveren;
si els retires **l'alè**, expiren
i tornen a **la pols** d'on van sortir.
³⁰ Quan envies el teu alè, reneix la creació **Jb.12:10**
i renoves la vida sobre la terra. **Lc.2:2**
³¹ **Glòria al Senyor per sempre !**
Que s'alegri el Senyor de la seva obra! **Jb.9:5 / 26:11**
³² Ell fa tremolar la **terra** quan la mira,
toca les **muntanyes** i s'hi aixeca **foc i fum**.
³³ **Cantaré al Senyor tota la vida** **Sir.42:25**
cantaré al meu Déu mentre sigui al món. **Sir.39:14**
³⁴ **Que li sigui agradable aquest poema,**
que sigui en el Senyor la meva joia.
³⁵ **Que desaparegui de la terra la injustícia**
i no hi hagi ja més maldat. **Is.11:9**
Beneeix el Senyor ànima meva !.
Al-leluia !

► DIA QUART: ELS ESTELS

- la lluna i el sol
- la jungla
- les feres i les seves preses
- l'home i la seva tasca
- Quina diversitat!
- **tot dona glòria a Déu**

► DIA CINQUÈ: ELS ANIMALS MARINS

- petits
- grandiosos

► DIA SISÈ: L'HOME

- Déu creador manté la creació
- sense el seu alè tot llangueix
- amb el seu alè tot reviu
- Déu veié que tot era bo

► DIA SETÈ: LA GLÒRIA DE DEU

- l'home peça conscient de la creació, és el cantor permanent de l'obra de Déu
- la joia de l'home és en Déu
- el pecat és la gran discordança
- tot el creat contribueix a la meva joia

"RESONÀNCIES BÍBLIQUES"

1

Sv.13:5

Rm.1:20

La grandesa i bellesa de les criatures porta a contemplar, per comparació, el seu Creador. D'ençà que el món va ser creat, el poder etern de Déu i la seva divinitat, que són invisibles, s'han fet visibles a la intel·ligència a través de les coses creades.

2

1 Tm.6:16

Jb. 9:8

Déu és l'únic que posseeix la immortalitat, i habita en una llum inaccessible Aquell que cap home ha vist mai ni és capaç de veure. A Ell honor i poder per sempre.

Ell tot sol desplega el cel i camina per les ones del mar.

3

Is.19:1

Is.14:14

dels morts.

El Senyor entra a Egipte cavalcant un núvol lleuger. Els ídols d'Egipte tremolen davant d'ell. Cavalcaré sobre els núvols i seré com un Déu altíssim... (*deia l'impíu*). De fet ha baixat al país

4

Jb.40:1

He.1:7

Llança els llamps del seu furor i humilia els superbs amb la seva mirada

Ell fa dels esperits els seus àngels i de les flames de foc els seus missatgers

6-7-8

Is.17:13

Jb.38:8-11

Un avalot de nacions semblant a un aiguat impetuós. És un bramul de nacions semblant al bramul de les aigües abismals... Però el Senyor amenaça els pobles enemics, i fugen de lluny estant, com la palla, a les muntanyes, com la llavor de card que la tempesta s'emporta.

I quan la mar brollava del si matern, ¿qui la cloqué amb dos batents? Jo la vaig vestir de núvols, la vaig embolcallar amb la fosca nuvolada. Jo li he marcat els límits amb dos batents i un travessar, dient-li: *Fins aquí, ni un pas més!*

9

Is.50:2

Jr.5:22

Jo asseco el mar tan sols amb una amenaça i canvio els rius en desert...Jo vesteixo el cel de negre, li poso un vestit de dol.

Jo he posat la sorra per frontera del mar, i el mar no la traspassa... Les onades s'agiten però no poden res, bramulen però no passen enllà... En canvi aquest poble...

11

Jb.39:5-8

Qui deixa lliure l'ase salvatge? Qui el desferma i el fa marxar? Li he dat l'estepa per casa, campa en un terreny salitrós. Se'n riu del brogit de la ciutat, no sent els renecs del traginer. Pastura per les muntanyes, i busca tot el que és verd.

12

Mt.13:32

La mostassa és la més petita de totes les llavors, però quan ha crescut es fa més gran que les hortalisses i arriba a ser un arbre i fins i tot venen els ocells del cel a fer niu a les seves branques.

13

Ac.14:16-17

Déu en les generacions passades, va permetre que totes les nacions seguissin els seus propis camins. Tot i això, mai no deixà de donar testimoni de si mateix amb els seus favors, concedint-vos pluges del cel i fertilitat, i omplint d'aliment i d'alegria els vostres cors.

14

Jb.38:25-28 Qui obra un pas als ruixats, per fer ploure en el desert, en llocs on no hi viu ningú, per amaran terres desolades i fer-hi germinar l'herbei? Qui és el pare de la pluja? Qui engendra la rosada?

14-23

Sir.38:25-26 ¿Com podrà arribar a savi el qui ha d'agafar l'arada, el qui només pot gloriar-se de fer anar l'agullada, de menar els bous, d'acompanyar-los quan treballen, i no parla de res més que de vedells? S'ha de preocupar d'obrir solcs i passa la nit donant menjar als vedells? *(després també valora el treball manual...)*

21

Jb.38:39-41 Portes tu la presa a la lleona? Satisfàs tu la fam dels lleons quan s'ajupen als seus amagatalls o es posen a l'aguait entre els matolls? Qui prepara un mos al corb quan criden a Déu les seves cries, vagant d'ací d'allà sense menjar?

Am.3:8 Quan un lleó rugeix, qui no s'esglaia? Quan parla el Senyor, Déu sobirà, qui no transmetrà el seu missatge?

22

Jb.37:8 L'animal entra al cau i s'aclofa en el seu jaç.

25

Sir.43:25 En el mar hi ha coses estranyes i increïbles, animals de tota mena i monstres marins. Però, gràcies al Senyor, el seu missatger arriba feliçment i per la seva paraula tot subsisteix en un conjunt harmoniós.

27

Jb.12:10 Ell té a la mà tots els vivents i l'alè de tots els homes.

30

Lc.2:2ss De sobte com si es girés una ventada impetuosa, se sentí del cel una remor que omplí tota la casa on es trobaven asseguts... Tots es van quedar plens de l'Esperit Sant...

31

Sir.42:25 Cada cosa contribueix al bé de l'altra. Qui es cansaria de contemplar la glòria del Senyor?

32

Jb.9:5 Quan s'indigna capgira les muntanyes... Fa tremolar la terra i els seus pilars trontollen.

Jb.26:11 Els suports del cel tremolen, s'espanten quan ell els amenaça.

33-34

Sir.39:14 Escolteu-me fills piadosos, i creixeu com un roser plantat vora un corrent d'aigua, exhaleu un bon perfum, traieu florida com un lliri, entoneu un càntic i salmegeu tots junts, lloeu el Senyor per tot el que ha fet....

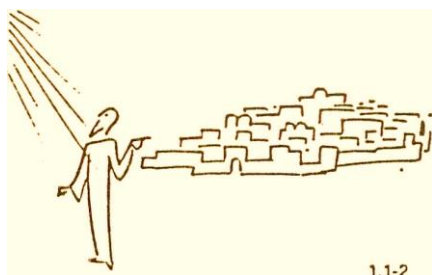
35

Is.11:9 Aquell dia ningú no serà dolent ni farà mal en tota la muntanya santa, perquè el país serà ple del coneixement del Senyor, com l'aigua cobreix la conca del mar.

*** ALTRES RESSONÀNCIES EN L'ANTIC TESTAMENT: Dn. 3:52 – 90; Sir. 42:15 a 43:33; Sv. 13:1 – 9**

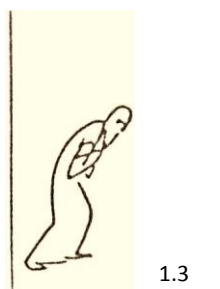
**APÈNDIX AL SALM 104: CÀNTIC DE LES CRIATURES COMPOST PER ST. FRANCESC D'ASSÍS
QUAN ESTAVA MALALT A SANT DAMIÀ.**

LA VOCACIÓ DE JONÀS

¹El Senyor va comunicar la seva paraula a Jonàs, fill d'Amitai. Li digué:

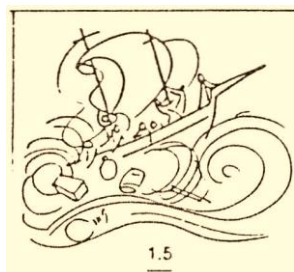
²«Ves a la ciutat de Nínive, i proclama-hi, que ja no suporto més la seva perversitat.»

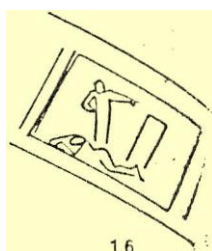
³Però Jonàs decidí fugir cap a Tarsis, lluny del Senyor. Va baixar a Jafa, on embarcar amb els mariners; per fugir de la presència del Senyor.

⁴Pero llavors el Senyor va enviar sobre el mar un vent tan fort i es va aixecar una tempesta tan gran que semblava que la nau s'havia de partir.

⁵Els mariners van agafar por i cadascun demanava auxili al seu déu; i, per alleugerir el vaixell van llençar la càrrega al mar. Mentrestant, Jonàs que havia baixat al fons de la nau, jeia profundament dormit.

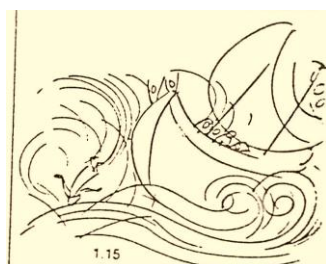
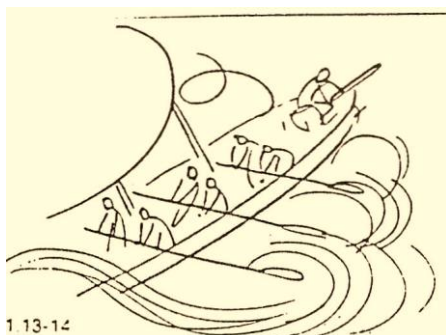

⁶Se li va acostar el capità i li va dir. Què fas tu dormint? Aixeca't i clama el teu déu. Potser es recordarà de nosaltres i no morirem.

⁷Els mariners es van dir entre ells: Veniu, traguem sorts i sabrem qui té la culpa d'aquesta desgràcia. Van treure sorts i la sort va designar Jonàs.

⁸Llavors li digueren: «Així, tu ets el culpable! Què t'hi porta aquí? D'on vens? Quin és el teu país? A quin poble pertany?»

⁹Jonàs respongué: «Sóc hebreu i adoro el Senyor, rei del cel, que ha fet el mar i la terra. » ¹⁰Aquells homes van tenir por i li digueren: «¿Com és que has fet això?» Doncs aquells homes sabien que Jonàs fugia lluny de Jahveh pel que havia manifestat. ¹¹Mentrestant el mar s'enfurismava cada vegada més, i els mariners, li van preguntar: «¿Què hem de fer amb tu perquè el mar es calmi?».

¹²Ell respongué: «Tireu-me al mar i el mar es calmarà. Reconec que aquesta gran tempestat s'ha aixecat contra vosaltres per culpa meva.»

¹³Amb tot, els mariners es posaren a remar intentant de tornar a terra i no podien perquè el mar s'enfurismava cada vegada més. ¹⁴Llavors van pregar al Senyor: Ah, Senyor, no ens enviïs la mort perquè ara fem morir aquest home; no ens demanis comptes de la mort d'un innocent! Tot passa, Senyor, tal com tu vols!»

¹⁵Els mariners, doncs, agafaren Jonàs i el van tirar al mar i el mar va calmar la seva fúria.

Pregària de Jonàs... ja salvat

Els paràgrafs d'aquesta pregària s'han de llegir d'esquerra a dreta

³Enmig del perill he clamat el Senyor,
i ell m'ha respost.
Des de l'entranya de la mort he cridat auxili
i tu, Senyor, has escoltat el meu clam.

⁵I em deia: ¡M'has apartat de la teva presència!
Oh, si pogués tornar
a veure el teu sant Temple!

⁷Davallava als fonaments de les muntanyes,
rere meu es tancaven per sempre
les portes del país dels morts. Però, tu, Senyor,
Déu meu, m'has tret viu de la fossa.

⁹Els qui adoren els ídols vans,
que deixin de venerar-los.

⁴M'havies llançat als mars
profunds,
m'engolien les aigües abismals,
els teus romponents i les teves
onades
em passaven pel damunt.

⁶M'arribava l'aigua al coll,
m'engolia el gran oceà,
les aigües m'enredaven al cap.

⁸Quan la meua vida defallia,
m'he recordat de tu, Senyor.
T'ha arribat la meua pregària,
i ha arribat al teu sant Temple.

¹⁰Però jo et donaré gràcies
i t'oferiré un sacrifici:
Compliré al que havia promès.
És el Senyor qui em salva!

AL APÓSTOL DE LA INFANCIA

G. Saturnino Lorenzo (SALOR)

Al PAX 241, pàgines 66 a 68, el G. Luis Lázaro i el Sr. Ignasi Romeu, publicaren una memòria del G. Saturnino Lorenzo, conegut amb el nom de poeta SALOR. I s'hi afegí una de les seves moltes poesies *¡Qué hermoso es el Ampurdán!*. S'ha fet una publicació de totes les poesies del G. SALOR en dos volums que ocupen en total 915 pàgines. De entre elles extraïem la present poesia al Fundador, que recordarà a més d'un de nosaltres d'haver-la recitat al menjador del Petit Noviciat en aquella època que era de tradició recitar una poesia mensualment.

AL APÓSTOL DE LA INFANCIA

Mediaba el dorado siglo
para la historia de Francia,
y un apóstol de la infancia,
Reims, la heroica vio nacer;
era el vástago La Salle
que el cielo nos enviaba,
cual heraldo que anunciaba
un radiante amanecer.

Mecido en ilustre cuna
guarnecida de brocados,
de nobles antepasados
vino a ser el sucesor;
mas, despreciando los timbres
de su preclara ascendencia
de la infantil inocencia
quiso ser el defensor.

Y aunque joven, Juan Bautista
ha cifrado su cariño,
en consagrarse de niño
al servicio del altar;
del boato y pompa huyendo
y mundanas diversiones,
por piadosas devociones
sabe los juego trocar.

Objeto de sus desvelos
es la niñez descarriada,
o que crece abandonada

en misérrima orfandad;
entre ella está La Salle
con heroica paciencia,
divulgando con la ciencia,
la fe viva y la piedad.

Se despoja generoso,
de su pingue canonjía,
que a Dios solo, amar ansía,
con ardiente caridad;
y en el alma del infante,
con su doctrina y ejemplo,
quiere alzar ingente
templo a la augusta Trinidad.

No descansa, no sosiega
el apóstol denodado,
el intrépido soldado
y aguerrido paladín;
en la cátedra es maestro,
y en la celda anacoreta,
en sus escritos, asceta,

y en el templo, serafín.

Ni detienen a La Salle
las calumnias, los dicterios,
ni los viles vituperios
que le ofrendan a placer
los ocultos jansenistas
que maquinan su ruina,

RECULL DE POESIES

SALOR

SATURNINO-LORENZO

que desprecian su doctrina
y le acechan par doquier.

Los maestros le persiguen;
los amigos le traicionan;
sus parientes le abandonan
con vesánico clamor;
en su vida toda entera
asperísimo calvario,
y solo halla ente el sagrario
lenitivo a su dolor.

Nada arredra a nuestro apóstol
ni la sátira violenta,
ni el fragor de la tormenta,
ni el rugir del aquilón;
cual experto timonel,
puesta en Dios la confianza,
lleva en calma y mar bonanza
su endiosado corazón.

Mas... La Salle que a Jesús
tomó siempre par modelo,
remontó su rauda vuelo
a la célica mansión,
en el día en que el cristiano
conmemora en pro llanto,
el misterio sacrosanto

de la humana redención.

La semilla prolífica
que en dolor y amargas penas
esparciera a manos llenas

el apóstol popular,
hoy es árbol gigantesco
que frondoso se levanta,
y ante el mundo entero canta
ser dos veces secular.

Pues queriendo que la obra
de la escuela cristiana,
crezca ubérrima y lozana
de los siglos a través,
da a la Iglesia su esforzado
benemérito Instituto,
que reparte el almo fruto

a la infancia y la niñez.

¡ Salve! Apóstol de la escuela,
tierno amigo de la infancia,
flor de célica fragancia
de la Iglesia en el pensil;
hoy te aclama jubilosa
pregonando tu victoria
y evocando tu memoria,
la niñez estudiantil.

Per molts anys, La Salle Gràcia

125 anys d'història

Ramon Alberdi, Salesià,
del llibre *Dorotea Chopitea i de Villota*, Fundació Edebé, 2009, p. 276-277

Mentre Dorotea de Chopitea posava en marxa les escoles salesianes de Sant Josep, oferia als Germans de les Escoles Cristianes la creació dels centres de La Barceloneta, Poble Sec (Santa Madrona), Gràcia i Les Corts. Ella confiava plenament en els Germans.

La Salle Gràcia va ser la institució que Dorotea va voler per als Germans. Ja no va arribar a veure-la en acció, li ho va impedir la mort. El motiu que l'havia impulsat a aquesta nova iniciativa va ser el mateix que va tenir una quantes anys abans, a la Barceloneta, és a dir, l'establiment d'una escola protestant a prop de la plaça Virreina, a la vila de Gràcia. Va entendre que havia de fer alguna cosa per neutralitzar-ne la influència. I és que aquest era el tarannà de la restauració canovista al costat d'una església, podia sorgir una lògia maçònica, o a l'inrevés.

A més, Dorotea tenia una certa debilitat per aquella vila, plena de convents, centres culturals i cases de menestralia. Per això, pocs dies abans de morir, va tancar el contracte de compra d'uns terrenys al costat de l'església parroquial de Sant Joan, al carrer de l'Església.

Aquests terrenys els havien escollit els Germans mateixos en el lloc que els semblava més convenient i avantatjós. L'escriptura de la compra dels terrenys es va formalitzar davant del notari Joan Armengol Piferrer el 27 de juny de 1891, amb els diners -80.000 pessetes- que havia ofert Dorotea i que les seves filles havien lliurat onze dies abans. Les filles mateixes, desitjoses de secundar els projectes que havia iniciat la seva mare, van ajudar a sufragar les despeses de la construcció de l'edifici escolar. El 19 de març de 1892 es va inaugurar l'escola. La va beneir el canonge Valentí Basart com a delegat del bisbe diocesà, doctor Català i Albosa. Els nens van començar a omplir les aules, amb la qual cosa van provocar que l'escola protestant hagués de tancar les portes per inanició.

L'Escola Sant Joan Baptista de la Salle va estar molt implicada en la vida religiosa i cultural del barri. Es va veure lliure de les violències de la Setmana Tràgica gairebé per miracle, però no així de les de juliol de 1936,

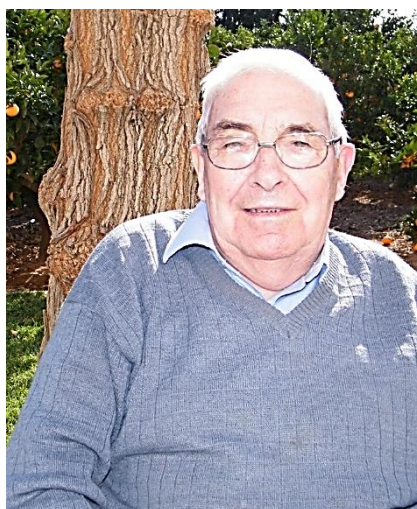
que, en el seu ímpetu antireligiós, la van arrasar completament. Ja no va poder continuar exercint la seva activitat en el lloc de sempre, sinó que es va veure obligada a buscar-ne un altre de nou. El va tenir a partir del curs 1940-1941 al carrer de Sant Salvador, 44, i, ampliada i modernitzada a la plaça del Nord, 14, va celebrar joiosament el seu centenari durant el curs 1991-1992. Es va voler aprofitar l'efemèride per col·locar als rebedors un artístic bust de la senyora Dorotea, «fundadora i protectora de l'Escola La Salle Gràcia», tal com deia el programa

dels actes commemoratius. Avui aquella llavor continua fructificant admirablement.

Entrevista al G. Joaquim Horta

G. Ramon Pascual i Reverter

Què ens pots dir sobre els teus orígens familiars.

Vaig néixer a Sant Martí Sapresa, juntament amb la meva germana bessona, el 3 de desembre de 1925. Fôrem els dos més grans de 7 fills. Els meus pares Joan i Carme eren molt bons cristians i ens educaren en el compliment de tot bon cristià d'aquell temps. Cada dia, després de sopar, el pare presidia el rosari, mentre la meva mare i la meva germana bessona rentaven els plats i netejaven taula.

El diumenges tota la família anava a Missa i per la tarda a funció (rosari, novenaris i altres devocions.)

Cada 15 dies, el dissabte al vespre, la mare ens acompanyava a confessar. Jo tenia, llavors, 8 anys. El rector del poble m'ho va fer passar molt malament.

Després de dir els pecats i les tonteries pròpies de quan érem jovenets, jo deia:

Ja no en tinc cap més.

Però el rector, infal·liblement, em preguntava:

- No has fet cap cosa lletja?
- No, pare. (Jo no sabia el que era cosa lletja).
- No has dit cap renec?
- No, pare.

Jo dir un renec? Amb la por que em feia l'infern! I el que em turmentava! M'hauria deixat tallar els braços i la llengua abans de dir un renec.

Així, cada 15 dies, s'anava repetint la mateixa història.

Un dia, discutint amb la meva germana, empiapat, vaig escopir-li el vestit. La mare va exclamar oi el que has fet, és la cosa més lletja que pot fer un nen: escopir un altre. Els jueus també escopien Jesús. Quan la mare em va renyar jo en vaig posar al vidre de la finestra fent el paperot, però interiorment em vaig sentir alliberat. Gracies a Déu, ara ja sé el que és una cosa lletja. El capellà ja estarà content!. Quinze dies després em vaig anar a confessar, la mare de satisfet. Acabada la confessió, vaig dir, abans que em preguntés:

De renec, no n'he dit pas cap.

I la cosa lletja, com que ja sabia el que era, li vaig dir que m'havia barallat amb la meva germana i l'havia escopit.

El mossèn em va agafar per la mà i em va dir:

Oi clar, que és una cosa lletja! Els jueus també escopien Jesús.

Jo li vaig respondre:

Ja m'ho ha dit la mama.

Ell mai més em va preguntar si havia dit algun renec o havia fet alguna cosa lletja.

Aquest Capellà va ser martiritzat, de forma molt cruenta, al començament de la Guerra Civil.

La meva anada a Cambrils.

Res de extraordinari. Tenia un cosí (Germà Ricard Masferrer) que va entrar a la Casa Sagrat Cor el 1936, un més abans de començar la revolució. Després de la guerra va tornar a

entrar de seguida. Alguna vegada, a casa, parlàvem de qui serà monja, o capellà o altres converses de família.

Per altra banda a prop de casa meva (200 metres), hi havia una casa de pagès on hi va estar durant tota la guerra, el Germà Royuela. En aquesta casa hi vivia la Senyora Florentina, que era de tota la vida la minyona dels "Hermanos de Santa Coloma". Aquesta Senyora va fer totes les gestions per poder acollir, a casa seva, el germà Royuela. Sovint parlàvem amb el Germà Royuela juntament amb el meu cosí Ricard i un altre xicot que es deia Turón, que després va sortir. Acabada la guerra, en Ricard va tornar al Noviciat Menor. També hi va anar el meu germà Josep, més petit que jo (va sortir abans de la professió perpètua).

Jo vaig entrar al Noviciat menor el 1940, entorn de la festa del Corpus. M'hi va acompanyar un Germà de Santa Coloma. Vàrem anar a Missa a l'església de La Salle Comtal, que feia de parròquia. Durant la Missa jo estava en el cor, ja que l'església estava pleníssima de gent. Em vaig marejar, en varen treure a fora i amb una mica d'aire em vaig recuperar. Vàrem dinar al mateix col·legi.

A la tarda vaig arribar a la casa vella (Sagrat Cor). El primer Germà que vaig veure va ser al Germà Serret a l'escala que hi ha al pati de plataners i que va cap els menjadors. Aquell home tant alt em va impressionar molt.

El Germà Director Clemente explicava moltes historietes i "lletinatjos". Un dia explicant la vida de David va exclamar "*Fili mi Absalon!, Absalon fili mi!*". El meu germà Josep, que era una criatura de només 11 anys el va estar imitant una temporada tot exclamant "*Fili mi Absalon!, Absalon fili mi!*", fins que un dia, el Director el va cridar a l'ordre.

Al poc d'arribar al petit noviciat vàrem celebrar la festa del Corpus. A partir d'aquest dia va començar per a mi, una època de turments; ja que el Germà Director era un "tremendista" i només veia pecats i sacrilegis per tot arreu. "*Hijos míos...*" Vaig tenir tot tipus d'escrúpols que em varen fer patir molt.

Sobre el període de Formació.

El Noviciat el vaig fer a la Casa Sant Josep. Recordo els fervors propis del Noviciat. Però a mi em van seguir turmentant els escrúpols, m'ho passava molt malament. Sovint ens parlaven de pecat mortal, de sacrilegis...

això em feia patir molt. I m'afectava molt degut al meu caràcter. Recordo les ganes que tenia de fer les coses bé, de pregar amb molt fervor. Altres moments no sentia cap tipus de fervor. L'Escolasticat va seguir més o menys igual.

Els inicis en comunitat.

La meva primera comunitat va ser Mollerussa. Hi vaig estar 6 anys. No recordo cap fet significatiu, a part d'estar tot el dia a classe. Recordo que el Germà Venceslao, durant la visita regular, va entrar a la meua classe i en va ensenyar a fer llegir els nois, tenir una frase escrita a la pissarra, a fer cal·ligrafia i altres recursos pedagògics..

Centres en els que he estat.

Després de Mollerussa vaig anar a Gironella.

El director de Gironella era el Germà Camprubí. Vaig estar-hi tres anys. Recordo que vàrem celebrar el tricentenari del naixement de Sant Joan Baptista de La Salle. A Madrid es feria un concurs dels millors treballs escolars presentats pels alumnes. Durant aquest any em vaig esmerçar força perquè els alumnes fessin uns quaderns molt ben presentats, i ho vaig aconseguir amb satisfacció. Al final de curs vaig enviar, a Madrid, els quaderns dels tres millors alumnes. Del districte de Barcelona van ser premiats els quaderns de la meua classe realitzats pels alumnes Joan Buscallà (germà del Ramon Buscallà, que va ser Germà de La Salle), Puigfarrà i un altre alumne que no recordo. Els quaderns d'en Joan Buscallà van ser premiats amb el número 1 de tot Espanya en la categoria corresponen a la 2a classe. La llàstima és que aquests quaderns, que ens havien promès que ens els retornarien, es van extraviar. I de Gironella cap Alcora (València).

A Alcora hi vaig estar bastant més assossegat. Els escrúpols van anar minvant. Érem tres Germans: Lavaiga i el Director el Germà Joan Claret. El següent Director va ser el Germà Muñoz, aragonès, un Sant home, pacífic, tranquil, equànim. Quina diferència amb el Germà Joan Claret que era un sac de nervis! Amb aquestes, estem a 1955, es divideix el districte de Barcelona. El Germà Visitador em diu que tant aviat s'acabi el curs vagi cap a Barcelona. Així ho vaig fer.

Fins el nomenament dels canvis, vaig estar a la Residència Provincial. Em van destinar a la gratuïta de Bonanova, però abans d'arribar-hi el Germà Provincial em torna a cridar i em diu que vagi a Puig-reig, on hi vaig estar durant tres anys.

De Puig-reig vaig anar a La Seu d'Urgell ja que el Germà Director (Germà Sayós) havia demanat un germà per la classe dels petits. Vaig estar molt bé a la tercera classe i gaudia molt de la feina que feia amb aquelles quaranta cinc criatures. Hi treballava amb molta il·lusió i amb moltes ganes d'anar-me renovant pedagògicament.

Al tercer any, el professor de la segona classe, va anar a Cambrils, ja que es volia fer Germà (després no va seguir). A mi em va tocar anar a la segona classe amb 80 criatures. No em va agradar gens aquest canvi, ja que en la tercera classe m'ho passava molt bé. Malgrat tot, me'n vaig sortir prou bé.

També em vaig encarregar de preparar els nens de Primera Comunió, la feien entre la segona i tercera classe. Això ho feia amb molta il·lusió i m'agradava. Recordo que una vegada i va haver una discussió entre els Germans, ja que alguns volien que la Primera Comunió es fes al col·legi. Jo no vaig voler, i vaig dir que no, ja que tenia molt bona relació amb el Sr. Rector, que a més venia un cop per setmana al col·legi per fer una sessió de catecisme. A més el Sr. Rector s'hauria quedat sense els millors nois de Primera Comunió. Estic segur que vaig obrar bé. A la Seu d'Urgell hi vaig estar 12 anys. L'últim any i mig

havia de baixar cada mes a Barcelona per qüestions de metges.

De La Seu d'Urgell a Bruño (Barcelona). Al cap de poc temps de ser-hi em van operar del ronyó i de la pròstata al mateix temps. A la llibreria hi vaig estar molt bé. Jo pràcticament tot el dia era a fora, amb la moto o amb la furgoneta, fent encàrrecs. Vaig estar 14 anys a Bruño, juntament amb el Germà Antoni Molinos i Joan Oliva. Al tancar la llibreria vaig anar a la Barceloneta.

A la Barceloneta controlava les entrades i sortides dels nois, la porteria, la fotocopiadora i altres menesters. De fotocòpies en vaig fer una muntanya, ja que els alumnes de FP no tenien llibres i els professors els hi preparaven apunts. A l'estiu aprofitava per fer els apunts de totes les classes. Vaig tenir de director en Joan M. Bovet, i amb ell m'hi vaig entendre molt bé. La feina m'agradava, però vaig tenir problemes de salut ja que quan feia esforços s'em provocaven pèrdues de sang. Ho vaig comunicar al Germà Joaquim Morató, llavors Visitador. Després de 10 anys a la Barceloneta, vaig estar destinat a la SAFA de Cambrils, on hi estic des del 1996.

Al començament d'estar a Cambrils vaig voler ajudar a l'hort, però els esforços amb aixada en varen provocar els mateixos problemes de salut. Des que vaig deixar de fer esforços no he tornat a tenir cap pèrdua de sang. Vaig fer de porter de la casa; al començament tots els dies de la setmana. Passats dos anys vaig demanar al Germà Director, Àngel Cirera, que em deixés dos dies lliures a la setmana i així jo podria anar a passejar. Va trobar un Germà que em reemplaçava els dissabtes. Jo vaig estar content. A part de la porteria, també vaig estar encarregat d'acompanyar Germans al metge i a l'hospital.

D'on et va venir la afició a la pesca?

La afició a la pesca la vaig portar de casa. M'agradava molt anar a caçar ocells, pescar, acompanyar el pare a la cacera... Jo, els diumenges, anava a pescar. Per a mi la cosa positiva de la guerra va ser que els diumenges no haguéssim d'anar a Missa. Així podia sortir a pescar des de bon matí. Quan vaig venir a Cambrils, les úniques coses personals que vaig portar van ser els estris de pesca. A mi em van dir que hi havia mar i es podia pescar. Jo no havia vist mai el mar. Un dia de sortida vàrem anar al port de Cambrils, jo vaig anar-hi amb els estris

de pescar. Tots els petits novicis i els germans estaven a l'expectativa de la pesca. Al Germà Clemente, Director, li va semblar molt bé aquest entreteniment i podia ser prou interessant que tots els petits novicis aprenguessin a pescar. Em va demanar què es necessitava. Ja veus al Germà Clemente comprant fil de pel de cuca (fil de pescar) i hams. Vaig ajudar a tots els petits novicis a muntar la seva canya de pescar. A la següent sortida ja ens veus a tots els petits novicis amb la seva canya de pescar. Aquesta diversió no va durar gaire, ja que un dia mentre estàvem pescant van venir uns quants nois del poble que es banyaven totalment nus, cosa totalment normal per nosaltres. Més tard vàrem comprendre que aquest espectacle no era adequat per l'educació moral d'un petit novici.

No vaig tornar a la pesca fins a la meua estança a La Seu d'Urgell. El Germà Antoni Carmona hi anava els estius i

sovint sortia a pescar al Segre i al Valira i jo de tant en tant l'acompanyava. Quan em varen destinar a la llibreria Bruño vaig comprar-me una canya i tots els estris necessaris per a la pesca. M'ajuntava amb un Germà de Girona, no recordo el nom i també amb el Germà Josep Fisas. Anàvem al Cap de Creus. A vegades hi estàvem dos o tres dies.

Algun consell pels Germans que ens anem fent grans

El primer de tots és que mirin de no avorrir-se, espavilar-se per fer coses. He llegit molt i continuo llegint, encara que en aquests moments, la lectura també em cansa. L'últim llibre que acabo de llegir és del Germà Alois, prior de Taizé. A part de la lectura, que m'ha ajudat molt, intento participar en totes les activitats que es fan a la casa. En la que m'ho passo més bé, és en els concerts de música dirigits i interpretats per André Rieu.

**Joaquim, moltes gràcies pel teu exemple de bon Germà Gran,
feliç en les petites coses del dia a dia.**

Qui és el Germà Àngel García (G. Fernando León)

1 de març 1917 - 1 de març 2017

Sra. María Antonia García Martínez, germana del G. Àngel

El Germà Àngel, és el meu germà gran. Nasqué l'1 de març del 1917 a Gúdar (Teruel). AVUI COMPLEIX 100 ANYS, GRÀCIES A DÉU.

Els pares, Roque i Manuela ja havien enterrat, feia pocs mesos, l'Àgueda i la Rufina. Després de l'Àngel, nasqueren Celestino, que també morí petit, i Leonardo. L'Anunciació nasqué el 1923 i

també va estar molt greu de petita.

L'Àngel, quan estava a la residència dels Germans grans Casal "Sant Gervasi" de Barcelona, complerts ja els 90 anys, m'explicava que el

El poble de Gúdar

primer record que tenia de

Gúdar era: Un menjador ple de senyores resant el Rosari al voltant de la caixeta de morts on hi havia el cos de la nena petita, que era l'Anunciació que ja la tenien per morta. Ell era a la falda de la mare. El pare i el mestre havien baixat a Alcalá de la Selva a buscar el metge i el sacerdot. Recordava el crit, que de cop, va fer l'esposa del mestre: "¡No está muerta! ¡No está muerta! Se ha movido!" (No és morta!, No és morta!, S'ha mogut!). Al cap d'una estona, davant la sorpresa de tots, va obrir els ulls. Des d'aleshores, al poble

li deien "la ressuscitada".

També m'explicava que el mestre que tenia a l'Escola, com que hi havia nens de diferents edats, quan ell acabava els deures, li encarregava que tingués cura dels petits. Ja era l'inici de la seva vocació de mestre. El mestre deia que era molt aplicat i molt llest.

L'any 1925 anaren a Catalunya per instal·lar-se a Vendrell; ja que a Gúdar, durant l'hivern es passaven tres mesos quasi sense poder sortir de casa a causa de la neu. Els joves ja se n'anaven a Catalunya o a València a treballar en aquell temps.

El dia que la família se'n va anar de Gúdar, es dirigí a l'Estació del tren de Mora de Rubielos,

Casa de Gúdar on va nèixer

Foto de família 1948.

De esquerra a dreta Àngel, el pare, Leonardo, darrera Anita, Anunciació i Maria Antònia.

que dista uns 40 Kms. de Gúdar. Leonardo i l'Anunciació anaven a cavall d'una mula, instal·lats a les alforges que penjaven a cada costat. Els pares i l'Àngel anaven a peu. A més havien de transportar els utensilis casolans imprescindibles. A Vendrell, nasqué l'Anna M^a l'any 1926. Ara ja és al cel des del dia de Sant Jordi del 2007; i el Leonardo també ens va deixar el 14 de novembre del 1997.

El pare va començar a treballar de pastor a Vendrell. Volia que li deixessin portar dos o tres cabretes pròpies per poder vendre una mica de llet; guanyant així uns cèntims i poder mantenir una família de quatre fills. Al dir-li, l'amo, que no, es van traslladar a Altafulla acompanyats per l'esposa de l'amo, que els va fer arribar fins a la Parròquia.

A Altafulla, recorda l'Àngel, que el pare va trobar un senyor de La Bisbal del Penedès, conegut seu de quan baixaven, amb el seu pare i l'avi, a treballar a la carretera de Valls. Aquest senyor li va oferir d'anar a treballar amb ell. Li deixaria portar unes quantes cabres pròpies. Així, doncs, s'instal·laren a La Bisbal del Penedès. Va ser en aquest poble que va conèixer un Germà reclutador de la Salle que va passar per l'Escola del poble al final de curs de l'any 1928. Aquest Germà els va explicar el què feien els Germans a les Missions per veure, si algun d'ells, s'animava a anar-hi.

Aquest Germà, en acabar la xerrada, els va demanar que passessin a recollir una estampa i uns caramels. L'Àngel no es va aixecar, però el Germà el va cridar i li va dir: "Vine, que tu m'has escoltat molt bé". I l'Àngel li diu: "Jo, sí que voldria venir, però ho he de preguntar al meu pare."

I el seu pare li va dir que si ell volia, li deixaria anar. L'endemà van anar a la Missa de les 7h del matí, la mare, l'Àngel i el Germà, per confirmar que sí que volia ser Germà de La Salle. Tot seguit van fer els tràmits corresponents per ingressar a la casa de formació de PREMIÀ DE MAR. El mateix pare, Sr. Roque, el va acompanyar i el seu fill s'hi va quedar molt content. Era el 2 de febrer de 1928.

L'any 1930 va passar per Premià de Mar el Germà Assistent de Missions, el Frère **Athanase Emile**. El pare de l'Àngel es va desplaçar fins allà per a veure el Germà Assistent i comentar-li la vocació de missioner del seu fill.

El Germà Assistent Athanase li va explicar que tenia la possibilitat d'ampliar els estudis de preparació a Lembecq lez Hal de Bèlgica. Però de moment no hi havia plaça per al seu fill. Durant el mes de febrer el varen avisar que un dels alumnes-aspirants no s'havia adaptat i el podria reemplaçar l'Àngel, ja que aquell noi se'n tornava a Anglaterra.

També l'any 1930, va néixer la seva germana Maria Antònia, que no va poder conèixer fins el 4 de gener de l'any 1948.

Al mateix Lembecq lez Hal de Bèlgica, va iniciar el Noviciat 6 d'octubre de 1933; i va fer la primera Professió religiosa el 7 d'octubre de 1934. L'Escolasticat el va iniciar a Betange (Luxemburg) el mateix dia 7 d'octubre de 1934.

EMBARCANT CAP A AMÈRICA

A l'estiu de l'any 1936, ja disposats a anar cap a Perú, no van poder passar per Espanya a veure la família perquè hi havia la persecució religiosa, durant la Guerra Civil. Els Superiors varen decidir de viatjar cap al Perú

en vaixell, des de Marsella. Al juliol inicien el viatge; i travessat l'Atlàntic i el Canal de Panamà, arriben, al cap d'un mes, a Callao, el Port de Lima.

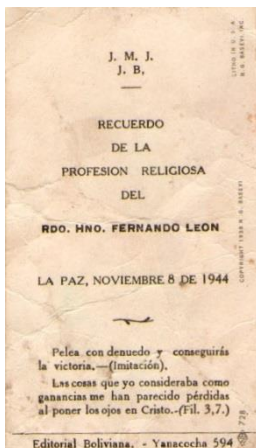
El primer Col·legi on el van destinar l'any 1936 va ser el col·legi La Salle de Cochabamba (Bolívia) com a professor.

Després, fins a 1948 va anar passant per diferents Centres de La Salle de Bolívia i Perú. Tot seguit, exposo algunes fotos records:

A Cuzco, encara no hi havia edifici i donaven les classes en una casa bastant deteriorada.

Hi ha una foto del 10 d'octubre de 1937 amb alguns Germans de Cochabamba amb el Superior General Athanase Emile, que era el seu Preceptor a Bèlgica. Del 1939 tenim uns fulls de la Memòria de Lima (Perú) i ens diu que ha treballat amb els de 2º A i B i han estat la causa de la seva alegria. També estava encarregat dels esports, durant aquell curs.

El 1944 a La Paz (Bolívia) va celebrar la Professió Religiosa, tenim dues estampes amb la imatge de Jesús el Bon Pastor.

L'any 1947, era a Cuzco mentre feia els tràmits pel viatge de tornada a Espanya.

A les últimes cartes, ja ens deia que no li escrivísim, perquè ja era molt a prop el dia de tornar i poder abraçar novament al pare i els germans i la seva germana María Antonia que encara no l'havia vista. Com ella mateixa va explicant.

RETORN A ESPANYA DESPRÉS DE QUASI 12 ANYS A SUDAMÈRICA

Després de tan llarga absència, va arribar a Madrid, en avió, el dia 2 de gener del 1948. A Madrid va agafar un tren de nit, amb la primera parada a Zaragoza. El Pilar estava obert perquè aquella nit es celebra la vinguda de la Mare de Déu al Pilar en carn mortal, i va poder anar a venerar la Columna en mig de la multitud. D'allí tornà a agafar el tren fins a Tortosa, per poder veure el seu germà Leonardo, que treballava allà. El dia 4 de gener va arribar a Sant Vicenç de Calders al migdia. A l'estació l'esperàvem el pare, l'Anna Maria i jo, que encara no el coneixia als meus 17 anys i mig.

Vaig pujar al tren, de seguida que va arribar, i el vaig abraçar amb molta alegria.

Un taxi ens va portar a Vendrell on ens esperava l'Anunciació, que de l'emoció es va desmaiar. Va estar a casa només dos dies, doncs al Col·legi de La Bonanova ja l'esperaven per a començar les classes després de les Festes del Nadal.

Va donar classe a un grup de Comerç que el va acollir molt bé i amb el qual va mantenir relació mentre va estar a Barcelona fins al final del curs 1948-49. Al curs següent, el van destinar a Figueres.

L'any 1951 va anar a França, al Noviciat de Saint Maurice l'Exil alternant amb París on va treure la llicenciatura per l'ensenyament de Religió a l'Arquebisbat de París.

L'any 1954 de París se'n va anar a Cuba on hi va arribar des de Barcelona en vaixell, parant abans a la República Dominicana, on hi deixaren passatgers de l'embarcació.

A Cuba va estar algun curs a La Havana, a Santiago, Guantánamo i a Sancti

Spíritu, a prop de la Basílica de la Virgen de la Caridad del Cobre que és la Patrona de Cuba. En una carta del 7 de gener del 1959, ens diu que la població s'està preparant per a tributar una apoteòsica rebuda al "Jefe de la Revolución", Dr. Fidel Castro. Ningú se'l creia a l'Àngel, quan deia que era comunista. Això m'ho va explicar, al cap d'uns 20 anys, un Germà cubà que va passar per Barcelona i va venir a saludar-nos. Deia que ningú es pensava tal cosa.

Quan Fidel Castro, ja va estar ben instal·lat, va començar a expulsar Sacerdots, Monges i Religiosos i apoderar-se dels Col·legis i de tot el que hi tenien.

Durant el mes d'abril, el G. Àngel estant de recés a La Havana, el van avisar que havien anat a buscar-lo en un altre Col·legi. Aleshores va aprofitar una sortida amb un altre Germà per anar a la farmàcia, acompanyats d'uns milicians; i al passar per davant de la Residència de l'Ambaixador d'Espanya, ell va entrar-hi i s'hi va quedar com a refugiat.

A l'Ambaixador, l'havia expulsat el Fidel perquè un dia que feia un discurs per la TV contra Espanya i contra Franco, D. Antonio Mª de Logendio el va interrompre al lloc on estava parlant per a contradir i negar tot el que deia. És a dir: que no era cert.

A l'Ambaixada, també hi havia dos Jesuïtes, els germans Lorente, que eren molt coneguts. Hi entraven molts espanyols a veure'ls i confessar-se. Entre tots varen fer una col·lecta per pagar-li el bitllet d'avió cap a Espanya...

Mentrestant, durant el mes de maig, el nou govern ja es va apoderar del col·legi La Salle; i després de tenir retinguts els Germans un temps allí, els van portar a la presó uns dies, fins el dia que els van expulsar cap a Miami: era el dia 25 de maig.

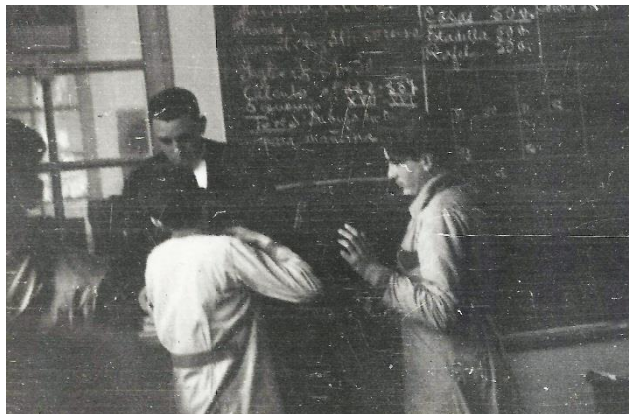
Vaig escriure al Superiors de Roma i em respongueren que el més aviat possible tornaria cap a Espanya.

Al final, gràcies a Déu, el dia de Sant Antoni de Pàdua, 13 de juny, mentre estàvem dinant, ens truca al telèfon, que acabava d'arribar a Madrid. És indescriptible l'alegria que vàrem tenir quan el vam sentir parlar i explicar el seu viatge de tornada, i totes les peripècies que havia passat. A l'aeroport, no el van identificar, perquè buscaven al Germà FERNANDO LEÓN, i el passaport anava a nom d'ÁNGEL GARCÍA MARTÍNEZ. Aquí sí que hi va intervenir la Divina Providència.

NOVA ARRIBADA A ESPANYA

Quan el Germà Àngel va tornar de Cuba, venia desproveït de tot el més elemental; però gràcies a Déu va arribar. I, com he dit, va ser providencial que fos autoritzat a sortir per què cercaven al Germà Fernando León, què és el nom de presa d'hàbit. Els posaven dos noms diferents de manera que no n'hi hagués dos d'iguals. A ell li hagués agradat Fernando (el Rey III el Santo, Patró de la Joventut) i Àngel, però ja n'hi havia un i va escollir León com a segon nom. Crec que va ser després del Concili Vaticà II quan es va prescindir d'aquesta norma.

Es va quedar un temps a Madrid per anar recuperant la normalitat i veure les possibilitats de tornar a donar classes amb totes les condicions legals; ja que, si al tornar del Perú a l'any 1948 portava un tub de cartó amb els títols oficials que el capacitaven per a exercir la Docència, aquesta vegada va tornar sense res que ho podés demostrar; ja que no va poder anar enlloc a recollir les seves coses, doncs, a Cuba, havien estat expulsats tots els Germans, i desposseïda la Institució de tots els seus béns. Li tocava començar pel número ú o sigui, des de l'inici. Així que, el primer que va haver de fer, va ser passar exàmens de Francès, de Matemàtiques, de Literatura... i recuperar els títols que l'acreditaven.

Un cop arribat a Barcelona, el vaig poder acompanyar a veure els familiars i assabentar-los de la seva estada a Cuba.

L'any 1961, el van destinar al col·legi Comtal de Barcelona.

L'any 1962 va estar uns mesos a Bordighera. Després va venir a Cambrils ja que hi havia l'Escola de Magisteri de l'Església. Va estar de Professor a l'Aspirantat un parell de cursos.

L'any 1968 els Superiors li van demanar d'anar a La República Dominicana. I allí entre Santiago i Santo Domingo, hi va estar cinc anys. Va aprofitar per treure's la Llicenciatura de Pedagogia i de la Història de la República Dominicana.

L'any 1973 va tornar destinat a Tarragona com Coordinador d l'EGB.

Al tornar de Santo Domingo, l'any 1977, es va desplaçar a Madrid per fer el C.E.L.

El curs 1978-79 va ser destinat al col·legi de Torreforta amb el càrrec de Director. Va donar un bon impuls al centre. Entre altres activitats, cal recordar el Curs de formació per al Matrimoni, que va tenir molt d'èxit.

A Torreforta va complir els 65 anys; i a l'arribar als 67 ja es va jubilar.

L'any 1983 va ser destinat a La Salle de Girona amb el càrrec d'Administrador del centre. També va estar una temporada a La Salle de Manlleu com a professor de reforç. A Manlleu hi va tornar l'any 2001, des del Casal La Salle Josepets.

A La Salle Palamós també hi va estar un any amb el càrrec d'Administrador.

L'any 1990, ja el trobem al Casal La Salle Josepets, comunitat de Germans jubilats. En aquesta Residència de Germans jubilats... Un cop instal·lat al Casal La Salle Josepets, de seguida va trobar què podria fer. Ser un bon col·laborador del Gmà. Mariano F. Magaz, fundador del CERCLE: grup de Germans i jubilats/des dedicats a mantenir un ambient frater i cultural amb altres jubilats... que es desenvolupava al mateix edifici del Casal.

A part del CERCLE, va formar part d'un de FOCOLARS del qual formava part un religiós Salesià del Tibidabo.

Una vegada vaig acompanyar a visitar Barcelona l'Àngel amb un antic alumne seu i la seva esposa, d'algun país sud-americà que el va venir a veure.

I per acabar sobre la seva estada al Casal de Josepets, cal ressaltar, també la seva activitat de Vida Creixent...

Amb els germans i cunyats formàvem un grup de vuit que procuràvem reunir-nos dues o tres vegades a l'any per mantenir una mica els llaços fraterns i ens ho passàvem molt bé.

Recordo una visita a Girona, l'any 1983, quan ell hi era com administrador del col·legi La Salle. S'hi va afegir un nebot sacerdot, fill d'una cosina germana de Teruel que feia anys que era a Missions al Perú.

Una altra vegada a Montserrat, o a Tortosa, a Vendrell, Llorens o bé a Barcelona: l'ambient era molt divertit i gratificant.

ELS ÚLTIMS CINC ANYS

Al Casal Sant Gervasi de Barcelona des de l'any 2007.

El dia 1 de març de 2012, el director del Casal Sant Gervasi, del carrer Sant Joan Baptista de La Salle, ens va convidar a dinar per celebrar els 95 anys. Ell ja no estava amb prou ànims per a sortir sol, ni per tenir activitats fóra de la Residència. Estava molt bé i en una habitació molt confortable, però quan volíem que vingués a casa a dinar, l'anàvem a buscar i acompanyar, perquè sol ja no ho podia fer. Les sobretauls eren animades. Recordava la infantesa amb els pares i germans...

Quan els ex-alumnes de La Havana, que viuen exiliats a Miami varen celebrar el Centenari de l'arribada dels Germans de La Salle a Cuba, el 1905, volien localitzar-lo a Espanya. Van tenir dificultats doncs Fernando León ningú sabia qui era, ja que feia anys que era el Germà Àngel García. Al final, el van trobar i el convidaren a Miami, (on havien arribat més de 100 expulsats per Fidel Castro el 25 de maig del 1961). Allí es va retrobar,

per celebrar-ho, amb tots ells i va estar-hi una setmana amb molts dels Germans que havien estat treballant a Cuba feia més de 40 anys.

Per celebrar els seus 95 anys, ens van convidar a dinar a la Residència "Casal Sant Gervasi". Hi vàrem anar l'Anunciació, l'Antoni Gual, què és el meu marit, l'Anna, filla nostra i jo. Li van fer un pastís i també algun parlament. El Director li va fer una poesia de

felicitaació. Allò ja fou la última celebració a Barcelona, doncs a l'estiu de l'any 2007, ja el van traslladar a la casa Sant Josep de Cambrils.

Necessitava més atencions. Ja tenia més dificultats d'expressió, i quan hi va arribar tenia problemes amb la circulació de les cames. Poc a poc se li va anar resolent, gràcies a Déu.

Els primers temps d'estada, el seu tema de preocupació era les dificultats per caminar. Ara la seva dificultat és que vol dir coses i li costa trobar les paraules adequades.

Des que està a Cambrils, procuràvem anar-lo a buscar per Nadal i per Santa Anna per venir a dinar a Vendrell on ens reunim germans i nebots. S'ho passava bé. Fins ara, en quasi totes les festes el passava a buscar Laure i la Maria Jesús o el Fabiano i l'Anna que venen de Tortosa, i si ells no poden, aleshores hi va algun altre dels nebots.

Ara ja li costa de seguir la conversa: "A ver cómo lo explico, quieren hacer cosas y ahora estamos en el aire pero no sé cómo hacer. Estamos en grupos, creo que por la edad, te quedas más torpe, ¿cómo te lo diré? ya no capto lo que me dicen, no sabes dónde está lo que buscas... con interrupciones. La salud ahora al haber hecho tantas cosas... Ahora estoy desordenado. Unos van, otros vienen... tropiezo conmigo mismo". Està desorientat. Sempre diu: "Gracias a Dios me encuentro bien y rezo el rosario".

EL TARANNÀ DEL GERMÀ ÀNGEL.

Aquestes paraules me les va escriure el Germà Ramón quan em va enviar tres fotografies. En una, veiem com l'Àngel estava donant el dinar a un company que estava a la cadira de rodes. En una altra, li portava el plat del dinar; i a la tercera, estava ajupit lligant-li els cordons de la sabata a un altre company. Això era després d'haver celebrat els 99 anys.

I és així, realment, com ha estat tota la seva vida, "pensar primer en els altres abans que en

si mateix". Les preocupacions i les necessitats dels altres l'han ocupat sempre, però sobretot i abans que tot, els seus alumnes. Ha estat realment la vocació de la seva vida: preparar-se i formar-se per a poder transmetre-ho als altres i sempre per amor a Déu i al pròxim. L'ocupava i el preocupava no sols la instrucció, sinó donar-los una formació integral; de la responsabilitat, en l'ús de la llibertat; en el domini d'un mateix i del caràcter. Deia que havíem de ser "locomotores", amb llum pròpia i energia pròpia. La llum era la intel·ligència ben preparada. I l'energia era la voluntat que ens mou a actuar; i sempre amb alegria. No podem ser vagons de cua que es deixen arrossegar.

Un dia va venir a veure'ns, tot content. Havia rebut la carta d'un alumne d'Amèrica i em va dir: "estic content perquè em diu que estava agraït per tot el que li van transmetre en el Col·legi i que estava convençut que si els diners que guanyàvem en la vida,

no ens servien per guanyar el cel, ¿per a què els volíem?". Això li va fer tanta alegria que donava gràcies a Déu d'haver rebut aquella carta.

Deia sovint, "que Dios no se repite nunca" i per això cadascú té la seva pròpia personalitat, i ha de saber-se comportar correctament, sense deixar-se manipular pel que diu o fa l'altre: o sia saber anar a contracorrent. Abans d'iniciar la classe a un nét meu li feia dir: "Faré les coses molt bé, amb amor i alegria, encara que em costi esforç".

Amb els alumnes que va tenir els primers anys al tornar del Perú; i els següents d'aquella Promoció, al venir jubilat a Barcelona, mantenia el contacte amb tot el grup i cada any celebraven un dinar a llocs diferents, i s'ajudaven també.

Un estava en una Residència, per exemple, i el recollien; l'acompanyaven i l'atenien...Tenim una gran quantitat de cartes, extenses i profundes, que podrien ser manuals de diferents matèries. Si una filla meva li demanava quins llibres podrien anar-li bé per l'estiu, li omplia el full de títols clàssics, de sèries, de col·leccions, d'història...

En l'última carta que li vaig escriure al Perú, l'any 1947, li explicava que m'havien demanat de formar part d'un grup de teatre. Quan em va contestar, després de fer-me unes reflexions, m'escriu:

"Cuando ejercito a mis alumnos para la declamación o los preparo para alguna actuación artística en público, procuro que se penetren bien de conceptos como éste: La misión del arte es ELEVAR EL ESPÍRITU, mediante la vivacidad de la representación escénica, hacia un ideal intelectual y moral que sobrepuje la capacidad de los sentidos y el campo de la materia, para elevarlo hasta Dios, Bien Supremo y absoluta Belleza".

En una altra carta desde Santo Domingo, l'any 1972: una carta de felicitació del nostre Sant ens diu:

"...tenéis oportunidad de celebrar juntos vuestra Fiesta respectiva y aprovecharla para profundizar más en las riquezas de vuestro matrimonio, como camino de vuestro perfeccionamiento humano; y de vuestra santidad, viviendo vuestro amor mutuo cada día con mayor intensidad, si cabe, como esposos, además de compartir, como hacéis con tanta dedicación, la educación responsable de vuestros hijos como padres. Yo no sé si en el Matrimonio os pasa igual que en la vida religiosa, pues para mí cada época de la vida es un descubrimiento maravilloso de la forma cómo el Señor se nos muestra y nos ayuda a responderle SÍ, en cada nueva situación."

No acabaria mai d'expressar fets i paraules que es farien inacabables. Deixo aquí el meu relat i espero que ens serveixi per a procurar treure'n quelcom de positiu.

Felicitats pels 100 anys, Gmà Àngel García !!!

G. Jesús Linares García

Compendio: Eucaristía de acción de gracias. Proyección del video preparado por su sobrina. Concierto Jennifer y Alfredo Panebianco. Homenaje por los Mossos d' Esquadra. Merienda.

A lo largo de estos **100 años** el **Hermano Ángel** sembró amor y recogió agradecimiento de los suyos, Hermanos y amigos con los que había convivido a lo largo de este siglo: 1.03.1917 – 1. 03. 2017. En el sótano de su memoria, suponemos guardaba toda clase de actividades, aunque, hoy, en su mirada vacía, no aparezcan estas páginas de luz. Su cara y sus manos, arañados por el tiempo, son manifestación de su larga historia. Hoy, no dice palabras, pero su silencio lo aduce todo; su vida hilvanada de naturalidad, la transformó en sacerdocio de la docencia.

Marzo, 1 miércoles, Aniversario de su nacimiento. Eucaristía presidida por nuestro capellán Albert Palacín. En la comida estaban presentes todos los Hermanos de la comunidad y algunos familiares del Hermano Ángel.

Sábado, 4 de marzo. Aniversario fastuoso a partir de las 17 h.

1. EUCARISTÍA presidida por Mn. Albert y el Padre Salvador Gual García, sobrino del Hermano, acompañados por más de 30 familiares, por todos los Hermanos de la comunidad y amigos de La Salle. Misa de acción de gracias por la donación de su vida, asumiendo el misterio del hombre y el proyecto humanizador del Padre; experiencia de comunión viva y real del grupo de Jesús.

2. Video recordatorio del Hermano Ángel creado por su sobrina. A lo largo de su recorrido, vimos a la persona del Hermano Ángel como romero del amor y profeta de su testimonio, como religioso, docente, deportista, cineasta... La pantalla dibuja su nacimiento en Gúdar (Teruel), junto a sus padres Roque , Manuela

y hermanos. Bajan a Vendrell (Catalunya), y más tarde a Altafulla y a la Bisbal del Penedés. Aquí conoció a un Hermano de La Salle y empieza su gran aventura lasaliana: Premià de Mar, Bélgica, París, Perú (Bolivia), donde celebra su Profesión Religiosa con el nombre de Fernando León (noviembre de 1944). Después de 12 años vuelve a España. Estancia en Bonanova, Figueres... sale para París y Cuba. Llegada de Fidel Castro... y expulsión de sacerdotes, monjes y religiosos; expropiación de nuestros colegios. Pudo salir debido a que le buscaban con el nombre de religioso Fernando León y él, en su pasaporte, llevaba su nombre de pila, Ángel García. En España tuvo que rehacer sus títulos universitarios. Pasó por Barcelona, Girona, Palamós, Mallorca, Torreforta... Una vez jubilado reside en el Casal La Salle Josepets enseñando a los jubilados,

trabajando con un grupo de Focolars y Vida Creixent. Llega a Cambrils y, a sus 99 años sigue ayudando a otros Hermanos enfermos.

En el video, le vemos como bandadas de pájaros por el cielo, dando clase, saliendo de excursión con sus alumnos, Primera Comunión, jugando al fútbolín, cineasta, comidas... Sus manos olían a sándalo haciendo el bien; no llegó a la cima, pero jamás dejó de subir; como Bolívar, aprendió de las derrotas, gracias al valor de su esfuerzo.

3. Concierto por Alfredo Panebianco y Jennifer P. del Mónaco.

Alfredo, guitarrista, compositor, productor, colaborador de Eurovisión... acompañó a su hija Jennifer, niña prodigio en violín (11 años). Ella participó en varios eventos musicales, recibiendo medalla de oro en Francia, Italia, Rusia, Inglaterra, Grecia...

Sus piezas fueron muy aplaudidas; magia con su violín y dedos con duende, sencillez y sentimiento, sonrisa acuosa y labios errantes; su mirada se hizo poesía cuando abrazó al Hermano Ángel. La vida de Jennifer florece como un jardín con notas musicales.

4. Homenaje por parte de los Mossos d'Esquadra

En día tan familiar el Hermano Ángel estuvo arropado por Javier Blanco, Cap Corporal de la Oficina de Relaciones Comunitarias de los Mossos d'Esquadra de Reus, encargado de personas mayores, niños, colegios... Javier estuvo toda la tarde con nosotros repartiendo amistad y simpatía, junto al Hermano Ángel en su "noche" de esperanza y tarde de emociones. La historia que vimos fotografiada en el video, no la creó el tiempo, como diría Umbral, sino su testimonio, que cinceló en su vida religiosa y docente.

5. Merienda; ágape de cinco estrellas.

Después de una tarde preñada de emociones y una colmena de recuerdos, hicimos una parada, pasando al comedor. Un panal de invitados abrazaban las mesas, colmadas de pequeños bocadillos, dulces, bebidas... Junto al Hermano Ángel y sus familiares, nacía un poema de recuerdos. ¡Qué maravilla contemplar al Hermano, con ojos vidriosos, ante la hermosa tarta, que figuraba, como grandes estalagmitas de cera, que presenciaban los **cientos años**. Las velas, junto al canto "**Mucha felicidad...**" los aplausos sonaron como una catarata de agradecimiento; y como diría Picasso, en esa tarde se apagó el gris de la vida, dejando apertura a los colores, que lleva uno dentro. Suponemos, que en ese momento, el

Hermano, en su rincón de recuerdos, hizo brotar la larga historia de su vida. La tarde se fue apagando, y el rosario de amistades, después de besos y lágrimas, se fue despidiendo, llevando consigo flores de agradecimiento.

Mientras tanto, nuestro Hermano Ángel, irá dibujando el arte de saber esperar, y el ascua de sus buenas acciones, alumbrará el camino hacia el Padre, escuchando, como un eco sacro, las palabras bíblicas de las Bienaventuranzas.

COMENTARI PERSONAL SOBRE L'ENTREVISTA AL G. RAMON GRAU

Veure PAX n. 244, Gener 2017, pàgs 56 a 60

Germà Virgili García López

En arribar a les meves mans el darrer exemplar de PAX, m'interessà molt l'autoretrat biogràfic redactat pel nostre Visitador emèrit, Germà Ramon Grau i Estany.

L'he llegit i rellegit diverses vegades amb molt d'afecte i simpatia. Voldria subratllar el realisme de la narració de les seves primeres passes pel camí de La Salle: realisme i bon humor.

Jo crec que molts dels nostres itineraris començaren així. Al llarg dels anys es fixen i s'aclareixen a l'empara de la nostra maduresa personal i l'arrelament de les nostres conviccions socials i religioses.

L' "anècdota" dels explosius, en començar la Guerra Civil, que li va poder costar la vida, em fa pensar en els "jocs" que a la mateixa època, feien a Ripollet el G. Salvador Coma, al Cel sia, y el seu cosí, G. Antoni Molinos, que encara ens ho pot contar.

Malgrat que el G. Ramon afirmi en el seu escrit que *"personalment no sento cap predilecció per aquest període de Visitador"*, crec que els Germans, més imparcials a l'hora de jutjar, podem agrair-li la seva actuació, la seva dedicació i els esforços per a tirar endavant el Districte, tenint en compte que si els temps actuals no són fàcils, tampoc ho foren els dels anys setanta....

El Germà Ramon reconeix que com a Visitador tingué interès en animar a molts Germans de certa edat, que no havien tingut oportunitat de fer estudis universitaris, a començar-los i fer-los. Penso que tots els qui ens beneficiàrem d'aquesta iniciativa hem d'agrair molt i molt al G. Ramon Grau aquest interès per les persones. I això va ser capital altament beneficiós per al Districte.

Personalment reconec i agraeixo al G. Ramon dos moments concrets del seu ajut.

Estava Director de Comunitat i de Col·legi a La Salle Torreforta amb el títol de Magisteri de l'Església. En arribar l'estiu m'indicà que anés al Casal La Salle de S.M.S. per a preparar la revàlida del Magisteri de l'Estat. A més designà un Germà a Torreforta que s'encarregués dels afers escolars. Així es va fer. Em vaig presentar a Barcelona: Dit i fet, solucionat la mar de bé. Sol no hagués fet aquest pas necessari.

Després vaig ser destinat a la Protecció de Menors de Parets-Mollet. En acabar aquell any el Germà Adrià deixava de ser Visitador Auxiliar. Jo coneixia molt bé la predilecció del G. Trescents per aquesta obra. Vaig insinuar al G. Ramon que si pensava en el G. Adrià com responsable de l'obra, jo gustosament cedia el càrrec. En arribar l'estiu el G. Trescents fou nomenat Director de la Protecció de Menors i a mi em destinà a formar part del grup de Germans estudiants a Roma. Residíem a la Casa Mare i estudiàrem al Salesianum cursant Ciències de l'Educació. Mai abans hi havia pensat en això. És una segona mostra del seu interès que va mostrar en tot moment el G. Ramon Grau per millorar la capacitat de tots els Germans. Sense aquesta visió i atenció personal molts haguéssim experimentat dificultats en arribar a aquesta fita.

"A fi d'entrar i viure en l'esperit del seu Institut, els Germans es nodreixen contínuament de la Paraula de Déu, l'estudien, la mediten i la comparteixen entre ells. Tenen profundíssim respecte a la Sagrada Escripura, especialment a l'Evangelí, la seva primera i principal Regla" (R. 8).

Estimat Germà Ramon: Moltes gràcies, molt i molt agraït, per la tasca realitzada en el seu temps de Visitador Titular i Auxiliar en el nostre Districte.

Testimoni d'un lasal·lià,

Sr. Jordi Jover

1. Ens podries parlar dels teus orígens familiars

Vinc d'una família de classe mitjana que va treballar molt per sortir-se d'una guerra que els va deixar molt marcats per sempre. Un avi per part de mare desaparegut el primer any de la guerra, que militava a l'acció catòlica (no l'hem trobat mai més), cosa que va fer que l'àvia hagués de tirar endavant tota sola amb els seus tres fills, passant molts sofriments.

Per part de pare una família que treballaven al tèxtil de comercials i que va costar refer-se.

L'àvia de pare, amb molt caràcter (d'esquerres que va perdre la guerra), amb una Fe profunda que va anar marcant el teu camí.

Els pares casats de ben joves, treballant també molt aviat per tirar endavant. Un pare que troba feina a la Caixa dels marquesos (Caixa de

Barcelona) i on hi fa tota una vida treballant-hi 49 anys.

Avui el pare ja és mort des de l'any 2008. Per un any!! no va viure el triplet del Barça. Quina ràbia. La mare encara viu, però la seva intensa vida i records, van volar fa quatre anys i no recorda res del seu marit Rafel, dels quatre fills (tots homes), dels seus quatre néts i dels ja set besnéts.

Molts i molts records, feliços sobretot, d'una vida intensa i estimada.

2. I com vingué la teva vinculació a La Salle i des de quan?

Els pares al tenir el tercer fill (o sigui un servidor), es traslladen del barri de la Sagrada Família al Casc Antic. Un pis gran i alt que permet acollir bé tota la família.

La proximitat i les ganes de portar els fills a una escola cristiana, fa que tots els fills anem passant per La Salle Comtal de Barcelona. El gran, en Ramon, el segon, en Rafel, jo mateix, Jordi i el petit, l'Albert.

En Ramon encara va fer els extingits estudis de peritatge comercial a Comtal.

Jo vaig estar-hi dels 6 als 17 anys. Era un estudiant molt normal i amb certes dificultats. El COU el vaig fer nocturn al treballar de ben jove.

Uns anys fantàstics en què m'ho vaig passar molt bé, amb records que perduren de Germans de La Salle, entranyables i acollidors, Ramon Buscallà, Desiderio Pérez, Toni Vallejo, Jordi Oller, Ermenter Ars. Encara que no ho sembli, vam fer moltes malifetes junts!!

Com alumne allí vaig viure els primers anys de membre del grup de muntanya, l'ACPE autèntic amb una "c". Sortides, campaments, dissabtes tarda que no volíem que s'acabessin mai.

3. Varen ser 11 anys a La Salle Comtal, i després?

Jo de Comtal sempre dic que no n'hi he sortit mai, i és força veritat. La vinculació encara hi és. Tot té el seu moment i intensitat, però l'arrelament fins avui, ha estat molt fort.

Acabada l'etapa d'educació postobligatòria, vaig començar a treballar ben aviat com deia, eventual a la Caixa Barcelona fins el moment d'anar cap a la mili (a León i Valladolid, casi 14 mesos força durs).

En tornar alguna feina temporal fins entrar a la Caixa d'Arquitectes. Diverses formacions en recursos humans, àmbit que m'agrada força, culminades amb una formació superior d'administració de personal.

El novembre de 1987 entro a la Casa Provincial a treballar a Laboral amb en Vicenç Fortunato. Un mes abans el Gmà. Jordi Oller m'havia trucat perquè l'Administració creava el "pagament delegat" i volien algú de recursos humans i de la casa!!

Temps heroics de creació del sistema nou, unes quantes llargues nits a Mabear (la gestoria que ens ho portava), per poc a poc tenir una base de funcionament de futur.

4. Una vida de moltes activitats i altres ocupacions, certament...

Sortint de l'àmbit de formació i feina, molts anys de campaments, després Pasqües Joves, camps de treball urbans, Taula de Joves Comtal, Secretariat de Joves La Salle, els anys intensos del teatre amb Francesco per tot Catalunya,... l'inici de les pregàries de Comtal.

De tots aquest anys intensos, surt el 1994 el naixement de la Fundació Comtal amb un petit grup motor de joves, molt aventurers i pressionant als Germans, que ho tirem endavant.

Anys molt accelerats de dedicació de l'horari no laboral amb jornades interminables, tots els festius, recerca de recursos a sota les pedres, molta creativitat i moltes ganes de canviar el món des d'un entorn de barri petit, però fascinant.

Dins d'aquesta intensitat, m'animo a fer la nova carrera universitària d'educació social, per poder consolidar i tenir uns coneixements majors sobre el camp social. Això sí, la carrera la faig en torn de tarda i nit per poder fer-ho tot.

5. Quan i com et vingué la idea i el desig d'associar-te?

Enmig de tota aquesta intensitat lasal·liana, i amb els nous vents que bufen en els Capítols Generals dels Germans, sorgeix la missió compartida i amb això la possibilitat dels seglars de fer un pas més en el seu compromís amb la Institució.

Com a grup vinculat a Comtal, ho vàrem demanar inicialment, però no va considerar-se possible fer-ho col·lectivament. Finalment ho vam fer individualment, el 12 de juliol de 2005 a Sant Martí Sesgueioles, espai entranyable i motivador per molts de nosaltres, amb tantes històries viscudes allí.

Ha estat sens dubte, un pas volgut, reconegut i una mostra més del compromís personal permanent. N'hi podria haver-hi més, però content d'haver-lo fet. Representa per a mi el compromís d'una confiança mútua, de poc a poc caminar més al costat dels Germans per transformar l'educació per a tots i totes.

Com Sant Joan Baptista de La Salle en el seu procés i camí, una cosa et porta a l'altra, i el senzill itinerari personal fa descobrir una clara voluntat d'oferir una vida al servei de la missió lasal·liana i sobretot un servei als més febles i pobres.

6. Veig que la teva progressiva integració a La Salle t'ha portat a fer una mica de tot

Sempre he tingut i tinc, la ferma voluntat de separar la feina laboral, del compromís personal amb la Institució. No es veia llavors i sovint ara, fer barreges i en aquesta convicció segueixo impulsant la missió.

Essencialment a nivell laboral a La Salle he fet tres coses. Molts i molts anys treballant a Laboral a la Casa Provincial, donant servei a les escoles en aquest tema i fent sovint una mica més de tot.

L'any 2010 rebo la invitació, sempre agraït al G. Guiteras!, d'encarregar-me de la formació institucional i la missió compartida. Feliç de l'encàrrec i amb la voluntat de poder impulsar noves iniciatives i consolidar aquest compromís dels seglars amb la Institució.

Seguint l'estela de compromís en compromís, aquest darrer no va durar gaire: degut al canvi en el Campus Universitari, als tres anys, passo a la nova funció de director de la Xarxa de Centres.

Avui dins d'aquesta funció i a l'espera de les noves estructures aprovades... Sempre, però, amb la il·lusió d'estar en una casa que t'estimes, que ha estat la teva vida i que ho sigui per molts d'anys amb la funció que pertoqui.

7. I ara en la tasca d'avui a la direcció de la Xarxa de Centres...

Aquesta tasca la definiria globalment de manera inicial com de coordinació i animació dels directors/es i equips directius dels Centres. Sota el guiatge del Germà Visitador Auxiliar, és una funció nova establerta en els estatuts del districte que vol generar una figura també de coordinació dels diferents àmbits de missió: Pedagogia, Pastoral, Formació i la representació institucional davant de l'Administració educativa.

Crec que les seves funcions en una posició tan jove de creació, s'aniran perfilant dins del compromís inequívoc de treballar per uns Centres educatius de referència, de qualitat i que volgudament ajudin els nostres alumnes al seu creixement crític, democràtic i solidari.

8. Aquelles satisfaccions viscudes a La Salle

Evidentment en són moltes i variades. Poder treballar a la Institució que més estimes és la bàsica. Il·lusionar-te cada matí per les coses. Desitjar estar al servei de les persones que tiren endavant la missió.

Saber que hi ha molts fronts oberts, però que treballant en equip ho podem fer, genera satisfacció.

Anar veient petits somnis aconseguits: reconeixement dels seglars, una fe oberta i viscuda, veure com les escoles tiren endavant són fortes i tenen gent implicada, mullar-se per la gent feble en un barri, ...

9. Com veus el teu futur a La Salle?

Personalment espero poder donar encara molta lluita dins La Salle, els anys, però, han anat passant. Farà aviat 50 anys quan la mare em va portar a Comtal a Primer amb el Sr. Eliseo, i en farà enguany 30 que treballo laboralment a La Salle.

Ara mateix en l'àmbit de l'educació concertada no bufen gaires vents a favor. Però crec que tenim majoritàriament Centres ben consolidats, referents al seu entorn, que han de seguir donant memòria i garantia dels molts anys d'experiència educativa de La Salle.

Hem però d'actualitzar-nos i oferir un millor valor afegit. Implicar-nos més en totes les propostes educatives innovadores, fer un esforç i posar-hi recursos. Il·lusionar les persones que tenim per creure plenament en un projecte potent, històric i que sap renovar-se als temps. Tenim també un gran camp d'acció en les noves propostes socioeducatives per als més febles. Hem de ser-hi i estic plenament convençut que el Fundador ens ho demanda.

Finalment expressar l'alegria d'haver pogut realitzar el somni de treballar en una Institució que m'agrada, fer realitat el petit repte d'engegar i donar continuïtat a una obra plenament lasal·liana i disposat també a anar on la providència, que per a mi es diu La Salle.

***Gràcies, Jordi, pel teu testimoni de vida i missió lasal·liana.
Que tinguis èxit tant en difondre el carisma lasal·lià
com en la missió que se t'ha confiat de Director de la Xarxa de Centres.***

Segon taller bíblic

Acció i contemplació amb clau lasal·liana

G. Jaume Pujol i Bardolet

Com ja estava previst, el dissabte 14 de gener vam tenir el II taller bíblic impartit de forma molt competent pel G. Josean Villalabeitia amb 32 participants. Va tractar d'il·luminar l'acció i la contemplació amb clau lasal·liana. Es va servir de tres relats: 1. Marta i Maria 2. L'oració apostòlica lasal·liana viscuda des de l'esperit de l'Institut, que suposa integració de la contemplació que condueix a la missió 3. La trobada de Jesús amb la Samaritana. En cada un dels relats hi hagué referències bíbliques que confirmaven la tesi proposada.

1. RELAT DE MARTA I MARIA (Lc 10,38-42)

Sembla un relat molt apropiat per situar adequadament el binomi “acció – contemplació”. A més, aquest relat va precedir de la paràbola del bon samarità, que ens presenta la pregunta sobre “què és més important servir el germà o bé el ser puntual en el culte al Temple?” Jesús sembla suggerir que és més important ajudar al germà, però això no hi treu res en l'actitud de contemplació, que no ha de faltar mai. Per altra banda, el text de Marta i Maria va precedir d'una catequesi sobre oració iniciada amb el Parnostre.

L'escena és que Marta està en actitud de servidora i Maria de deixeble als peus de Jesús escoltant-lo. Marta està aclaparada i queixosa.

Els rols de Marta i Maria podien reflectir l'actitud de les dones de les primeres comunitats cristianes: Marta representaria les dones servidores de Jesús, però que

no serien reconegudes com a deixebles (diakonia); en canvi Maria podria significar el conjunt de dones deixebles de Jesús de les primeres comunitats cristianes.

L'actitud de servei afanyós de Marta, absorbida pel treball, podria impedir d'escoltar la Paraula de Jesús i és això el que Jesús significa dient que “Maria ha escollit la millor part”. Marta es trobava angoixada i nerviosa, cosa que ha d'evitar tot deixeble de Jesús en l'exercici de la seva missió. En canvi, Maria està tranquil·la i també treballava i era una deixeble que trobava temps per escoltar Jesús.

Segons Jesús, ser com Marta angoixada per un excés d'activitat (activisme) és empobridor per la vida de la persona i de la missió; en canvi, fer la missió des del discipulat per una actitud de relació amb Jesús és garantia de joia i és la forma de fer missió. Marta descuidava el que podia donar sentit al seu treball i Maria prenia el que donaria sentit a la seva acció. No es tracta d'un dilema: activitat o contemplació. Certament cal la simbiosi de les dues actituds en la mateixa persona, sempre des del punt de partida de la relació amb Jesús. Cal evitar una activitat sense sentit; des de la relació amb Jesús es troba el sentit de la missió.

2. ACCIÓ I CONTEMPLACIÓ EN LA SALLE

a) L'oració apostòlica lasal·liana

És fàcil trobar textos en La Salle que prenen com indispensable la integració “acció – contemplació”: “Si voleu reeixir en el vostre ministeri, us heu d'aplicar molt a la pregària, presentant a Jesucrist les

mancances dels vostres deixebles i exposant-li les dificultats que trobeu en la seva educació” (M 196,1). I també: “És deure vostre el d’ésser assidus i aimants de l’oració... tant per la vostra santificació com per la santificació dels altres” (M 95,1).

Pel Fundador l’oració lasal·liana té connexió molt estreta amb el ministeri apostòlic. No hi ha l’una sense l’altra i viceversa. Són unes reflexions molt pràctiques per al nostra avui.

b) Acció i contemplació en les primitives fórmules lasal·lianes de consagració

La fórmula del vot heroic (1691) està motivada per una greu crisi: Germans que abandonen i una malaltia greu del Fundador. És un acte heroic perquè estan disposats a defensar la institució encara que hagin de viure d’almoïna i quedessin només ells tres.

Les dues fórmules (1691 i 1694), tenen una estructura similar, amb un mateix objectiu encara que expressat amb algunes diferències. El primer paràgraf és similar: és una promesa feta a Déu d’establir la societat amb totes les pròpies possibilitats (1691) o per a procurar la vostra glòria tot quan em sigui possible i m’ho

exigireu (1694). El ministeri és des de la consagració a la Santíssima Trinitat. És una aposta transcendent d’esperança teològica. Pensem en Vaugirard que es pren com a lloc de descans i de formació.

En les dues fórmules l’oració està en connexió amb el ministeri apostòlic. No es queda en el terreny abstracte i teòric; comença per la dimensió contemplativa (Santíssima Trinitat...) i aterra en el concret del treball i el compromís amb els pobres. Es tracta d’una transcendència encarnada. És una demanda a actuar sempre amb l’esperit de l’Institut, que és un de sol. La consagració del Germà té finalitat apostòlica.

3. LA TROBADA AMB LA SAMARITANA (Jn 4,5-42)

Jesús es troba amb una persona que és dona i samaritana, circumstàncies que la feien més que de segona classe. Els jueus no es feien amb els samaritans, àdhuc els odiaven. Jesús sí que s’hi feia i parla amb la Samaritana amb l’estranyesa de la mateixa Samaritana. És una dona fracassada i en profunda crisi per qüestió de diversos marits.

La samaritana hi va amb el cànir buit (té set) i al final el deixarà buit en el mateix pou, però contenta i satisfeta per haver apaivagat la set del seu cor havent trobat el Messies i després d’haver parlat amb ell. Des d’ara serà una evangelitzadora. La Samaritana s’adona que Jesús no és un jueu com els altres. La trobada amb Jesús l’empeny a l’acció evangelitzadora.

Ha aconseguit desprendre’s del seu cànir buit, de la buidesa de vida i de la insatisfacció existencial per trobar un sentit joïós en la seva existència. Tot degut al diàleg mantingut amb Jesús.

Té una aplicació per les nostres vides en les que experimentem decepcions, cansaments, frustracions i fatiga com la Samaritana, però amb el diàleg amb Jesús es pot canviar el tot. La Samaritana s’oblida del cànir, del pou i ara només li interessa la nova vida que ha descobert i esdevenint una evangelitzadora eficaç.

Petita crònica de La Salle Cassà

G. Ramon Font i Serra

El segon trimestre del curs escolar aviat serà història... Una petita crònica de tot el que, amb la il·lusió i ganes de sempre, hem anat realitzant.

Obrim l'Escola. Ja fa alguns anys que els divendres del mesos de desembre i gener obrim l'escola en horari escolar per atendre a les famílies que s'interessen per la nostra escola i hi volen portar els seus fills.

Se'ls hi fa una xerrada explicant el que fem, fan un recorregut per l'escola i visiten les classes dels més petits veient tot el que fan. La gent queda contenta i el resultat és positiu.

Xerrada de les Ampes de Cassà. Amb el títol "*Coneixements tecnològics i educació*" les Ampes de totes les escoles del poble

van convidar a tots els pares a una xerrada feta pel Sr. Pere Cornellà a la sala Gaià amb gran assistència de públic.

La conferència va girar entorn de les noves eines educatives i la implicació de tots en el procés educatiu.

Notícies sobre "Plant for the planet". L'alumne Ferran Tubert de 3er. d'E.S.O. es va reunir amb el Director General de Polítiques Ambientals Josep Plans i amb el Director de l'Oficina del Canvi Climàtic de Catalunya Salvador Samitier. El motiu de la reunió va ser com donar a conèixer arreu de Catalunya la Fundació "Plant for the planet" i com formar una xarxa d'ambaixadors arreu de Catalunya.

D'aquesta reunió en va sortir un bonic projecte sobre la futura cooperació en la xarxa d'Escoles Verdes i la fundació.

Dies després en Ferran Tubert i la Judit Delemus van assistir a una reunió amb el Consorci de les Gavarres, l'alcalde de Cassà i altres empresaris per fer la presentació del projecte que aquests joves estan realitzant.

Solidaritat "Enjoy it". La tarda-nit del 17 de febrer amb una gran assistència de públic petit i gran i amb moltes i variades activitats molt ben organitzades, es va desenvolupar una jornada solidària amb la finalitat de recollir fons per dues escoles que s'han de construir a Madagascar.

Berenar i sopar, jocs, concert musical, explicacions de contes pels més petits, partits de bàsquet... van distreure i divertir a tots els assistents. Eren més de les dotze de la nit quan tancàvem les portes de l'escola.

L'Equip de robòtica de La Salle Cassà ha estat premiat a la *FIRST lego league* Girona organitzat per la Universitat.

Va aconseguir la primera classificació en el joc de robot per la qual cosa va rebre el premi al comportament del robot. També va obtenir el premi al millor projecte científic per la seva idea de crear un joc d'ordinador per conscienciar a la gent que adquirir primats com a mascotes és una mala idea, ajudant d'aquesta manera a la Fundació Mona i altres centres de recuperació de primats.

Què volem ser de grans? Els alumnes de P4 van rebre la visita d'alguns pares i mares que els hi van explicar quines eren les seves feines.

La mare de la Laia va venir amb un cotxe dels mossos d'esquadra. El pare de la Bet va explicar què fan els veterinaris. Un mecànic els hi va muntar màquines i motos...

Amb quina atenció escoltaven tots...

Comença la Quaresma... Com escola cristiana que som i volem ser... intentem donar cabuda a les principals activitats de caire religiós que es desenvolupen al llarg de l'any litúrgic.

La Quaresma és una etapa forta i important. Per això el Dimecres de Cendra els alumnes de l'E.S.O. van assistir a la Parròquia a la imposició de la cendra i amb ella a una bonica, interessant i motivadora reflexió.

El mateix van fer a l'Auditori de l'escola els alumnes de Primària.

Les reflexions que es van fent durant aquests dies ens portaran a celebrar, amb joia, la Pasqua, la gran festa dels cristians.

La setmana multilingüe. Aquest any s'ha donat un altre caire a aquesta setmana i es va optar per fer activitats durant tota la setmana i de forma transversal en totes les assignatures. Els alumnes van treballar en les diverses llengües estrangeres - francès i anglès - en totes les àrees: ciències naturals i socials, educació física, matemàtiques, llengua catalana i castellana...

Una experiència bonica i interessant.

Entrepans solidaris. Tots els dimarts i dijous del mes de març s'han fet a La Salle els tradicionals "entrepans solidaris."

Només costaven 2 euros i eren molt variats: nocilla, formatge, pernil... i acompanyats d'un bon suc de pinya, préssec, taronja...

L'organització a càrrec dels alumnes de 3er. d'E.S.O. que ho van fer molt bé.

Una ajuda més que beneficiarà a tanta gent necessitada.

Concurs fotogràfic. Un any més s'ha organitzat aquest bonic concurs obert als alumnes de Primària i Secundària per afavorir la seva creativitat. Aquest any podran presentar les originals fotografies que hagin realitzat durant les sortides fetes durant el curs.

Tenen la possibilitat de mostrar la seva creativitat i crear un BookFace.

Per Sant Jordi i durant la celebració dels Jocs Florals es donaran els premis als guanyadors.

Nou número de l'Espurna. Els nostres infatigables reporters han editat un nou número de la revista de l'escola "l'Espurna". Cada vegada hi ha més qualitat, varietat i participació.

4t. d'E.S.O. a la Lliga de Debat. El passat 10 de març set alumnes de 4t. d'E.S.O. van participar a la Lliga de

Debat de Secundària i Batxillerat que organitza la "Xarxa Vives d'Universitats", en la primera fase a la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona. En aquesta ocasió el tema de debat era: "Tenen drets els animals?" Fou una experiència realment enriquidora per a ells! Cal dir que deixaren bocabadats el públic assistent i els rivals de debat amb les seves habilitats oratòries i argumentatives.

Jornada de Portes Obertes. Amb una gran assistència de pares i mares i amb variades activitats va tenir lloc, el diumenge 5 de març al matí, la tradicional jornada de portes obertes.

Veure un diumenge tot el professorat present a l'escola organitzant, explicant, ajudant, col·laborant... és molt gratificant i encoratjador. El mateix van fer els membres de l'AMPA i del patronat.

Una jornada per sentir-nos contents i satisfets.

La Diada de l'Esport. És ja tradicional aquesta Diada que es fa tots els anys a les vigílies de Sant Josep per commemorar l'aniversari de la fundació de la nostra escola. Hem celebrat ja la 136ena!

La vigília a la tarda amb tot el pati ple d'alumnes i mestres es fa l'encesa de la flama olímpica. Són els portadors l'alumne més gran i més petit de l'escola.

Es llegeix un manifest esportiu i es convida a tots a participar esportivament a tots els actes de la jornada.

El dia va ser esplèndid: sol, calor, varietat d'esports dintre i fora de l'escola, organització perfecta... i més de quatre-cents alumnes es van quedar a dinar per poder aprofitar millor la diada!

Felicitats a tots els organitzadors i col·laboradors...

Realment la unió fa la força!

S'acosta el dia de "la mona". Els dies 3, 4 i 5 d'abril a la tarda, l'escola organitza el segon taller de "*Mones de Pasqua*" conduït pel mestre pastisser Miquel Costabella. El taller va adreçat a tots els alumnes des d'Infantil a 4t. de Primària acompanyats pels pares, mares, avis, àvies...

Els nens, amb l'ajuda dels grans, podran manipular la xocolata per tal de fer la seva pròpia mona decorada amb els personatges que hagin escollit: el castell de la Frozen, els trolls, en Pikachu, Smile i "cargol treu

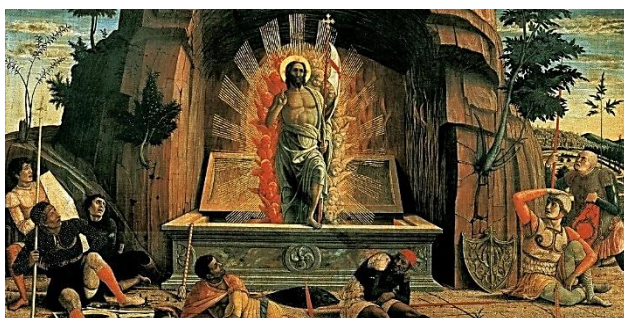
banya"...

Una bonica activitat que posa un bonic punt i final al segon trimestre escolar.

I amb l'acabament del segon trimestre arribem a la gran festa de Pasqua! Que el Senyor ressuscitat ens segueixi donant força i il·lusió per seguir treballant pel bé de tots... Aquí a La Salle Cassà n'hi ha molta... Estem molt ben orientats, dirigits i animats!!!

Els alumnes de 3er. d'E.S.O. estan organitzant una gran "*Marxa La Salle*" que tindrà lloc a l'acabar el mes de maig. La finalitat: solidaritzar-nos amb els més necessitats. Us hi apunteu?

D'aquesta marxa, de les diverses activitats: sortides, colònies, sopars solidaris, jornades culturals, jocs florals, viatge dels Finalistes, festival de fi de curs... en donarem compte, si Déu vol, la propera vegada.

H. Santiago Temprado Ordáz

En el Evangelio según san Lucas, 12, 54-59, se habla de los signos de los tiempos. *En aquel tiempo, decía Jesús a la gente: Cuando veis una nube que se levanta en el occidente, al momento decís: "Va a llover", y así sucede. Y cuando sopla el sur, decís: "Viene bochorno", y así sucede. ¡Hipócritas! Sabéis explorar el aspecto de la tierra y del cielo, ¿cómo no exploráis, pues, este tiempo? ¿Por qué no juzgáis por vosotros mismos lo que es justo?*

Se denominan signos de los tiempos todos los acontecimientos históricos que logran crear un consenso universal y que permiten la comprensión de las etapas fundamentales de la historia de la humanidad.

La expresión signos de los tiempos, aparece por primera vez en (Mt 16,4 ; Lc 12,54-56), donde Jesús invita a la perspicacia y a la atención constante al Reino de Dios. En nuestros días, la fortuna de esta expresión se debe al papa Juan XXIII, que, con fuerza profética, volvió a proponer su significado original. En el documento de convocatoria del concilio Vaticano II, el papa afirmaba: *Haciendo nuestra la recomendación de Jesús de saber distinguir los signos de los tiempos, creemos descubrir, en medio de tantas tinieblas, numerosas señales que nos infunden esperanza sobre el destino de la Iglesia y de la humanidad. A partir de este documento, otros pontífices han recurrido con frecuencia a esta expresión, codificada por el Vaticano II sobre todo en el documento Gaudium et spes (nn. 4, 11, 44).*

Con los signos de los tiempos, la Iglesia expresa ante todo el cambio en sus relaciones con el mundo: ella no quiere compartir el anuncio de los diversos profetas de desventuras, sino que, basándose en el Evangelio y en la resurrección, anuncia en la historia la presencia de verdaderos signos positivos que pueden ser catalizadores de cambio para todos.

Sin embargo, los signos de los tiempos requieren una lectura competente y precisa, ya que marcan las etapas de la humanidad. Con esta intención, la Iglesia pide ayuda a los hombres de su tiempo, creyentes y no creyentes, para que le hagan comprender las verdaderas esperanzas y expectativas de la humanidad. Además, a través de los signos de los tiempos es más fácil tener una visión mejor

de la historia y del hombre: en efecto, esos signos indican que en cada uno de los hombres existen gérmenes de vida que mueven hacia un cambio positivo y tienden hacia un fin común.

La Iglesia y la Sociedad, por consiguiente, está llamada a escrutar» los signos de los tiempos: esto le permite situarse en el mundo con la atención de quien sabe anticipar el futuro, pero velando siempre sobre el presente, en virtud de su vigilancia, tienen la tarea de crear nuevos signos, para que se haga cada vez más evidente la victoria del bien sobre el mal.

No debería caerse en la inflación en el uso de la expresión signos de los tiempos, debe utilizarse sólo para acontecimientos positivos, no negativos, y para hechos que constituyan realmente historia, pues éstos necesitan un real discernimiento para verificar si son verdaderamente signos para nuestro tiempo, recordando que estos signos afectan a todos los hombres.

Solo con una visión teológica de la historia se logra entender lo que sucede en el mundo. Todo, sea de índole política, económica, social, cultural, natural, moral o religiosa está bajo la Providencia de Dios y servirá a Sus designios. Jesús es el Señor de la Historia.

Entre muchos otros, son signos de los tiempos actuales: La Ecología, El cambio climático, La globalización en economía y comercio. La Laicidad actual, frente a la religiosidad de antes. El populismo frente a la Democracia. El Concilio. La reforma de la curia. El Diaconado femenino. El Ecumenismo, con el Diálogo y la unión de las Iglesias y Religiones. La Teología. La Espiritualidad. La renuncia del Papa Benedicto XVI. La elección del Papa Francisco. La prematura canonización de la Madre Teresa de Calcuta y del Papa Juan Pablo II. La educación. La transformación digital. La Información y el mundo online. El trabajo. La Política. El Teléfono, el móvil. La Tecnología. El transporte. El arte, El Diseño gráfico. La no violencia y jóvenes por la paz. La Música. La Publicidad. La Justicia, La Libertad, La Solidaridad, El Voluntariado.

Jesús nos desafió a leer los signos de los tiempos. El desafío aquí es no tanto tener una mirada intelectual hacia un suceso particular sino es ver el dedo de Dios en ese acontecimiento. Juan de la Cruz dice: El lenguaje de Dios es la experiencia de que Dios escribe en nuestras vidas. Leer los signos de los tiempos es mirar cada acontecimiento de nuestras vidas y preguntar: ¿Qué está diciendo Dios a través de este suceso?

El Papa Francisco explica las tres actitudes que se necesitan para entender los signos de los tiempos, antes que nada es necesario el silencio: hacer **silencio y observar**. Y después **reflexionar** dentro de nosotros y **rezar**. Solamente así podremos entender los signos de los tiempos, tal como quiere decir Jesús.

PÉTALOS DE PRÍMULAS en el VENTANAL de la VIDA

Agradecimiento a Gasigpainter autor del dibujo creado en la portada, i a Luis Igeño autor del decorado del interior del edificio. Ambos lo realizaron de manera desinteresada.

H. Jesús Linares García

MIS PRIMEROS “PALOTES” SOBRE LA ENFERMEDAD DEL ALZHEIMER

Dedico este relato a las personas que forman parte de la **Asociación de familiares del Alzheimer "Costa dorada" de Cambrils y Vinyols** - cuidadoras **Stephani Davila Barros, Carmen Barros Ruiz y Josefina Moliner (psicóloga)**; usuarios: **Pilar, Enric, Julián, Dionisio, Vicente y Lola**- con residencia en la propiedad La Salle - Sant Josep; hoy, provisionalmente, residen en la "casa del capellán" y, mañana, en la hospedería la "vaquería", hoy transformada en un encanto de edificio con ventanales repletos de macetas, con una pintura alegórica en su frontispicio de dos ancianos, anclados en el pasado, bajo un

árbol que desprende libros con sus hojas de lunas desterradas, cuyos autores galopan en sus noches nostálgicas, vacías por el olvido de sus lectores. Acariciando el edificio, existe un carro con colores andaluces, que lleva en su seno botijos, jarrones, platos... arañados por las manos de los que sufren el Alzheimer, heridos en su corteza cerebral. Un pequeño huerto y jardín; en éste han nacido rubelinas o lágrimas de amor. En el interior del edificio han creado habitaciones, aseos, salas de encuentro y taller... todo ello parece un pequeño museo, que nos recuerda las hiedras de lo cotidiano, surgido todo ello por la fuerza magnética del amor. En sus alrededores nace un mar de olivos, adornando sus faldas con flores de azahar, que hablan de naranjos.

Sus habitantes llevan en sus rostros demencias leves o graves, que rasguñan su cerebro. Cada uno es una historia, que vive su silencio, lleno de carencias sensoriales y pérdida de memoria, pero no sus sentimientos hacia sus familiares. Hoy les he visto pasear por la finca con sus monitoras o cuidadoras. Estas salidas se hacen de mañana y tarde. Sus cuerpos, caminan, algo adormilados, como aguas errantes en el desierto de

sus vidas.

He hablado con alguno de los suyos y me han contado sus bellas historias, vividas junto a sus esposas o esposos, hijos, nietos, vecinos... Fueron cantores de sus vidas, acompañando a sus hijos o nietos al colegio,

a actividades deportivas, junto a la cama de los suyos mordidos por la fiebre, dolor del nacimiento de sus primeros dientes... Nunca regateaban su tiempo y vida, llenos de besos de luz, mágicos momentos junto al fuego del brasero, contando sus cuentos... Sus vidas se convirtieron en verdaderos poemas hechos carne. En el calendario de sus vidas aparecía la palabra dar, y no el pedir, manos bienhechoras creadas para los demás; madres o padres, que sin ser catedrales de palabras, fueron versos de aldea, sin fecha de caducidad. La felicidad siempre era compartida con los demás, pero llegó

la jubilación, la pérdida de uno de los suyos, un accidente, el paro... y con ello, la soledad, el vacío, la pérdida de sus capacidades cognitivas... añoranza por el paraíso perdido, noches frías en su habitación, con sus ventanas cubiertas de escarcha; en la lejanía se oían los aullidos de la luna y sombras vacías motivado todo ello por la agnosia (pérdida de sueño, apetito, audición...), sus frentes castigadas por surcos, regados por sus lágrimas furtivas por el dolor y su pelo se convertía en blanco glaciar.

Creo, que si en sus días se alargan las tormentas, el sol volverá aparecer en el asiento de las nubes. Por esta razón, familiares y cuidadoras, deben encender la luz de la esperanza; en estos casos deben fijarse mucho más en la llama del candil, que en sus cenizas (enfermedad); la labor de ambas harán el milagro de llevar más ágil el dolor. Sólo el amor, el cariño, es capaz de mover el carro de la magia, su curación. Dice un adagio popular que en las adversidades se conocen las amistades y, donde hubo fuego, queda el rescoldo. Sus hechos, como pañuelos blancos, evitarán las penas de la depresión, de la tristeza... No tengamos miedo de los cambios lentos, sólo miedo de permanecer inmóviles. Olvidaros de los fracasos, del que dirán. Los africanos dicen que un árbol que cae hace más ruido que todo el bosque, que crece. Sólo el cariño, el contacto con tus manos -que se convertirán en recipiente de rosas- pueden evitar la soledad, manos agradecidas, caricias de esperanza. Vuestro trabajo será el andamiaje humano de sus vidas. Beso a beso, sonrisa a sonrisa, tiempos de escucha... será la manera de humanizar sus vidas y las de la sociedad. Solo, entonces, la sonrisa de los vuestros se convertirá en estalactitas de cristal humano; sus sonrisas de labios callados, se pintarán de azul. Con el poeta Goethe, diré a unos y a otros, **"amo a los que sueñan con imposibles"**. ¿Habrà curación? ¿Retrasaremos el avance de esta enfermedad?... El amor, en esta ocasión, no habrá sido hierba espontánea, sino más bien planta de jardín. Con el Papa Francisco dirás "que nada ajeno, me es ajeno, y sigue diciendo, no tengáis miedo". Solo tu amor y confianza harán crecer las flores del mañana.

Colaboremos con las familias y expertos, como medicina colectiva, sólo entonces, el arco iris de nuestras vidas, se convertirá en el final de la tormenta. Con la ayuda de todos- y del Estado- el espíritu humano crecerá en las dificultades; unos y otros esperemos que no llegue la "noche" del enfermo. Confiemos en las palabras de la Madre Teresa de Calcuta: **"con los milagros de amor"** la maleza del camino- el egoísmo- se convertirá en cascadas de ternura.

Nota: El 1 de setiembre de 2016 apareció en La Vanguardia (ps. 26/27) la gran noticia del hallazgo de un fármaco que frena el deterioro cognitivo. La hipótesis sostiene que la acumulación de proteína beta, sobre el amiloide, en el cerebro, desencadena la enfermedad del Alzheimer. Se podría aprobar en un plazo de seis y diez años; mientras tanto la psicóloga Elena Fernández y la neuropsicóloga Anna Brugat de la Fundación Maragall confirman cuanto digo en mi artículo, la terapia de grupo.

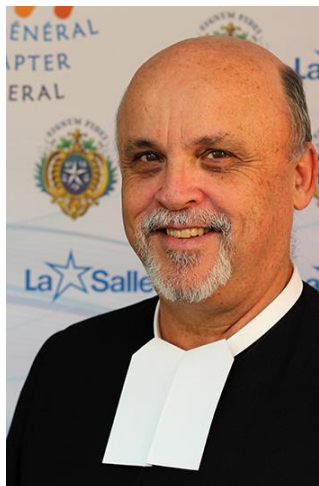

PUNTS DE REFLEXIÓ

OBERTS A L'OPINIÓ DE CADASCÚ

Divers

Una crida, moltes veus

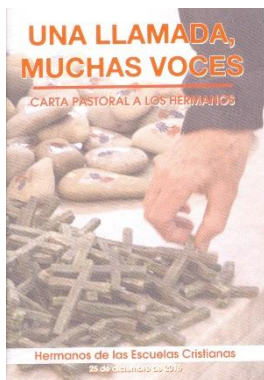
Així es titula la Carta Pastoral del nostre G. Superior General de 2016. Un títol molt adient i oportú. Partim de la crida de la nostra vocació que està envoltada de veus, de demandes, d'impactes... N'hem de fer un discerniment perquè siguem conseqüents amb els objectius de la nostra vocació. Tenim les veus dels inicis: Adrià Nyel, Nicolau Roland, Nicolau Barré, Madame de Maillefer, Sor Lluïsa, artesans i pobres, en fi, tot el carisma del nostre Fundador i del procés de fundació.

I avui, quines veus ens reclamen? Ho resumeix el G. Superior a la pàgina 30 de la Carta Pastoral: *"l'Evangeli, els pobres, els nostres alumnes, la Regla, els nostres Col·laboradors, la Declaració, les reunions comunitàries, les assemblees de Districte i Regionals, Capítols, esdeveniments locals i mundials, la litúrgia i tantes d'altres –a través de les quals l'Esperit Sant, que renova la faç de la terra, ens està parlant"*. Hi ha consideracions a fer.

Insisteix amb el crit dels pobres, de la gent vulnerada i vulnerable. Cita l'expressió de Jon Sobrino que *"fora dels pobres no hi ha salvació"* i afegeix que *"no anem als pobres per salvar-los, sinó perquè ens puguem salvar nosaltres"*. El Superior ens crida a aprofundir la comprensió lasal·liana de la nostra vocació i missió.

G. Jaume Pujol i Bardolet

"Hermanos, ustedes y yo somos responsables de la vida o del declive del Instituto" (H. Superior General)

"Hermanos, ustedes y yo somos responsables de la vida o del declive del Instituto. ¿Hasta qué punto están, usted y su comunidad, conscientemente involucrados en la dinámica de la revolución espiritual? ¿Cómo están trabajando proactivamente para infundir en el Instituto una nueva vida?" Existen evidencias de que, de hecho, muchos de nosotros estamos avanzando en la dirección correcta. Un conocido estudioso jesuita comparte sus conocimientos con nosotros: Mi impresión es que toda la Familia Lasaliana ha hecho un trabajo notable en las últimas cuatro décadas... El retorno a los impulsos originales de su fundación revivió una preocupación por la educación de los económicamente marginados, así como nuevas preocupaciones en favor de los pobres en el hemisferio sur... Posiblemente la más impresionante de las muchas maneras en que la comunidad lasaliana hizo un balance de sí misma y "se

adaptó a los tiempos"... fue precisamente la ampliación de quién estaba incluido en la propia comunidad. La proporción de Hermanos implicados en el funcionamiento de las escuelas lasalianas cambió drásticamente, con un porcentaje mucho mayor de seglares en el aula y en la administración. Y concluye diciendo: Mi mejor consejo es que la comunidad lasaliana siga la dirección de su Fundador. La comunidad lasaliana está lista para asumir un papel protagonista en el retorno profético [a sus fuentes]: ¿Por qué? Debido a que ustedes constituyen una tradición construida sobre una comprensión no jerárquica de la presencia de Iglesia. Sí, estamos preparados para asumir nuestro papel profético. Juan Bautista de La Salle y los primeros Hermanos introdujeron una nueva manera de ser Iglesia. En la actualidad nosotros, los Hermanos, y nuestros Asociados damos continuidad a ese legado. Asimismo, leemos en "Identidad y misión del religioso hermano en la Iglesia": Los religiosos hermanos, al afrontar el presente, han de arriesgarse a hacerse la misma pregunta que Pablo: "¿Qué debo hacer, Señor?"

Carta Pastoral del H. Robert Schieler, Superior General, 2016, págs. 20-22

Risc de bipolaritat

Fàcilment trobem bé i lloem determinades accions en defensa dels pobres, dels refugiats, i som capaços de repetir els millors discursos... però, si aquestes actituds no tenen ressò pràctic en nosaltres mostrem una bipolaritat. Igualment, si diem que la Regla i tal o qual document són excel·lents i fins i tot lloem les actituds

Què fer?...

del papa Francesc, que trobem evangèliques i profètiques, i tenim bones paraules referents als pobres i la pobresa, i fem oïda distreta quan ens parla de *“la hipocresia dels consagrats que viuen com rics i fereixen la consciència dels pobres i perjudiquen l'Església”*, sense incidència en la nostra conducta

estem en una bipolaritat. Si lloem igualment *“Evangelii Gaudium”* i *“Laudato si”* a favor de la consciència ecològica per a superar el geocidi del nostre planeta... i no es reflecteix en actituds incidim en bipolaritat. Els documents i els bons exemples s'acumulen i a mesura que passa el temps perden novetat i incidència i poden passar al nostre oblit. Estem en uns nous temps de canvis accelerats que demanen assumir la nostra col·laboració, tant pel que fa a l'Església i a l'Institut com per al nostre planeta i la humanitat. Es tracta de “granet de sorra” certament, que no és menyspreable.

G. Jaume Pujol i Bardolet

La manca d'espiritualitat es tradueix en pessimisme, fatalisme i desconfiança

Segons el papa, la renovació que vol impulsar en el cristianisme actual no és possible «quan la manca d'una espiritualitat profunda es tradueix en pessimisme, fatalisme i desconfiança», o quan ens porta a pensar que «res no pot canviar» i, per tant, que «és inútil esforçar-se», o quan abaixem els braços definitivament, «dominats per un descontentament crònic o per una peresa que resseca l'ànima».

Francesc ens adverteix que «de vegades perdem l'entusiasme oblidant que l'Evangeli respon a les necessitats més profundes de les persones». «No és el mateix haver conegut Jesús que no conèixer-lo, no és el mateix caminar amb ell que caminar a les palpentes, no és el mateix poder escoltar-lo que ignorar la seva Paraula [...] no és el mateix procurar construir el món amb el seu Evangeli que fer-ho només amb la pròpia raó».

Tot això ho hem de descobrir per experiència personal de Jesús. Altrament, diu el papa, a qui no ho descobreix, «aviat li falta força i passió; i una persona que no està convençuda, entusiasmada, segura, enamorada, no convenç ningú». ¿No hi haurà aquí un dels principals obstacles per a impulsar la renovació volguda pel papa Francesc?

José Antonio Pagola

“Avui ja no val el reformar la vida consagrada, sinó que cal formatejar-la de nou”

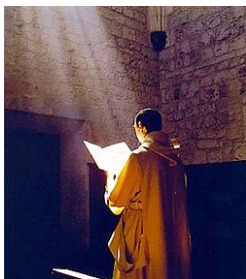

El G. Emili Turú, Superior General dels Maristes cità aquesta frase en una intervenció a la Unió de Superiors Generals el passat mes de novembre. “Ens agradi o no, tenim noves necessitats, noves velocitats, noves maneres d'escriptura i de comunicació. No es pot fer marxa enrere, sinó que hem de trobar un sistema nou per a interceptar el nostre desig més profund i aconseguir encarnar-lo en la realitat de les nostres possibilitats, a l'escolta de les crides que ens arriben dels nostres germans i germanes de la humanitat. El nostre desafiament no és de defensar-nos del món, sinó d'habitar-lo. Necessitem més valentia. No ens podem deixar paraitzar pels perills, sinó dinamitzar —com van fer els nostres avantpassats— des de les crides de la història, buscant un difícil equilibri entre el que ja hem provat i el que no hem provat encara, acceptant

moure'ns, de bon grat, amb adequat discerniment, entre provisionalitat, experimentació i autenticitat, amb valentia i audàcia”.

G. Emili Turú, Superior General dels Maristes

La contemplación genera creatividad y vida

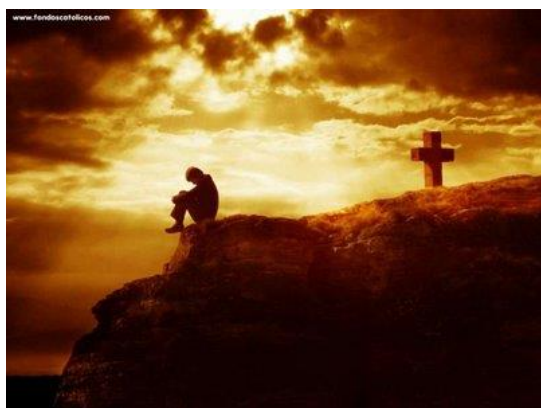

Vivimos tan acelerados, con tanto frenesí, que nos negamos la contemplación por falta de tiempo personal y colectivo. La contemplación requiere tiempo ¡y no lo tenemos! Ordinariamente ante las situaciones “reaccionamos”, pero no “respondemos” porque decimos que no tenemos tiempo. ¿Cómo respondemos ante la tristeza, el sufrimiento, la inseguridad, la situación de miseria de los otros? No entramos en espacios de contemplación porque nos da miedo quedar paralizados, sin actividad, sin amor al trabajo. Y lo cierto es que la auténtica contemplación es fuente de capacidad creadora y generativa. Los místicos, los

contemplativos saben que la verdadera contemplación acaba en la acción y que frecuentemente, la acción es más radical porque tiene en ella su raíz.

José Cristo Rey García Paredes, CMI

Diferència entre programes i projectes

Totes les persones, totes les institucions estan sotmeses a un procés vital: creixen, evolucionen, canvien, assumeixen formes noves... però no han de perdre la pròpia identitat. Passat el temps s'esdevé el mateix però no de la mateixa manera. Si no hi ha evolució hi haurà involució i regressió, doncs els temps transcorren sempre i per tant s'entraria en un procés d'agonia com a persona o com a institució. L'últim Capítol General dels Claretians va plantejar dos camins possibles: el mètode de programació i el procés de transformació, i van optar per aquest segon. El mètode de programació és més estàtic: és qüestió de complir; en canvi, el mètode de transformació pretén un viatge vers el futur

produint processos de vida. Podríem fer una consideració entre programes i horaris de coses “*a fer*” i projecte “*a viure*”. Els nostres projectes comunitaris, encara que s'hi introdueixin objectius a viure, podrien quedar, en la pràctica, en les coses a complir. I encara, els programes no tenen perspectiva de futur sinó que només assegurin el present; en canvi el mètode de projecte és d'autèntica transformació.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Des dels temps que vivim... cal transitar per nous camins.

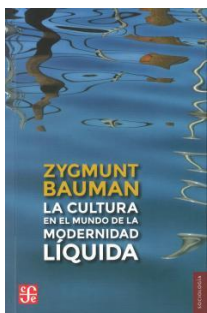

No ens podem quedar parats i sense fer res perquè no sabem què fer o perquè és més còmode no fer res i deixar passar el temps... Veiem que una forma d'Institut s'esgota i en sorgeix una altra, encara que amb incertituds. Johan Baptist Metz digué: “*Només transitant per nous camins podrà aconseguir-se l'evangelització d'Europa*”. Podem aplicar-ho a la continuïtat de la vida consagrada del nostre Institut i Districte ARLEP. Però no es tracta només de canviar estructures, que és el més fàcil, sinó partir del nucli de l'Evangeli, del carisma del Fundador i del procés de fundació... centrats en aquests pressupòsits. Cal evitar que l'interès i el neguit per la “*gestió*” enfosqueixi “*l'animació des d'una experiència de Déu*”. No podem acontentar-nos amb una rutina cultural, que seria el nostre “corban” (= fer una ofrena a Déu tranquil·litzant la consciència sobre obligacions

negligides), sinó que hem de trobar moments privilegiats de reflexió comunitària en la presència del Senyor, amb la perspectiva de *transitar pels nous camins* en bé de la missió que tenim encomanada per vocació. Necessitem encarar un important procés de renovació espiritual que ens porti, com a persones i comunitats, a reduir la distància entre els documents i la vida, per encarnar l'espiritualitat visible, creïble i profètica.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Hem anat de la societat sòlida a la líquida i ara a la gasosa...

Venim d'un estat *sòlid* on tot es mantenia i s'aguantava. Ara tot sembla haver-se tornat *líquid*: la política, el poder, l'economia, la cultura, la religió, les emocions, els valors, les creences... La liquació dels ideals ens fa febles i també debilita el sistema jurídic i les institucions que es sustenten en ells. Aquesta situació deriva en un univers on tot és inestable, volàtil i res no roman, tampoc té sentit lluitar per alguna cosa, sigui el que sigui. Lluitar pel que es insubstancial no té cap sentit, com tampoc ho té lluitar pel que és fràgil. En el medi aquós, només podem romandre-hi, si sabem nedar, i en l'estat *gasós*, derivat del líquid, anem despistats en totes direccions. Es produeix la sensació d'ingravedesa. El jo del ciutadà gasós és un jo lleuger, volàtil i efímer. La Societat gasosa produeix un politeisme espumós amb dedicació a déus transitoris com del futbol, de la cançó, de l'art, de la tècnica, etc. Són punts de reflexió que poden suggerir algunes aplicacions, o no?

G. Jaume Pujol i Bardolet

La sociedad líquida según Zygmunt Bauman

La sociedad líquida que conceptualizó Bauman define el actual momento histórico en el que se han desvanecido las instituciones sólidas que marcaban nuestra realidad y se ha dado paso a una realidad marcada por la precariedad, el ritmo cambiante e inestable, la celeridad de los acontecimientos y la dinámica agotadora y con tendencia al individualismo de las personas.

La modernidad líquida –como categoría sociológica– es una figura del cambio y de la transitoriedad, de la desregulación y liberalización de los mercados. La metáfora de la liquidez –propuesta por Bauman–

intenta también dar cuenta de la precariedad de los vínculos humanos en una sociedad individualista y privatizada, marcada por el carácter transitorio y volátil de sus relaciones. El amor se hace flotante, sin responsabilidad hacia el otro, se reduce al vínculo sin rostro que ofrece la Web. Surfeamos en las olas de una sociedad líquida siempre cambiante –incierta– y cada vez más imprevisible, es la decadencia del Estado del bienestar. La modernidad líquida es un tiempo sin certezas, donde los hombres que lucharon durante la Ilustración por poder obtener libertades civiles y deshacerse de la tradición, se encuentran ahora con la obligación de ser libres asumiendo los miedos y angustias existenciales que tal libertad comporta; la cultura laboral de la flexibilidad arruina la previsión de futuro.

Adolfo Vázquez Rocca

La tentación de la “supervivencia” según el Papa Francisco

La tentación de la supervivencia puede hacer estéril nuestra vida. Un mal que puede instalarse poco a poco en nuestro interior, en el seno de nuestras comunidades. La actitud de supervivencia nos vuelve reaccionarios, miedosos, nos va encerrando lenta y silenciosamente en nuestras casas y en nuestros esquemas. Nos proyecta hacia atrás, hacia las gestas gloriosas -pero pasadas- que, lejos de despertar la creatividad profética nacida de los sueños de nuestros fundadores, busca atajos para evadir los desafíos que hoy golpean nuestras puertas. La psicología de la supervivencia le roba fuerza a nuestros carismas porque nos lleva a domesticarlos, hacerlos «accesibles a la mano» pero privándolos de aquella fuerza creativa que inauguraron; nos hace querer proteger espacios, edificios o estructuras más que posibilitar nuevos procesos. La tentación de supervivencia nos hace olvidar la gracia, nos convierte en profesionales de lo sagrado pero no padres, madres o hermanos de la esperanza que hemos sido llamados a profetizar.

Papa Francisco en la homilía de la Jornada Vida Consagrada

Parece que queremos “sobrevivir” a toda costa...

“Parece que queremos «sobrevivir» a toda costa (sobrevivir no es vivir; a veces es mal vivir, o vivir sin dignidad). Hoy multiplicamos los compromisos (activismo)... hacemos mucho y hasta bien, pero la vida religiosa sigue perdiendo vigor, sentido, significación y capacidad de convocatoria... Somos alabados por el

¿Nos medimos más por la eficacia que por la significación testimonial?

trabajo, pero nuestra significación es escasa... Nos medimos más por la eficacia que por la significación testimonial; la razón instrumental precede (y acaso sustituye más o menos) a la razón simbólica, carismática y trascendente... y así venimos a ser insignificantes... Para mantener muchas obras y hacer muchas cosas se necesitan muchas vocaciones y montamos campañas obsesivas de promoción vocacional para llenar huecos y garantizar el futuro institucional, cuando para ofrecer a la Iglesia la dimensión carismática y profética de la vida religiosa no hacen falta tantas vocaciones, pero sí tienen que ser distintas”.

Felícísimo Martínez, OP

Una visió de la vida consagrada en el moment actual

La Vida consagrada segueix evolucionant sense possibilitat de tornar enrere. Som testimonis de temps passats i constructors de futur (cf VC 110). No som custodis de museu. S'imposa cada vegada més la internacionalització, la mundialització, la interculturalitat i interreligiositat. Hi ha corba descendent en el primer i tercer mons. Les vocacions són més bé tardanes. Els joves religiosos són temorosos respecte de l'herència de les obres. Cal discernir entre les obres a mantenir, potenciar o cedir als laics. Importància de la formació dels laics. La Paraula de Déu ha d'incidir en aquest discerniment.

Avui tenim el risc de la mediocritat. Cal reconèixer que hi ha molt heroisme, coherència, gaudi, però també mediocritat, aburguesament, mentalitat consumista, individualisme, ambigüitat de comportament. L'oració pot sofrir les conseqüències d'una activitat compulsiva d'alguns i per la justa i programada d'altres. Podria ser que la manca d'entusiasme en alguns topi amb les expectatives dels joves candidats. Però malgrat això el positiu supera al negatiu.

Josep Rovira, Claretà

No us neguitegeu pel demà... (Mt 6,25)

Jesús ens diu de no neguitejar-nos pel demà, però no diu que no ens preocupem pel demà, que hem d'anar construint dia rere dia. Cal confiar plenament en la Providència de Déu però des d'una actitud activa i responsable. Jesús instituï el seu demà, que és el nostre avui. També el Fundador es preocupà del demà del nostre Institut, que és el nostre avui. Tot marcant estructures, sobretot recordarem que Jesús inaugurà el Regne de Déu vivint en el seu present una unió íntima amb el seu Pare; sabem de les seves nits d'oració. L'Església es fundà reunint dotze apòstols sense marcar estructures, sinó des d'un règim de vida espiritual. Igual el Fundador respecte del nostre Institut. És verament l'Esperit Sant que marca el futur partint de la fidelitat al present amb la col·laboració de cada un de nosaltres com ens diu la Regla art. 154. No vull dir que en el nostre món acceleradament canviant no s'hagin d'anar preveient i creant estructures d'Església i d'Institut des del discerniment espiritual, però que la vida espiritual i l'oració no pot sofrir les conseqüències d'una activitat compulsiva. No són justificables unes preocupacions de futur en detriment de la vida espiritual o com diu el bisbe Juan María Uriarte parlant de la vida consagrada. “L'oració comunitària no pot quedar reduïda a mínims insuficients”. O com diu el Papa Francesc: “Cal mantenir la centralitat de Jesús”. La institucionalització, que és necessària, no ha d'ofegar el carisma. Això és evident.

G. Jaume Pujol i Bardolet

OPINANT...

G. Ramon Font i Serra

Pensant en veu alta...

Acabo de llegir les estadístiques de l'Institut. Anem baixant poc a poc... però baixem.

A 31 de desembre de 2014 érem 4.485 Germans. A 31 de desembre de 2016: 3829 Germans. En dos anys 656 Germans menys...

L'edat mitjana, més de setanta anys i la capa d'edat més nombrosa la que està entre els setanta i vuitanta...

Pessimisme? Déu sobretot! L'important és seguir fent el bé, ajudant, treballant pel bé de tots!

Em va emocionar la fotografia dels Germans de Cambrils amb motiu dels cent anys del nostre Germà Àngel García.

Quina il·lusió arribar als cent anys, després de tants anys d'entrega generosa i il·lusionada... i què boniques també les fotografies del Germà ajudant als altres...

Avui es parla molt de perifèries... Ben segur que el significat deu ser diferent per uns i altres...

Hi ha perifèries geogràfiques. Cassà de la Selva està a la perifèria geogràfica del Sector. Ara que hi hauran noves zones, seguirem també a la perifèria geogràfica zonal...

Desapareixerà la figura del Germà Provincial del Sector i em sembla que encara serem més perifèrics...

La perifèria geogràfica em preocupa relativament poc...

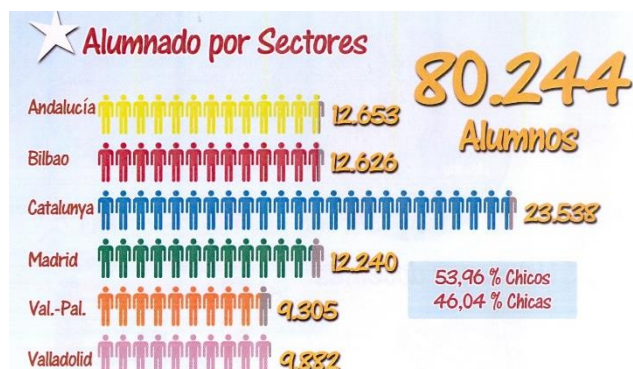
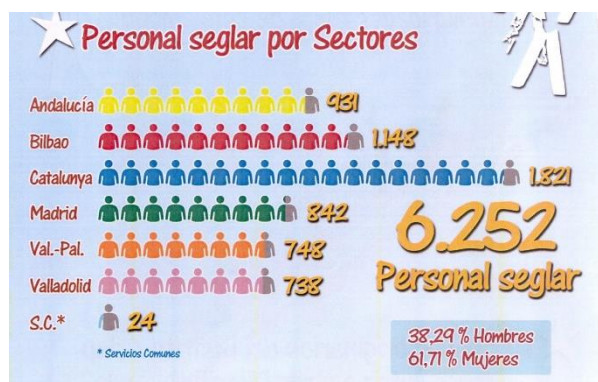
Em preocupen més les perifèries comunicatives: l'animació pastoral, pedagògica... que s'hauria de fer més i millor... Moltes vegades, també, dejunem de notícies, comunicacions, coses que s'envien però que no ens arriben...

No parlo mai gaire a les reunions... Fa ja bastants anys vaig dir en una reunió: Abans hi havia comunitats pobres, ara hi han pobres comunitats... A algú no li va caure gaire bé...

Què dir de les comunitats d'ara??? Quanta pobresa mare meva...

En les diverses activitats, reunions... es toca de peus a terra o es fan volar coloms???

A les escoles s'han de fer moltes substitucions perquè hi han moltes reunions... Són realment productives i necessàries tantes reunions??? Què bé que es planifica darrere d'un despatx i què poc es trepitja el terreny de joc... i que allunyats per alguns el contacte directe amb els alumnes i la realitat col·legial!

Antoni Puigverd: “Sense religió, la humanitat perd la contenció”

Joan Gómez i Segalà entrevista a Antoni Puigverd, A. A. de Josepets

Antoni Puigverd és escriptor, poeta i col·laborador habitual en diversos mitjans de comunicació. La religió és un tema habitual de reflexió, que queda reflectit en articles, conferències i també en el llibre *“Creients i no creients. Junts cerquem un món millor”* juntament amb Francesc Torralba i Melchor Sánchez de Toca.

Catalunya és un dels països més secularitzats del món.

Fa anys, en una conferència als capellans de Girona, vaig intentar explicar per què es va produir la laïcització radical de Catalunya. Un procés semblant al de Bèlgica i Holanda, caracteritzat per l'abandonament de la pràctica religiosa i per la paradoxal pervivència de l'anticlericalisme, quan de clericalisme ja no n'hi ha.

Té a veure amb la vostra experiència personal.

La generació anterior i la nostra tot darrere vam viure el procés de substitució de la religió per la política. Aleshores el compromís polític responia a un imperatiu ètic i implicava un compromís cívic (res a veure amb el professionalisme partidista d'ara). Una part de l'Església, la més compromesa, però també la més determinant des del punt de vista de la influència ètica i cultural, es preocupava per la classe obrera, pels desfavorits, pels més pobres; i estava arrelada al país, a la llengua. Passar del compromís religiós al polític, que en aquells moments era arriscat, va ser una evolució sense entrebancs, que, en el meu cas, com en molts altres, venia impulsada pels dubtes que el marxisme, el materialisme filosòfic imperant a la universitat, va anar projectant sobre la fe heretada dels pares.

Vaig viure una ruptura amb la vivència religiosa en el context d'un lliurament total a la política, un lliurament generós, molt propi d'aquells anys, que responia directament a la llavor ètica del cristianisme. Per viure la fe cristiana radicalment ens acostàvem al socialisme i, en el camí d'aquest compromís, el socialisme ens empenyia a deixar de ser cristians.

Què hem perdut socialment amb aquesta substitució?

Socialment hi hem perdut moltes coses. Una d'elles és, per exemple, la contenció. En podria dir submissió, però aquest concepte té una connotació musulmana que ens allunyaria del concepte bíblic i cristià al qual jo em remeto. La idea és que formem part d'alguna cosa que depassa el nostre desig, les nostres il·lusions, les nostres capacitats. Parlo de la consciència dels límits humans, en el context del reconeixement de la grandesa del món i de l'univers, en el context del reconeixement d'un sentit superior a les dèries i passions individuals. Aquesta consciència et permet acceptar amb naturalitat l'existència d'alguna cosa que et depassa i et supera. Aquesta consciència permet viure sense el típic neguit o malestar contemporani els límits que l'altre imposa, que la natura imposa, que la realitat imposa. Certament, aquesta acceptació dels límits ha estat manipulada històricament per poders i jerarquies. La religió que estructura orgànicament la consciència dels límits humans i l'acceptació d'una realitat superior pot ser usada, ha estat usada com a coartada de tota mena de poders mundans... però això no invalida la importància del sentit dels límits de la nostra condició humana. Quan desapareix aquesta consciència, no hi ha res que contingui els desigs individuals. I per això en el món contemporani, que rebutja la idea del límit i que postula l'imperi del desig individual, la política (en tots els seus corrents: nacionalisme, liberalisme, neomarxisme) tendeix a

Per viure la fe cristiana radicalment ens acostàvem al socialisme i, en el camí d'aquest compromís, el socialisme ens empenyia a deixar de ser cristians.

formular-se en termes estrictament ideològics. Uns termes que, de tan abstractes, esdevenen de seguida extremismes o fonamentalismes. Les ideologies contemporànies són màscares, de fet. Màscares que destil·len els valors més comuns d'avui: l'hedonisme, és a dir, la recerca obsessiva de plaer; i el nihilisme, és a dir, un descreïment cínic, una profunda indiferència per tot, començant per les persones.

Igual que el nacionalcatolicisme...

El nacionalcatolicisme també era un extremisme que negava l'altre, però en canvi un corrent molt viu del catolicisme català no ho era. A partir de les festes de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat del 1947, la part més dinàmica de l'església catalana advocava per la reconciliació entre els germans que es van enfrontar a la guerra civil, amb una actitud molt generosa, amb esperit de diàleg i coneixença. Aquell catolicisme tenia un pes decisiu en els debats culturals, era un ferment viu de la vida col·lectiva, un

A partir de les festes de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat del 1947, la part més dinàmica de l'església catalana advocava per la reconciliació entre els germans que es van enfrontar a la guerra civil, amb una actitud molt generosa, amb esperit de diàleg i coneixença... i amb empara per a la classe obrera.

espai de trobada, una plataforma de diàleg amb els corrents intel·lectuals més rupturistes, un refugi per a l'antifranquisme, una empara per a la classe obrera. L'església catalana ho impregnava tot. El nacionalcatolicisme era fort però havia perdut la batalla cultural i ideològica. L'evolució d'aquell cristianisme dialogant i fraternal en ideologisme polític convencional ha deixat pràcticament sense alè el catolicisme català. Ara, a Catalunya, es fa molt difícil un espai de diàleg i de trobada, encara que molts corrents facin bandera d'aquests valors. A vegades tens la sensació que els valors de la fraternitat i la llibertat, completament abstractes, te'ls voldrien fer entrar a cops.

Aquesta transformació de l'església catalana i espanyola en ideologies no és general al nostre entorn?

L'església catalana i espanyola han estat protegides fins fa uns 25 anys. Per això tenen tantes dificultats per enfrontar-se al nou anticlericalisme i a la indiferència religiosa general. En canvi, l'església francesa s'ha hagut

Les ideologies contemporànies són màscares, de fet que destil·len els valors més comuns d'avui: l'hedonisme, és a dir, la recerca obsessiva de plaer; i el nihilisme, és a dir, un descreïment cínic, una profunda indiferència per tot, començant per les persones.

d'espavilar des de finals del segle XVIII. El catolicisme francès és molt intel·ligent, amb molta arrel cultural (a més dels corrents pietosos, tradicionalistes, etc...) Encara que també tingui enemics, a França hi ha un corrent catòlic molt intel·ligent. S'hi troben escriptors i pensadors molt potents. Per això queden encara espais de diàleg on floreix la riquesa del debat Tant a Catalunya com a Espanya és impossible l'aparició d'una novel·la com *El Regne*, d'Emmanuel Carrère.

Novel·la extraordinària, i també inquietant. El risc que té la cultura catòlica a França és esdevenir només cultura literària, però quina cultura literària! Això aquí és impossible. Estic llegint *Gaspar, Melchor, Baltasar...*, de Michel Tournier, que és una meravella. Imagina la vida, les dèries i els anhels dels tres reis. Llibres com els seus són impensables aquí i ara. La generació d'Espriu sí que ho podia fer; la de Baltasar Porcel ja no ho va voler. El tall comença amb ells.

Per tant, podem equiparar l'evolució de l'església catalana i l'espanyola?

A Catalunya hi ha hagut intents de crear una cultura catòlica preparada i culta. Montserrat ho ha intentat però no aconsegueix impregnar el conjunt de la cultura. Personatges com Vilaseca i Marcet i editorials com Nova Terra treballaven un catolicisme obert, d'inspiració francesa, però en un moment donat, cap a final del franquisme, van fer una mutació cap a la política i pràcticament desapareix: deixa de tenir impacte. Pel que fa a l'església espanyola, malgrat Tarancón i tots els esforços de reconciliació política, el gruix es va mantenir en el tradicionalisme i amb Joan Pau II es va trobar una justificació de la posició més ultraconservadora. El llarg pontificat de Joan Pau II va donar ales al catolicisme català que s'havia malfiat o mirava amb reticència el compromís polític i cultural de l'església. Un corrent que pugna per trobar

l'especificitat eclesial, però que sovint es converteix en ferment d'altres formes ideològiques: neoconservadorisme. És un corrent que entenc i respecto però que tendeix a l'aïllament.

I a Catalunya sorgeix un anticlericalisme contra una església poc clerical.

Les manifestacions eclesiàstiques de la conferència episcopal molt coincidents amb les posicions més dretanes han servit d'estímul a l'anticlericalisme tant el madrileny (més polititzat: Podemos) com el català (més transversal i amb tendència a l'irònic menyspreu: Polònia). No m'estranya que hagi passat entre els qui no han conegut l'església catalana conciliar, però aquest anticlericalisme també s'ha escampat entre els que en provenen, l'havien coneguda i segurament se n'havien beneficiat. Per mi, aquest comportament és incompreensible. L'Església catalana ha fet un intent de ser francesa però no ho ha aconseguit. L'obertura al diàleg ha esdevingut la negació de la pròpia opció, amb vergonya. Com a exemple, sectors com Església Plural només fan declaracions sobre l'església quan els bisbes no coincideixen amb el discurs dominant de la societat catalana.

I això és específic de Catalunya?

A la regió de Bolonya hi ha una tradició d'esquerres molt forta. El bisbat va fer un estudi preguntant-se per què en aquella regió la pràctica religiosa era la més baixa d'Itàlia. I es van adonar que quan l'Església feia discurs i pràctica coincident amb el discurs progressista era molt aplaudida: l'acció de Càritas, per exemple. Però quan l'Església acomplia la seva missió, en parlar de Déu, en assenyalar els límits de la humanitat, aleshores era mal vista, molt criticada. Això els portava a avergonyir-se de la seva especificitat. És el primer pas a la irrellevància. Reconèixer la superioritat moral de la ideologia dominant. Hi ha molts catòlics que tenen vergonya de manifestar-se com a tals.

Davant d'aquest catolicisme avergonyit, hi ha altres grups, tant catòlics com musulmans i evangèlics, amb una presència pública creixent. Quin paper han de tenir la religió en la societat? Com s'ha de regular?

No crec que es pugui regular. La humanitat avança a batzegades d'acord amb dos principis: la realitat inevitable i les hegemonies ideològiques.

No sé què s'ha de fer, però analitzo què passa. 1. Desapareix el catolicisme. 2. L'Islam creix i serà molt fort. Ara té una força imprecisa perquè no s'ha consolidat encara. La primera generació sempre és molt discreta mentre que la segona s'expressarà amb força el seu pes demogràfic, que serà molt decisiu no només per nombre sinó perquè es trobarà una societat de mantega...

La primera generació de l'Islam sempre és molt discreta mentre que la segona s'expressarà amb força el seu pes demogràfic, que serà molt decisiu no només per nombre sinó perquè es trobarà una societat de mantega... la cultura islàmica és contundent davant la tebior.

La primera generació sempre és molt discreta mentre que la segona s'expressarà amb força el seu pes demogràfic, que serà molt decisiu no només per nombre sinó perquè es trobarà una societat de mantega. Faig servir el símil de la simitarra i la mantega no només perquè un sector de l'islam és violent, sinó perquè la cultura islàmica és contundent davant la tebior. Ho he escrit com a símbol de la seva expansió en el nostre món tou. De seguida ocupen espais de visibilitat forts. 3. El món extrem oriental s'expandeix a través de l'interès mercantil i comercial, i no es preocupa gaire de la fe. 4. I finalment caldrà veure els cristians ortodoxos, que mantenen uns forts vincles amb la tradició.

I com us imagineu que es resoldrà?

La societat catalana haurà de negociar amb l'islam, i ho farà com fins ara amb concessions, acomplexats com l'Església catòlica, concedint a l'Islam coses que no s'havien transigit fins ara. Vegem el cas de Rotterdam, que van aconseguir que en el teatre principal es dividís la platea en butaques per a homes i per a dones. Com s'hi ha arribat? Determinats regidors musulmans van posar algunes condicions com aquesta en el pacte de govern. Quan es parla de l'extrema dreta a Holanda i Bèlgica no s'explica aquesta part, i ens hem de preguntar si són expressions d'extrema dreta o si són manifestacions d'una certa afirmació cultural de gent que no vol perdre les seves tradicions.

I hi ha cap alternativa?

No s'ha de tractar els musulmans amb paternalisme, com si fossin nens que no ens poguessin entendre. Jo els considero persones intel·ligents i, en el meu entorn personal, entro en polèmica amb ells. Jo els interpel·lo sobre el fons ètic de la seva religió quan hi ha atemptats que apel·len a la paraula Al·là. Des de Filipines fins aquí es produeix una constant de violència i jo els pregunto per què. Em responen que Al·là no és un Déu de guerra. I jo els contesto, per què no us oposeu més decidivament a tota aquest devesall de sang? Per què no us manifesteu contra la manipulació bèl·lica de l'islam com els catòlics de tot el món es van manifestar contra la guerra a Iraq?

Jo entenc que s'ha de discriminar positivament el feble, i que als musulmans se'ls ha d'acollir fraternalment. Però alhora crec que se'ls ha de tractar com tractem a qualsevol altre ciutadà. Per exemple, davant de tantes manifestacions quotidianes de masclisme, per què no els interpel·lem amb més claredat?

Ben mirat, els musulmans adopten valors propis de la societat on s'estableixen: majoritàriament assumeixen valors laïcistes a França, a Catalunya es mostren partidaris de la cooperació interreligiosa, etc. En canvi, plantegeu l'Islam com una força que no acceptarà consens.

Nosaltres estem assistint al principi d'un fenomen, mentre França i altres països europeus passen per terceres i quartes generacions i han estat agents colonitzadors de primer ordre. La primera generació sempre és molt diferent. A França veurem com es desenvolupa. Estat Islàmic i Al Qaeda han portat unes brases que cremen de fa temps a Pròxim Orient, passa pel Nord d'Àfrica i el Sahel i acabarà arribant. Tot just comença a manifestar-se. Fixem-nos que els autors dels atemptats francesos i anglesos són nacionals, i no justament marginats depauperats. Això és molt inquietant, encara que també es doni l'altra cara de la moneda, com l'alcalde musulmà de Londres. Una cosa no treu l'altra. No n'hi ha prou que alguns imans facin declaracions pacificadores. Es paternalisme no atrevir-se a qüestionar la religió de Mahoma en una Europa on fa més d'un segle que Nietzsche va qüestionar ben àcidament la de Crist.

Qui té la responsabilitat de revertir-ho? El conjunt de les religions, els intel·lectuals, l'escola?

L'escola com a generadora de discurs no m'agrada. Hauria de ser la societat amb els instruments que té, com els mitjans de comunicació. S'hauria de promoure un debat públic sobre aquestes qüestions. Potser caldria donar més visibilitat als líders musulmans i alhora interpel·lar-los més i abandonar amb ells l'actitud hiperprotectora i paternalista. Els canvis socials es produeixen batzegades. La societat catalana nega la realitat i algun dia ens hi haurem d'enfrontar.

Al cap i a la fi, les religions tenen un element comú de pau i austeritat.

Estic en recerca de la fe i hi estic interessat. El cristianisme que vaig redescobrint és específicament diferent de les altres religions (bo i admetent que no sé gaire res a fons de les religions orientals). El cristianisme és una religió de pobres, però no m'atreviria a dir-ho de les altres. Fraternitat universal, parar la galta, reconeixement de l'altre fins i tot quan no et reconeixen. El cristianisme és un fenomen insòlit i inèdit en la humanitat i que ha contribuït als millors canvis de la humanitat, sense oblidar que també ha comès gravíssims errors històrics i que sovint ha negat el seu propi discurs. Però el despreniment sense límits i la fraternitat universal són filles de l'especificitat cristiana.

El despreniment sense límits i la fraternitat universal són filles de l'especificitat cristiana.

En una formació sobre diversitat religiosa, un alumne estranger ens va fer adonar que durant dos dies havíem parlat de religions, i fins i tot havíem visitat dos centres de culte, i en cap moment s'havia parlat de Déu.

La generació anterior a la meua va agafar la destralt i es va carregar 2.000 anys d'història. I amb orgull. Quin menyspreu tan gran pel passat! Gran part dels intel·lectuals catalans tenen una obsessió: no perdre el fil de l'actualitat. Una pruija de l'actualitat. No perdre mai l'última moda. Això fa impossible la imprescindible tensió intel·lectual entre modernitat i tradició.

Laïcitat oberta

Francesc Torralba, - Director de la Càtedra Ethos de la URL

“Una laïcitat oberta reconeix la rellevància de la dimensió espiritual de l'existència per a molts ciutadans i la importància de protegir la llibertat religiosa i de consciència de l'individu”.

**Moviment Laic
i Progressista**

La laïcitat és un element fonamental de tota democràcia liberal composta per ciutadans que professen distintes idees del món i del bé, ja siguin espirituals, religioses o seculars, però aquesta laïcitat no s'ha de confondre mai amb el laïcisme o la bel·ligerància envers el fenomen religiós. Quan parlem de laïcitat ens referim a un marc axiològic, normatiu i jurídic compartit de manera consensuada entre tots els ciutadans, més enllà de les seves particulars opcions espirituals, creences i conviccions, mentre que el laïcisme, en sentit lleu o en sentit fort, evoca una actitud de refús a la dimensió religiosa per considerar-la problemàtica o nociva socialment.

La laïcitat no és neutra axiològicament. Se sustenta en uns valors explícits o implícits. La laïcitat de la República de França, per exemple, es fonamenta en els tres coneguts valors de la Revolució Francesa, la llibertat (*liberté*), la igualtat (*égalité*) i la fraternitat (*fraternité*), valors que es tracten d'inculcar als nous francesos. Sembla que hi ha un consens general en què l'estat democràtic ha de ser neutre o imparcial en les seves relacions amb les diferents religions. Amb tot, també queda clar que un estat liberal i democràtic no pot romandre indiferent a determinats principis fonamentals com la dignitat humana, els drets de la persona o la sobirania popular. Són els valors constitutius dels règims democràtics i liberals els que els atorguen el seu fonament i la seva finalitat.

La laïcitat és una de les modalitats de règim de govern que permet als estats democràtics i liberals respectar amb equitat els individus que tenen visions del món i conviccions ètiques i espirituals diferents. Els dos principis que regeixen la laïcitat són el de la igualtat de tracte i el de la llibertat de consciència. Els ciutadans, com a individus, són lliures de mostrar la seva filiació religiosa tant en l'esfera privada com en l'esfera pública entesa aquesta en un sentit ampli. La plaça és un àmbit de tots els ciutadans i, per tant, en aquesta, cadascú pot expressar i manifestar allò que creu, les seves conviccions, ja sigui a través de la paraula o dels símbols, de la indumentària o de qualsevol altre element del llenguatge no verbal, però aquesta manifestació mai no ha de posar en entredit els principis bàsics que sostenen la plaça, la dignitat humana, l'equitat, la llibertat, la integritat física i moral de les persones.

La plaça, però, no és neutra, com tampoc no ho és l'organització del temps social. En termes generals, té un origen religiós. Fins i tot en les anomenades societats secularitzades, l'organització del temps i de l'espai té unes arrels clarament religioses de tal manera que, de cap manera, es pot qualificar de neutra. Aquesta organització prové d'una determinada religió que, per raons històriques, ha estat decisivament influent i ha configurat un ordre temporal i espacial que persisteix fins i tot segles després de perdre la centralitat. Al nostre entendre, la via que cal prendre és la de les pràctiques d'acomodació raonable que permetin als membres d'altres religions descansar els dies de les seves festes religioses més rellevants. Les mesures d'acomodament permeten mantenir la continuïtat històrica i corregir, al mateix temps, les discriminacions indirectes.

Laïcitat Multicultural

i gestió de la diversitat religiosa als contextos educatius

Aquesta acomodació plural i raonable és un exercici complex, perquè, d'una banda, cerca la continuïtat històrica, el respecte als propis orígens, però, d'una altra banda, l'atenció a les minories culturals i religioses que s'assenten en un territori i que tenen dret a manifestar-se i

a expressar-se en condicions d'igualtat i de respecte. Amb tot, és bo recordar que els territoris no són espais neutres, no són no-llocs buits d'historicitat. Tenen unes arrels i aquestes arrels són de caràcter religiós. Respectar-les és respectar la mateixa identitat espiritual, emocional i moral d'un territori.

Un règim liberal i pluralista de laïcitat permet respondre de manera sensata, amb seny, a les qüestions relatives als usos de símbols religiosos i al patrimoni històric que es plantegen en totes les societats diversificades. Una laïcitat oberta reconeix la rellevància que té, per a molts ciutadans, la dimensió espiritual de l'existència i, per tant, la importància de protegir la llibertat religiosa i de consciència de l'individu. És necessari que els ciutadans puguin manifestar públicament les seves conviccions religioses en la mesura en què aquesta expressió no atempti contra els drets i llibertats dels altres.

Significats diferents: Laïcitat i Laïcisme

Hi ha un debat sobre si «laïcitat» i «laïcisme» signifiquen el mateix; doncs, no.

Quins defensen que «laïcitat» i «laïcisme» no són sinònims atribueixen a laïcisme un sentit negatiu d'hostilitat o d'indiferència vers la religió. En front d'aquest laïcisme es defensa la «laïcitat positiva», en la que l'Estat no és confessional però tampoc és neutral vers la religió, que considera com quelcom bo, com es pot apreciar en les dues citacions següents:

Per més que *laïcitat és un terme cada vegada més freqüentment emprat* i es troba registrat en els corresponents bancs de dades de la Real Acadèmia, encara no ha estat objecte d'acollida oficial en el Diccionari de la Real Acadèmia Espanyola (DRAE), on només hi trobem **laïcisme**. Això, sens dubte, explica que sigui aquest terme —*laïcisme*— el que sigui més emprat per a significar també aquesta nota positiva de l'Estat que aquí considerem millor expressada amb el terme de *laïcitat*. I per l'ambigüitat que entorna ambdós substantius —*laïcitat* i *laïcisme*— es veuen també inevitablement afectats els usos que es fan dels adjectius *laic* i *laicista*. Els borrosos i permeables contorns significatius de laïcitat i laïcisme els exposen a uns usos enganxosament **sinonímics**, font d'equívocs i aliment de sofismes. Així s'explica, per una part l'habilitat amb la que alguns traslladen a laïcisme (com si aquest fos l'únic corresponent) el sentit positiu que pot i ha d'atribuir-se a laïcitat i la facilitat amb la que d'altres transfereixen al terme laïcitat les connotacions negatives de les que laïcisme no aconsegueix desprendre's.

Laïcitat: Mutu respecte entre Església i Estat, fonamentat en l'autonomia de cada part.

Laïcisme: Hostilitat o indiferència contra la religió.

La laïcitat de l'Estat es fonamenta en la distinció entre els nivells del secular i del religiós. Entre l'Estat i l'Església ha d'existir, segons el Concili Vaticà II, un mutu respecte a l'autonomia de cada part.

La laïcitat no és laïcisme!

La laïcitat de l'Estat no ha d'equivaler a hostilitat o indiferència [sic] contra la religió o contra l'Església. Més aviat aquesta laïcitat hauria de ser compatible amb la cooperació amb totes les confessions religioses dintre dels principis de llibertat religiosa i neutralitat de l'Estat.

La base de la cooperació està en què exercir la religió és un dret constitucional i beneficiós per a la societat.

Original i eficient jutge de Menors de Granada

G. Virgili García López

Emilio Calatayud Pérez neix a Ciudad Real el 22 de desembre de 1955.

"No podemos ser colegas de nuestros hijos, entre otras cosas, porque los dejaríamos huérfanos".

Per comprendre millor aquesta gran figura, serà interessant fixar-nos en els anys de la seva adolescència quan als 13 anys el seu pare el va internar per díscol en el Col·legi Sant Josep de Campillos a la província de Màlaga. Aquest centre tenia fama de ser un autèntic correccional. L'experiència de Campillos marcà profundament a Emilio i orientà la seva futura experiència professional.

Es llicencià en Dret a la Universitat de Deusto i el 1980 accedeix a la carrera judicial. Tingué un primer destí a Güima (Tenerife), com a jutge de Districte.

El 1984 és destinat als jutjats de Granada. El 1987 ascendeix com a jutge de Menors i el 1988 és Titular del Jutjat de Menors Únic de Granada. Entre 1993 i 2001 es Degà dels Jutjats de Granada.

A continuació segueix una època d'interessants publicacions: El 2007 publica **"Reflexiones de un Juez de Menores"**. A l'any següent **"Mis sentencias ejemplares"**, que ja ha tingut nou edicions.

Segueix un altre llibre publicat el 2009: **"La educación de los jóvenes: una tarea social compartida (reflexiones en voz alta de un educador en lo extremo)"**.

El 2014 publica: **"Buenas, soy Emilio Calatayud y voy a hablarles de..."**

Un principi que aquest personatge té molt clar i aplica en les seves sentències, es el següent: ***Los delitos se pagan sirviendo a la Sociedad.***

Dir també que, de fet, es constata que les seves sentències educatives han fet baixar la delinqüència a Granada.

Vegem com exemple, algunes sentències basades en l'educació més que en el càstig:

- Impartir 1000 hores d'informàtica gratuïtes a un jove que havia *crackeat* diverses empreses granadines.
- 100 hores de servei a la comunitat patrullant junt amb la policia per haver conduït temeràriament i sense llicència.
- Visites a la planta de traumatologia de Granada per conduir un ciclomotor sense assegurança de circulació.
- A un jove que circulava ebri li imposa visitar durant un dia sencer a paraplègics, parlar amb ells i les seves famílies elaborant després una redacció.
- 200 hores de treball en una botiga de joguets per haver robat roba.

Assenyalar també la intrepidesa i l'optimisme d'aquest jutge de Menors que havent tingut problemes de salut en aquests últims anys segueix compromès en la mateixa tasca sense acollir-se a la jubilació que, segons les seves paraules, hi podria accedir.

Té càncer de pròstata tractat per BRAQUITERÀPIA. Ho comunicà en una entrevista que li feu la Tele **Canal Sur** el 9 de març del 2011 en la que es mostrà molt serè i àdhuc optimista. Aquestes foren les seves paraules: **"Tinc càncer de pròstata, però sóc feliç i un privilegiat. Això és el que hi ha. No passa res"**. I en una altra ocasió afegia: **"El meu càncer està controlat: Déu volent, penso seguir donant la llauna"**...

Emilio Calatayud participa en jornades de formació i sensibilització social. És demanat per TVE i diferents Televisions Autonòmiques i imparteix conferències organitzades per diferents entitats.

Finalitza amb algunes frases que, segons el meu sentir, caracteritzen millor el tarannà original d'aquest Jutge de Menors:

- "Abans de la Constitució, els menors no gaudien de cap dret, ara els tenen tots".
- "No hem de ser col·legues dels nostres fills (alumnes). Hem de ser pares (professors).
- "Cal educar en DRETS i en DEURES".
- "Hem perdut el principi d'autoritat".
- "S'ha de recuperar aquesta autoritat que tenia el mestre i cal ajudar als professors".
- "Hi ha nens en els que els pares no hi poden fer res. I quan arriben als 14 anys són autèntics dictadors i dictadores. Jo he tancat l'any 2005 amb 165 denúncies de pares als seus fills maltractadors".
- L'autoritat és fonamental en un Estat de dret, en una família i en una escola."

DECÀLEG PER A FER DEL TEU FILL UN DELINQUENT

Segons Emilio Calatayud

- 1. Doneu-li tot el que desitgi, així creixerà convençut de que tot el món li deu tot.*
 - 2. Rieu de totes les seves grolleries, tonteries i sortides de to: així creixerà convençut de que és molt graciós i no entendrà quan en el col·legi el cridin l'atenció per aquests mateixos fets.*
 - 3. No li doneu cap formació espiritual: ija la prendrà quan sigui gran!*
 - 4. Mai no li digueu que el que fa està malament: podria adquirir complexos de culpabilitat i viure frustrat. Primer creurà que li tenen mania i més tard es convencerà de que la culpa és de la societat.*
 - 5. Recolliu tot el que vagi deixant en desordre: així creixerà pensant que tothom està al seu servei; la seva mare la primera.*
 - 6. Deixeu que vegi i llegeixi tot: netegeu amb detergent, que desinfecta, la vaixela amb la que menja, però deixeu que el seu esperit es recreï amb qualsevol porqueria. Aviat deixarà de tenir criteri propi.*
 - 7. Pare i mare, discutiu davant d'ell, així s'anirà acostumant. I quan la família ja estigui destrossada, ho trobarà ben normal, ni tan se val se n'adonà.*
 - 8. Doneu-li tot el diner que vulgui: així creixerà pensant que per a disposar de diner no cal treballar, només és necessari demanar.*
 - 9. Que tots els seus desitjos estiguin satisfets al moment: menjar, beure, divertir-se,... ¡Altrament podria acabar sentint-se frustrat!*
 - 10. Doneu-li sempre la raó: són els professors, la gent, les lleis... Que van contra ell.*
- "I quan el vostre fill sigui un delinqüent, proclameu que mai vau poder fer res per a ell".**

Per altra banda, també donà la seva opinió sobre la situació en els col·legis. Creu que s'ha de tornar a respectar més el mestre - a ell li agrada nomenar-los així - , o que l'expulsió és un recurs que hauria de suprimir-se i ser canviada per altres vies. També es mullà amb els mòbils, que qualifica de "droga" per a la joventut, i que no haurien de caure en les seves mans fins els 14 anys.

VALORS SEGONS GANDHI

Gandhi, nascut en una família que professava el Vaishnava, forma de l'hinduisme amb una especial devoció per Vishnú, era contrari a moltes de les seves tradicions, com la discriminació de les castes, considerant que cap religió havia de sostenir res d'inhumà.

Més que professar una religió en particular, Gandhi intentà integrar el millor de les diferents religions i cultures en un sistema filosòfic únic, basat en la no violència i el respecte pels altres. Precisament va morir en les mans d'un fanàtic hinduista, contrari a la seva posició de no acceptar la separació de les comunitats hinduista i musulmana.

Como savi i gran home que va ser, sempre va buscar el millor de cada cultura tractant d'integrar-les, en comptes de buscar les diferències i discutir per elles com fan alguns.

Sense dubte que el seu pensament es troba molt més en la filosofia budista (inclosa la seva defensa de l'ascetisme) i també en el cristianisme. El seu pensament pacifista va estar profundament influenciat pel Sermó de la Muntanya ("a qui et fereix en una galta, presenta-li també l'altra").

Quin és el dia millor?	<i>Avui</i>
Quina és la cosa més fàcil?	<i>Equivocar-se</i>
L'obstacle més gran?	<i>La por</i>
L'error més gran?	<i>Abandonar-se</i>
La rel de tots els mals?	<i>L'egoisme</i>
La distracció més bella?	<i>El treball</i>
La pitjor derrota?	<i>El desànim</i>
Els millors professors?	<i>Els nens</i>
La primera necessitat?	<i>Comunicar-se</i>
El que et fa més feliç?	<i>Ser útil als altres</i>
La persona més perillosa?	<i>La mentidera</i>

El sentiment més roí?	<i>L'enveja</i>
El regal més formós?	<i>El perdó</i>
El més imprescindible?	<i>La llar</i>
La ruta més ràpida?	<i>El camí recte</i>
La sensació més gran?	<i>La pau interior</i>
El resguard més eficaç?	<i>L'optimisme</i>
La més gran satisfacció?	<i>El deure aconseguit</i>
La força més potent?	<i>La Fe</i>
Les persones més necessàries?	<i>Els pares</i>
¿La cosa més bella de la vida?	<i>L'amor</i>
El millor refugi?	<i>Déu</i>

Un de cada tres sense sostre han patit alguna agressió física o verbal

La Fundació Arrels alerta que un 25% dels catalans creu que no tenir llar no és un problema greu

Laia Vicens, Diari Ara 3 de març 2017

4

1

Els estafadors aprofiten la vulnerabilitat dels sense sostre per involucrar-los en els seus delictes.

El Miguel va viure quinze anys al carrer. El seu calvari comença quan va incendiar-se el pis on vivia al barri de Sants i, encara que la immobiliària li va donar una petita indemnització per fer-lo fora del pis, ja no va poder sortir-se'n. Va caure en l'alcoholisme i no va ser fins que Arrels Fundació li va donar un cop de mà que va començar a veure la llum al final del túnel. En els quinze anys al carrer les va veure de tots colors, però admet que les pitjors experiències són les agressions, com la que va patir ell al Maremàgnum fa alguns anys. Com ell, el 37% dels que no tenen llar, un de cada tres sense sostre, n'han patit alguna vegada, ja siguin físiques o verbals. En el cas de les dones, el percentatge s'enfila fins al 47%. Són les alarmants dades que ha revelat aquest dijous la Fundació Arrels.

"Diuen que dormen amb un ull obert", explica Ferran Busquets, director de la Fundació. Les agressions s'expliquen pel "menyspreu" que certes persones senten i per la sensació de "superioritat" respecte el qui "té menys" i assegura que aquest elevat percentatge es deu a l'augment real de les agressions però també al fet que ara es denunciïn més. El Miguel creu que els agressors ho fan emparats per "la impunitat i la covardia", diu, recordant la que va patir ell quan dos joves "ben vestits i amb vocabulari d'universitaris" van llançar-li una llamborda a la cara a plena llum del dia. Ell lamenta que ara, amb les xarxes socials, les agressions hagin augmentat i, a més, tinguin més ressò. L'últim exemple és la del 'youtuber' que va humiliar un sense sostre.

La Fundació Arrels va comptabilitzar al juny unes 3.267 persones que no tenen llar a Barcelona. D'aquestes, 941 dormen al carrer, 419 en solars i fàbriques i 1.907 en albergs. Això representa un augment del 37% des de 2008, però Ferran Busquets ha explicat que aquest increment també es pot explicar perquè ara es fan més recomptes. Entre els enquestats, el 86% són homes, el 51% tenen entre 25 i 49 anys i el 66% són estrangers.

Més enllà de les agressions, el Miguel apunta que el pitjor de viure al carrer és el fred i l'alcoholisme. "No he conegut ningú al carrer que no sigui alcohòlic", assegura, i recorda que ell s'alimentava només de vi, coca-cola i sucre. "La meva preocupació era tenir sempre alcohol per no tenir mono", diu. De fet, l'enquesta de la Fundació Arrels, que es va realitzar el passat mes de juny a 348 persones que dormen al carrer, revela que el

19% presenta un grau de vulnerabilitat elevat i requereix una intervenció social immediata. En aquest sentit, gairebé la meitat dels enquestats va afirmar que no havia tingut contacte amb els serveis socials en els últims sis mesos, un fet que Busquets considera que és per desconeixement, desconfiança o per incompareixença de les administracions.

Per això, des de la Fundació Arrels han exigit a les institucions "posar-se molt més les piles" per posar remei al sensellarisme. "El que necessiten aquestes persones són solucions definitives, adaptant-se a les seves necessitats", ha dit, posant d'exemple el 'Housing First' i també els pisos de baixa exigència repartits per la ciutat per aquells sense sostre que prefereixen fer la seva. Segons Busquets, les administracions "ho

estaran fent fatal mentre hi hagi una sola persona dormint al carrer". Ara bé, la Fundació Arrels adverteix, però, que no només les institucions han d'extremar l'alerta. També ha de prendre consciència de la problemàtica la societat, ja que un de cada quatre ciutadans no entén que dormir al carrer és un problema greu, segons la mateixa enquesta.

I això que el 70% dels sense sostre ja fa més de dos anys que no tenen llar. El Miguel va estar quinze anys al carrer. "Et menja la tortura interior de ser conscient que no pots recuperar els anys que estàs perdent. No deixes de pensar: m'he carregat la meua vida", diu. Amb la perspectiva dels tretze anys que fa que no beu i que ha recuperat certa normalitat, el Miguel explica ara, serè, que "caure al carrer és com un dol": "Primer estàs incrèdul, després rabiós, i al final ets com un moribund que es nega a asfixiar". No n'ha tret gaires coses positives de viure al carrer. Però ara s'aferra als anys que li queden de vida: "Què vols que faci? Aprofitar el temps que em queda". I, entre riures, pregunta irònic: "Et vols casar amb mi?".

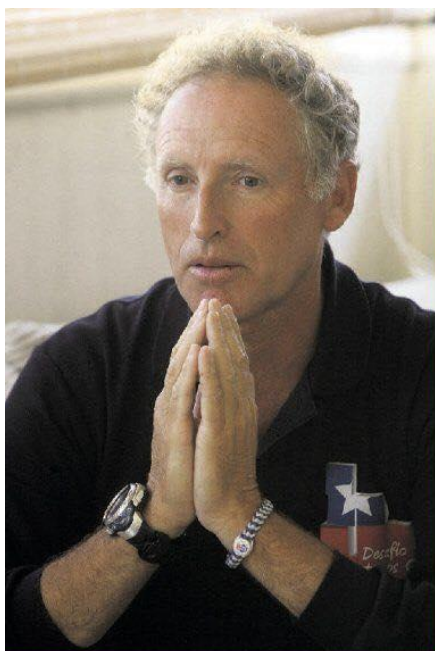

Un testimonio de solidaridad

Unos consejos prácticos

Felipe Cubillos, Aportación del G. Virgili García López

Esto lo escribió Felipe Cubillos (1962-2011), empresario y millonario chileno quién después de forjar una gran fortuna, se dedicó a la filantropía y después del terremoto montó una empresa para la reconstrucción de Chile. Falleció en accidente aéreo en la isla "Juan Fernández". Léelo hasta el final, vale la pena.

1. Acerca de DIOS y el CIELO: creo que si actuamos haciendo el bien, podremos estar en la lista de espera si el Cielo existe; y si no existe, habremos tenido nuestro propio Cielo en esta Tierra. A Dios no lo encontré solo en el mar del sur, en las nubes, en las tormentas, en las olas, ni en la meta, ni en las partidas; estuvo siempre conmigo, dentro, muy dentro de mí.

2. Acerca de los HIJOS: definitivamente no son tuyos, son personas independientes, sólo quiérellos y ámalos, trata de educarlos con el ejemplo y enseñándolos a hacer lo correcto, si puedes, transmíteles que busquen sus propios sueños, no los tuyos. Y no esperes que te agradezcan todo lo que haces por ellos; ese agradecimiento vendrá muchos años después, quizás cuando tú ya te hayas convertido en abuelo, será entonces que sabrán lo que significa ser Padre o Madre. Pero si te llegan a decir que están orgullosos de ser tu hijo, date por recompensado con creces. Y si alguno de ellos debe partir antes que tú, que al menos te quede el consuelo de haberle dicho muchas veces cuánto lo amabas.

3. Acerca de tus PADRES: no dejes nunca de agradecerles el hecho de que te hayan traído a este mundo maravilloso y que te hayan dado tan sólo la posibilidad de vivir, sólo eso, vivir...!!!

4. Acerca del MAR, el VIENTO y la NATURALEZA: admírala, protégela y cuídala, es única y no tenemos otra. Y al mar y al viento, nunca trates de vencerlos, y menos desafiarlos, llevan todas las de ganar. Si quieres ser un navegante, acostúmbrate a vivir en crisis permanente.

5. Acerca del AMOR: da las gracias al universo si te despiertan cada mañana con un beso y una sonrisa, no pidas nada más. Y haz como las abejas y las mariposas, ellas no buscan la flor más linda del jardín, sino aquella que tiene el mayor contenido.

6. Acerca de la RIQUEZA: realmente no es necesaria; una vez que hayas financiado un flujo de caja para mantener a tu familia, trata de comprar más tiempo que dinero, más libertad que esclavitud. El tiempo vale más que cualquier riqueza.

7. Acerca de la ANGUSTIA y la AMARGURA: cuando creas que algo no es posible, que los problemas te agobian, que ya no puedes, date un tiempo para ver las estrellas y espera despierto el amanecer, ahí descubrirás que siempre sale el sol, siempre...!!!

8. Acerca del TRIUNFO: si quieres triunfar debes estar dispuesto a fracasar mil veces y dispuesto a perder todo lo que has conseguido. Y no temas perderlo todo, pues si te lo has ganado bien, de seguro lo recuperarás y con creces.

9. Acerca del PRESENTE: vívelo intensamente, es el único instante que realmente importa; los que viven aferrados al pasado ya murieron; y los que viven soñando con el futuro, aún no han nacido. La vida es una sola, vívela...!!!

10. Acerca del ÉXITO y el FRACASO: reconócelos como dos impostores, pero aprende sobretodo de los fracasos, los propios y los de los demás, allí hay demasiado conocimiento que generalmente no usamos ni aprendemos.

11. Acerca de los AMIGOS: elige los que están contigo cuando estés derrotado y en el suelo; porque cuando estés en la gloria, te van a sobrar.

Finalmente te digo que no te aferres a lo material, aférrate a los sentimientos y los conocimientos, que te hagan elevar tu espíritu y crecer.

NOS RECUERDA “LAUDATO SI”

2. Esta hermana (tierra) clama por el daño que le provocamos a causa del uso irresponsable y del abuso de los bienes que Dios ha puesto en ella. Hemos crecido pensando que éramos sus propietarios y dominadores, autorizados a expoliarla. La violencia que hay en el corazón humano, herido por el pecado, también se manifiesta en los síntomas de enfermedad que advertimos en el suelo, en el agua, en el aire y en los seres vivos. Por eso, entre los pobres más abandonados y maltratados, está nuestra oprimida y devastada tierra, que «gime y sufre dolores de parto» (Rm 8,22). Olvidamos que nosotros mismos somos tierra (cf. Gn 2,7). Nuestro propio cuerpo está constituido por los elementos del planeta, su aire es el que nos da el aliento y su agua nos vivifica y restaura.

49. Quisiera advertir que no suele haber conciencia clara de los problemas que afectan particularmente a los excluidos. Ellos son la mayor parte del planeta, miles de millones de personas. Hoy están presentes en los debates políticos y económicos internacionales, pero frecuentemente parece que sus problemas se plantean como un apéndice, como una cuestión que se añade casi por obligación o de manera periférica, si es que no se los considera un mero daño colateral. De hecho, a la hora de la actuación concreta, quedan frecuentemente en el último lugar. Ello se debe en parte a que muchos profesionales, formadores de opinión, medios de comunicación y centros de poder están ubicados lejos de ellos, en áreas urbanas aisladas, sin tomar contacto directo con sus problemas. Viven y reflexionan desde la comodidad de un desarrollo y de una calidad de vida que no están al alcance de la mayoría de la población mundial. Esta falta de contacto físico y de encuentro, a veces favorecida por la desintegración de nuestras ciudades, ayuda a cauterizar la conciencia y a ignorar parte de la realidad en análisis sesgados. Esto a veces convive con un discurso «verde». Pero hoy no podemos dejar de reconocer que un verdadero planteo ecológico se convierte siempre en un planteo social, que debe integrar la justicia en las discusiones sobre el ambiente, para escuchar tanto el clamor de la tierra como el clamor de los pobres.

La vellesa és un regal afegit

Maria Villota

Com vivim la vellesa?... Alegrement?...

Un dels dies més feliços de la nostra vida..., va ser quan complim els 21 anys (Ara 18)

ARRIBEM ALS 21!!! JA ÉREM "GRANS"!!!

Complim els 21, arribem als 30, i ens acostem als 40... Whoaaa! Quina passada! Com corre això... Abans que ens adonéssim arribem als 50, i els nostres somnis de joventut van començar a ennuvol·lar. Sense poder controlar la velocitat arribem fins als 60. No podíem creure que fos veritat!!

I sense adonar-nos-en...! ENTREM en els 70.!

Després d'això, és cosa d'anar més a poc a poc, dia a dia; mes a mes; any a any...

I comencem a adonar-nos, que "ja" érem vells!, però..., ens revelem...

Perquè també ens vam adonar... De moltes coses més...!! Com per exemple..., que...

Envellir no és preocupant: *ser vist* com un vell... sí que ho és...!!

Envellim... quan el nou ens espanta...!! Envellim, quan no madurem...

Envellim... quan ens tanquem a les noves idees i ens tornem radicals!

Envellim també quan pensem massa en nosaltres mateixos i ens oblidem dels altres...

En la joventut aprenem; amb l'edat comprenem...

La vida només pot ser compresa mirant cap enrere... Però només pot ser "viscuda" mirant cap endavant...

Només hi ha dues coses que podem perdre: El temps i la vida. La segona és inevitable, la primera imperdonable.

Tots estem matriculats a l'escola de la vida, on el Mestre és el Temps i nosaltres ja estem matriculats en el últim curs...

"Quan no puguem córrer, caminem".

"Quan no puguem caminar, usem el bastó" PERÒ MAI ENS ATUREM!!!

Fes del passatge del temps una conquesta i no una pèrdua. Jo tinc edat però no sóc vell.

Sent així, no hi ha edat, som nosaltres qui la creem. Si no creus a l'edat, no envelliràs fins al dia de la teva mort.

Nosaltres estem vivint al nostre futur i no el podem desaprofitar.!!

Mereix ser viscut amb intensitat, generositat, serenitat, il·lusió, comprensió, amor i alegria.

Si algú pensa que ara no fem res d'importància, no es preocupeu... El més important ja ho vam fer...!!

Com més visc..., més meravellosa es torna la vida!!

Al final, el que importa no són els anys de vida, sinó la vida dels anys...

Oblida el que et fa mal, lluita pel que vols, valora el que posseeixes, perdona als que et fereixen i gaudeix amb els qui t'estimen.

No deixis d'aprendre!! Aprèn d'ordinadors, fotografia, pintura, de qualsevol cosa... Mai deixis el cervell ociós.

“Una memòria ociosa, és el taller del diable.” I el nom del diable és Alzheimer.

Viatja, visita un país cada any, passeja, en definitiva... intenta fer el que no has pogut abans, el que t'agrada mentre puguis, surt de la rutina, llegeix llibres, tingues inquietud per les coses, fica't a internet, i sobretot estigues sempre actualitzat...

No entenem el valor dels moments, fins que s'han convertit en records...

Per això...! Fes el que «vulguis» fer, abans que es converteixi en el que «t'agradaria» haver fet...

Tant de bo visquem tots els dies de la nostra vida! Mentre vius... VIU!

Personalment, jo no tinc edat: tinc vida!!!

És important sentir-nos en pau amb els altres i amb nosaltres mateixos, la vida és massa curta perquè la fem mesquina, perdona tot a tots.

No has de guanyar cada discussió, Has d'estar d'acord, en no estar d'acord...

REALMENT NO TÉ MOLTA IMPORTÀNCIA FINS QUINA EDAT VIVIM...

L'IMPORTANT ÉS, «SENTIR» QUE NO HO HEM FET EN VA...

“La nostra vida és un camí perllongat en els nostres descendents...”

Ells ho seguiran en tot allò que haguem merescut, i el nostre anhel és que ho millorin”...

Viu la teva vida i oblida la teva edat...!!

Les facultats mentals en la fase d'envelliment

Tony Buzan, David Snowden, Malcom Gladwell, William Speed, Jeansok Kim, Amber Hensley

Massa vegades es relaciona la vellesa amb la pèrdua de facultats mentals. Però especialistes en el funcionament del cervell com Tony Buzan asseguren que no ha de ser així.

Les monges de Mankato

“Una ment mandrosa és el taller del diable” (Proverbis)

En el seu manual *El teu cervell més jove*, Tony Buzan posa com exemple de la longevitat intel·lectual una comunitat de monges d'un recòndit lloc de Minnesota (EE UU) nomenat Mankato. Des de fa temps interessa als investigadors de l'envelliment cerebral, doncs moltes dones superen els 90 anys i també n'hi ha algunes centenàries. Gran part d'elles amb una sorprenent agilitat mental.

Una monja d'aquesta comunitat, Marcella Zachman, fou en la portada de la revista *Life* perquè impartí classes fins els 97 anys. Una altra germana, Mary Esther Boor, no es va jubilar del seu treball fins els 99 anys.

El professor David Snowden, de la Universitat de Kentucky, investigà el per què en aquestes dones hi ha un índex de demència senil i altres malalties mentals molt inferior a la mitjana. La resposta és que les monges de Mankato fan tot el possible per a mantenir la ment ocupada en la seva vida quotidiana.

Competeixen en concursos, resolen passatemps i mantenen debats, a més d'escriure en les seves publicacions, dirigir seminaris i donar classes. Segons Snowden, l'estímul diari revitalitza els connectors del cervell, que tendeixen a atrofiar-se amb l'edat, fent que es ramifiquin i creïn nous vincles.

Estudiosos del cervell humà han demostrat que la xarxa neuronal del cervell mai no es la mateixa, ja que depenent de la nostra activitat, enfortim unes connexions al mateix temps que en debilitem d'altres. Cada experiència encén el seu propi patró de neurones, i per això que el mapa cerebral canvia constantment.

Aquesta és la bona notícia: Ja que l'estat dels circuits del cervell depèn del que fem amb ell, podem evitar la pèrdua de facultats mentals tonificant la nostra matèria gris amb reptes i estímuls de qualitat.

La regla de les 10.000 hores

“Es precisa de molt de temps per arribar a ser jove” (Pablo Picasso)

En un llibre del que molt s'ha parlat recentment, *Fueras de serie*, Malcolm Gladwell postula la regla de les 10.000 hores. Segons les estadístiques recollides per l'autor, és el temps que necessita qualsevol persona aplicar-se a una mateixa activitat per arribar-ne a ser mestre, 10.000 hores.

Contràriament al que es creu, el cervell d'un geni no és diferent d'algú comú i corrent, tal como es va comprovar en la dissecció del cervell d'Einstein. Tots tenim més talent per a unes disciplines que per a unes d'altres, però el que distingeix una persona brillant de la resta són aquestes 10.000 hores que ha dedicat a una mateixa cosa, sigui el violí, la informàtica o la gestió d'un negoci.

El cervell d'un geni no és diferent del d'un altre comú i corrent, llavors...

Aquesta regla també s'aplica al rendiment del cervell. Segons els neuròlegs, quan el mantenim ocupat a través de la lectura, la creació artística o el joc, augmenta la nomenada memòria automàtica, que és la que permet fer coses sense pensar en elles.

Es el cas de l'escaquista que, en los primers compassos de la partida, mou les peces sense haver de cavil·lar. O el d'un pianista de nivell que interpreta una complexa partitura mentre parla amb algú. El seu esforç i constància els han procurat una seguretat de vida per les seves facultats intel·lectuals, que operen inclús sense que intervingui la consciència.

Alguns exemples de que l'agilitat mental no està renyida amb l'edat foren Miguel Ángel, que feu les seves millors obres dels 60 als 89 anys, fins l'últim dia de la seva vida. Goethe acabà l'obra mestre Fausto a los 82 anys.

El seu secret té dos ingredients: treball i il·lusió.

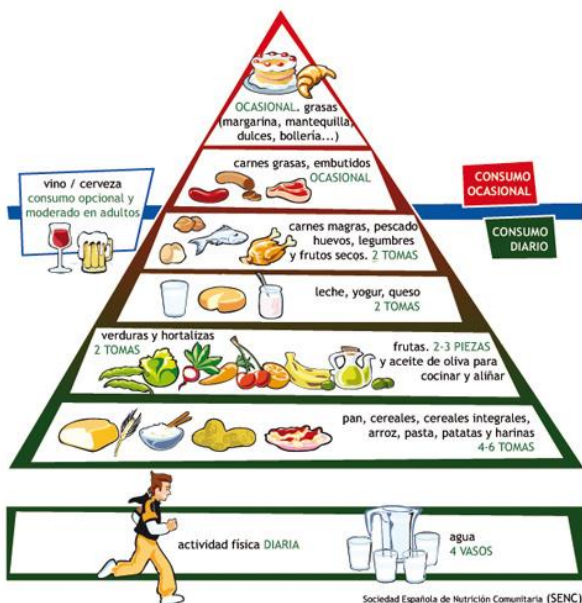
Les 7 claus del cervell jove

"Envellir és un mal vici que mai es poden permetre els qui van molt ocupats" (André Maurois)

Com que no tothom té temps o ganes d'escriure novel·les o de tocar el violí, veurem les claus per a mantenir el cervell jove en qualsevol edat. Segons el divulgador William Speed, hi ha set coses que tothom hauria de tenir en compte perquè el seu centre d'operacions no trobi minvat el seu rendiment:

1. Exercici. Segons els especialistes en teràpies antiedat, el millor tonificador del cervell són les sabatilles d'esport, ja que milloren el ritme cardíac i, per tant, la circulació de la sang. Un cervell ben irrigat manté en bon estat les connexions entre les neurones, que són essencial per al pensament. Per tant, l'exercici suau subministra més sang i oxigen al nostre teixit cerebral, evitant que es deteriori.

2. Bona alimentació. El consum d'aliments rics amb antioxidants –fruites i verdures, llegums, fruits secs, te verd– no solament ajuda a prevenir el càncer, sinó que neutralitza els temuts radicals lliures que envelleixen el cervell. Una dieta massa grassa, a més, pot derivar en pressió arterial alta, diabetis, obesitat o colesterol, que dificulten el reg sanguini també en el cervell.

3. Aprendre sempre. Encara que la nostra matèria gris comença a envellir als 30 anys, un aprenentatge constant permet mantenir l'agilitat. Per aquest motiu hem de procurar a la ment exercicis i nous desafiaments.

4. Mantenir la calma. Jeansok Kim, un investigador de la Universitat de Washington, assegura "que l'estrès pot danyar els processos cognitius com l'aprenentatge i la memòria". En especial, l'estrès crònic debilita la regió del cervell nomenada hipocamp, on es forma i consolida la memòria.

5. Dormir suficient. Un estudi fet a Harvard amb estudiants de matemàtiques demostrà que un bon descans nocturn duplicava la capacitat dels participants per resoldre problemes plantejats el dia abans. Això és degut a que, mentre dormim, el cervell es manté actiu

i té temps de sintetitzar el que ha après amb anterioritat. L'expressió "vaig a consultar-ho amb el coixí" té, per tant, ple sentit.

6. Riure. L'humor estimula la generació de dopamina, una hormona i és neurotransmissor que ens fa "sentir-nos bé". El riure ens ajuda a relativitzar les nostres preocupacions, i així evitem l'ancoratge de la nostra ment.

7. Aprofitar l'experiència. El bo de fer-se gran és que atresorem un arxiu amb milions de situacions que ens proporcionen criteri.

Aquesta informació la podem aprofitar per afrontar problemes –nostres o de d'altres persones- pels que la persona jove no està preparada.

Jocs per al cervell.

"Els éssers humans no deixen de jugar perquè envelleixen, sinó que envelleixen perquè deixen de jugar" (Oliver Wendell Holmes).

En les farmàcies es venen sofisticats complements vitamínics para nodrir el nostre múscul pensant, i les botigues de productes naturals recomanen *ginseng* (= càpsules vitamíniques) per a la vitalitat y *gingko biloba* per a reforçar la memòria. Però, la majoria dels especialistes coincideixen en que el joc és el protector número 1 de les facultats mentals.

La terapeuta Amber Hensley aconsella incorporar a la nostra rutina diària alguna d'aquestes activitats per a mantenir ben lubricada la nostra xarxa neuronal:

- Jocs de taula com els escacs, les dames, el dominó o les cartes, incloent els solitaris.
- Trenca-closques, meccanos, i altres jocs de construcció.
- Encreuats, sudokus o qualsevol altre passatemps.

Pels qui s'avorreixen amb aquesta classe de passatemps, aprendre un idioma és una excel·lent manera d'engreixar tots els nostres circuits cerebrals, ja que implica exercitar la memòria, entendre noves estructures i sintetitzar regles gramaticals.

Per suposat, dues activitats com llegir i escriure també resulten una gimnàstica mental de primer ordre, igual que aprendre a tocar algun instrument musical.

Una actitud optimista serà el complement imprescindible per a que el nostre cervell sigui generador de creativitat en lloc de pou de lamentacions.

Alimentar la curiositat i celebrar cada dia que passem en el món és tot el que fa falta per a no retirar-nos mai del costat assolit de la vida.

Como resa un **proverbi irlandès**,

"Mai no lamentis que t'estàs fent vell, perquè a molts els ha estat negat aquest privilegi".

16 COSES APRESES L'ANY 2016

Carles Capdevila

1. Acceptar les limitacions

Que acceptar les limitacions té un punt dolorós i un altre d'alliberador. Deixes anar pes i et pots abocar en cos i ànima al que et queda, si aprens a deixar de lamentar el que perds. Quan es tanca una porta s'obren soletes un munt de finestres.

2. Limitacions que ens fan créixer

Que l'amabilitat pot ser la idea més revolucionària. Té el poder transformador de les persones que porten el somriure posat, que transmeten optimisme, que ens fan riure, que per allà on passen milloren l'ambient.

3. El millor dels efectes contagi

Que en lloc de lamentar-nos quan el cos se'ns queixa i deixar anar un "maleït genoll", tocaria valorar els anys que fa que ens suporta i es doblega al nostre servei. En lloc de maleir-nos els ossos caldria celebrar aquest esquelet que fa el que pot i més per mantenir-nos drets.

4. 'Joie de vivre'

Que la joia de viure no té mètodes però té mestres. Convé acostar-nos, a l'espera del contagi, a gent senzilla, que té en la bondat i l'estima i la cura dels altres el focus, que passen desapercebuts en un món que premia més el cinisme que la ingenuïtat.

5. Hi som per cuidar-nos amb molt de tacte

Que hem vingut aquí, tot i que ho dissimulem massa bé, a estimar i ser estimats, i per tant, a cuidar-nos. I que la cura de les persones és la tasca més important del món, i la menys valorada.

6. No discuteixis mai amb un tossut

Que no es pot discutir mai amb un tossut. La clau és detectar-los i frenar-los abans, però això requereix una societat madura i respectuosa que ignori la provocació barata i admiri més els valors que no els resultats a qualsevol preu.

7. Per què demanem perdó per plorar

Que la persona amb qui no et sàpiga greu plorar i que et faci la companyia adequada és per força un molt bon amic. Sobretot si també sabeu riure plegats.

8. Mai no és tard per aprendre a caminar

Que mai no és tard per aprendre a caminar, i que amb l'amic amb qui més camino som molt més amics des que caminem plegats: ets més sincer, més directe, més profund.

9. Confiar dóna més fruits que vigilar

Que sense confiança no hi ha motivació, perquè confiar sovint dóna més fruit que vigilar.

10. Sort dels optimistes pencaires

Que em sedueixen els optimistes pencaires. Els que saben que tot és un desastre i tot pot anar ben malament, si no hi posem remei aviat. I per això s'arremanguen. I mantenen aquest punt d'ingenuïtat necessària per creure que podran. Perquè sense confiança no hi ha convicció i sense convicció no hi ha resultats i sense resultats no hi ha motius per mantenir l'esperança.

11. Prioritzar vol dir descartar

Que prioritzar vol dir descartar. Per poder dir el sí entusiasta i possible al que vols hauràs de dir el no contundent i desculpabilitzat al que no hi cap.

12. Que la por no ens parilitzi

Que el pitjor de la por és quan ens pilota, quan s'instal·la al volant. Perquè la por ens pot fer traïdors. O ens pot parilitzar del tot. La por de la veritat ens fa mentiders, la por de sentir emocions fortes ens fa freds, la por del risc ens fa tirar massa tovalloles, i la por de morir ens pot impedir viure.

13. Acompanyar, estimar, ser-hi

Que som més el que fem que el que diem, som més el que decidim que el que pensem, som quan actuem i no quan reflexionem. I com que hem vingut aquí a relacionar-nos, l'educació és l'art i ofici sublim d'aprendre'n mentre s'ensenya i d'ensenyar-ne mentre s'aprèn. Només sent-hi de veritat, de tot cor, sempre, pots aprendre i ensenyar a ser-hi.

14. Ens cal més mala llet i més esperança

Que ens cal més mala llet i més esperança. Hem d'estar més emprenyats i més il·lusionats alhora. Ens convé assenyalar i denunciar els culpables, mirar-los als ulls, no assumir que això toca, mostrar-los tota la ràbia que sentim. I simultàniament anar arreglant amb les mans el dia a dia, des de l'inconformisme, amb ambició i amb la certesa absoluta que és possible.

15. Tenir cura és molt més que curar

Que calen metges i mestres amb visió de capçalera, que en lloc de dedicar-se al trosset assignat i prou, siguin capaços d'agafar distància i tenir cura de persones senceres, de cap a peus.

16. La sort que et mirin amb bons ulls

Que la bellesa és en la mirada, i no hi ha privilegi més bonic que ser observat des de l'amor incondicional i l'alegria de viure. No hi ha cap inversió més segura i rendible que envoltar-nos de persones que ens estimen tal com som, que ens troben guapíssims al marge del que dicti el mirall. Que ens miren sempre amb bons ulls.

I tu, què has après aquest 2016?

Digues la teva

NO SOLAMENT SÓN CAPTAIRES...

Aportació del G. Ramon Font i Serra

No solament són captaires els qui van pels carrers mal vestits, demanant per menjar o beure, perquè tenen fam, set o fred...

En molts racons del món hi ha milers d'almoïners amagats, elegants amb sostre, pa i vi, però mancats d'estimació i sentint-se freds per dintre.

Captaires que senten vergonya d'admetre que encara que tinguin de tot el que és material, viuen pobresa espiritual i se senten fràgils com nens.

Captaires d'una abraçada, d'un consol, d'un bes, d'una mirada...

Captaires que donarien tot el que tenen per a trobar el vertader amor o trobar en les seves famílies la pau i l'escalf d'una llar.

Mares que imploren l'atenció dels seus fills, avis oblidats, nens i joves que encara que tinguin de tot, se senten abandonats dels seus pares.

¿Quantes vegades hem passat pel costat de captaires d'afecte i que ni tant se val ens n'hem adonat i els hem ignorat?

¿Quantes vegades hem jutjat malament a persones que fan el que fan, perquè estan famèlics de tendresa i afecte?

Potser alguna vegada, tu i jo, ens hem sentit mancats d'afecte i hem desitjat que algú ens estimi de tal forma que ens retorni la il·lusió, aconseguint fortificar el nostre cor.

Són aquests moments en els que hem perdut el que més hem estimat. O simplement...

No hem trobat el que tan desitjàvem. Ens sentíem sols i deprimits...

Siguem d'aquells que són capaços de brindar a tothom amor i amistat sense distinció, aconseguint acabar amb aquesta mendicitat i així poder construir un món millor on hi pugui regnar finalment la pau en cada racó.

I DÉU VA CREAR LA DÓNA

Aportació del G. Ramon Font i Serra

Hi ha una faula que diu: ... I quan Déu estava fent la dona, un àngel apareix davant d'Ell i li diu:

- "Per què passes tant de temps en aquesta?"

El Senyor Déu li contestà:

- "Has vist el meu Manual d'Instruccions per a ella? Mira: Ha de tenir més de dues-centes peces mòbils, ha de ser capaç de funcionar amb una dieta de qualsevol cosa, ha de tenir una falda que pugui acotxar diferents infants alhora, ha de tenir una besada que pugui curar des d'una cama trencada fins a un cor ferit".

L'àngel es va acostar, va tocar la dona i va dir:

- "L'has feta tan suau, Senyor".

- "Es suau -va dir Déu-, però també l'he fet forta. No saps el que pot aguantar i aconseguir".

Llavors l'àngel va allargar la mà i va tocar la galta de la dona:

- "Senyor, sembla que aquest model té una fuga. Ja m'ho semblava que hi estaves posant massa coses en la dona".

- "Això no és cap fuga... es una llàgrima", -va dir el Creador.

- "De que serveix una llàgrima?", -pregunta l'àngel.

I Déu va dir:

- "Les llàgrimes són la seva manera d'expressar l'alegria, la pena, el desengany, l'amor, la soledat, el sofriment".

Això va impressionar l'àngel:

- "Ets genial, Senyor, la dona és realment meravellosa".

- "I tant que ho és -proseguí Déu. Aguanten dificultats, porten grans càrregues, però saben mantenir la pau, l'amor i el goig. Somriuen quan volen cridar, canten quan volen plorar, ploren quan estan felices i riuen quan estan nervioses.

Lluïten pel que creuen, s'enfronten amb la injustícia. Es priven de moltes coses pel bé de la seva família. Van al metge amb una amiga que té por d'anar-hi sola. Estimen incondicionalment. S'emocionen quan els seus fills aconsegueixen una cosa, son felices quan algú els diu que espera un fill o que es casa. Sofreixen la pèrdua d'un ésser estimat, però treuen força d'allà on no n'hi ha. Saben que un petó i una abraçada poden ajudar a curar un cor trencat.

No obstant, hi ha un defecte en la dona: s'oblida massa del seu valor. Val molt i no s'ho acaba de creure".

PER A REFLEXIONAR...

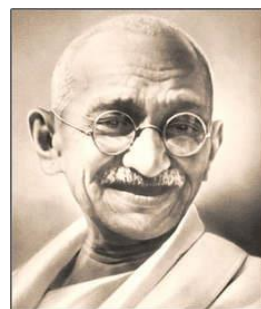
Aportació del G. Virgili García Lòpez

- Val més que et refusin per ser sincer que t'acceptin per ser hipòcrita.

- I Déu dugué: "Estima el teu enemic" i jo vaig obeir i em vaig estimar a mi mateix (Khalil Gibran).
- Un nen necessita ser animat tant com la planta necessita aigua (R. Dreyfus).
- Si estimes algú per la seva bellesa no és amor, és desig. Si estimes algú per la seva intel·ligència no és amor, és admiració. Si estimes algú perquè és ric, no és amor és interès. Si estimes algú i no saps perquè, això és AMOR.
- Tothom diu que l'amor dol, però no és cert; el refús dol, perdre algú dol, l'enveja dol. Tothom confon aquestes coses amb l'amor, però en realitat el que és amor es l'única cosa en aquest món que cobreix el dolor i fa sentir meravellós una altra vegada. L'amor és l'única cosa en aquest món que no dol.

- Deixa de tractar de canviar el món. És una batalla de mai acabar. Comença per estimar el món tal i com és. I així començarà a canviar-ho tot. Hi ha una llum que mai no s'apaga i aquesta llum ets Tu... (Jeff Fuster).
- Per a ser exitosos no hem de fer coses extraordinàries. Fem les coses ordinàries extraordinàriament. (Mahatma Gandhi).
- Si no pots volar corre, si no pots córrer camina, si no pots caminar gateja. Però facis el que facis has de seguir endavant.
- El somriure costa menys que l'electricitat i dóna més llum (Proverbi escocès).
- No has de dependre d'una altra persona per a ser feliç, cap persona no et podrà donar la pau que no hagi creat en el teu interior.
- Si camines sol aniràs més ràpid, si camines acompanyat arribaràs més lluny (Proverbi xinès).

▪ Missatge d'una mare:

Algun dia quan els meus fills siguin suficientment grans per entendre la lògica que motiva les mares, els diré:

- Et vaig estimar el suficient, per preguntar-te on anaves, amb qui, a quina hora tornaries a casa.
- Et vaig estimar el suficient, com per insistir que estalviïs diner per comprar-te allò que tant desitjaves, encara que nosaltres, els teus pares, t'ho haguéssim pogut comprar
- Et vaig estimar el suficient, para callar-me i deixar-te descobrir que el teu nou i millor amic era un poca cosa.
- Et vaig estimar el suficient, per fastiguejar-te i estar sobre teu, durant dues hores, mentre ordenaves la teva habitació, cosa que jo hagués fet amb només 15 minuts.

- Et vaig estimar el suficient, per a deixar-te veure la meua ira, desil·lusió i llàgrimes en els meus ulls. Els fills també han de comprendre que no som perfectes.
- Et vaig estimar el suficient, com per a deixar que assumissis la responsabilitat de les teves accions, encara que els càstigs fossin durs i trenquessin el meu cor.
- Però sobretot, et vaig estimar el suficient, com per dir-te que NO quan sabia que m'odiaries per aquest motiu.

Aquestes van ser les batalles més difícils per a mi. Però estic contenta d'haver-les guanyat, perquè al final també les vas guanyar tu. Algun dia, quan els teus fills siguin grans com per entendre la lògica que motiva els pares, tu també els diràs: "Et vaig estimar el suficient, com per a fer tot el que vaig fer per a tu".

- A la terra hi ha el suficient per a satisfer les necessitats de tothom, però no tant com per a satisfer l'avarícia d'alguns... (Mahatma Gandhi).
- En molts moments de la vida el silenci és la resposta més sàvia (Paulo Coelho).
- La vida pot acabar en qualsevol moment... No sabem quina serà l'última fotografia o el teu últim somriure. Per això cal gaudir de cada dia.
- Me he creuat amb el veí i no m'ha dit ni bon dia. Ja es van notant les retallades en educació.
- Un nen va preguntar al seu pare: ¿de quina mida és Déu?. Llavors el seu pare mirà el cel i preguntà al nen: De quina mida era aquell avió. El nen li respongué que era d'una mida molt petita, que quasi a penes es veia.

Llavors el pare va portar el nen a l'aeroport i estant prop d'un avió li va preguntar: ¿l'ara de quina mida dius que és?. El nen sorprès va respondre: És enorme! El pare li digué llavors: Déu és així, la mida depèn de la distància a la que tu estiguis amb Ell. Quan més a la vora estiguis de Déu, Ell serà més gran en la teua vida.

- Un dia seràs només un record per algunes persones. Fes el possible perquè sigui bo.
- Ningú no es fa gran demostrant el petit que són els altres. Gran és aquell que pot engrandir a la gent que té al seu voltant.
- Un bon amic és com un perfum, si és original sentiràs aviat la seva presència; si és fals la sentiràs només una estona.

- Plorar no és de dèbils, naixem plorant, perquè plorar és prendre aire, desprendre's del que dol i seguir endavant.
- Un avi és una persona amb plata en el cabell i or en el seu cor.
- Una vegada van preguntar a un filòsof què era el que més el sorprenia de la humanitat. Respongué: "Les persones que perden la salut per guanyar diners i després perden els diners per recuperar la salut i per pensar ansiosament en el futur obliden el present, de tal forma que acaben per no viure ni el present ni el futur..."

viuen com si mai anessin a morir i moren com si mai haguessin viscut".

- La ignorància de les masses és la principal força dels ignorants.

CRONOLOGIA DE LES CIRCULARS DEL TEMPS DEL G. IRLIDE, SUPERIOR GENERAL DEL 1875 AL 1884

Seminari SIEL, Roma

Dades tretes dels Arxius de la Casa Generalícia

Nº	DATA	ASSUMPTE(S) TRACTAT(S)
1	1 agost 1875, París	Actes del 25è Capítol General
374	10 agost 1875, París	Notícies necrològiques
1 a	5 octubre 1875	Als GG. Directors: enviar abans del 8 de desembre, observacions sobre la 2a edició del llibre Elements d'Aritmètica Elemental de Matemàtiques
1 bis	8 agost 1875, París	Avisos i aclariments sobre els Grans Exercicis Espirituals
375	4 nov. 1875, París	Notícies necrològiques (Al començament una innovació: llista de Germans Professos i de GG. de vots temporals)
1 c	Desembre 1875	25è Capítol General: crònica, propostes i decisions
1 d	Desembre 1875	Rescripte de Pius IX, del 12 novembre 1875, aprovant la decisió del Capítol General, del 10 de juliol, sobre l'augment de diputats per al Capítol General
1 f	25 des. 1875, París	Comença el calendari religiós per a 1876
1 g	28 des. 1875, París	Sobre les cartes de rendició al G. Superior General, moment, tipus de paper, tinta
1 h	30 des. 1875, París	Record de la circular del 4 de desembre 1874, del G. Jean-Olympe. Detalls. Butlletí per sol·licitar la Geometria Descriptiva, que ha d'aparèixer abans de les vacances de 1876
2	6 des. 1876, París	Any Nou. Visita a la Casa Mare del Cardenal Pitra, Protector de l'Institut. Visita del G. Superior General a Roma
2 a	17 gener 1876, París	Als Germans Directors. Enviament d'un projecte de Tractat elemental de Cosmografia. Enviar observacions sobre el mateix abans de finals de febrer.
3	2 febrer 1876, París	Informació i explicacions sobre la llei del 19 de juliol 1875. Sobre algunes Obres Pies y de caritat.
3 a	2 febrer 1876, París	Llei del 19 de juliol de 1875, referent als mestres. Notes
3 b	5 febrer 1876, París	Als Germans Visitadors. Desenvolupament de l'Obra del Venerable De La Salle. Explicacions.
376	5 febrer 1876, París	Notícies necrològiques.

		Ordre i intencions de les comunions mensuals.
3 c	7 febrer 1876, París	Anul·lació de les antigues obediències dels ferrocarrils París-Lió-Mediterrani.
3d	28 febr. 1876, París	Als Germans Directors. Recomanació de la devoció a Sant Josep. Intercessió especial
4	1 març 1876, París	Pràctiques de pietat per al mes de Sant Josep. Altres avisos.
5	7 abril 1876, París	Aniversari de la mort del Fundador. Consagració de l'Institut a Sant Josep. Carta a S. S. Pius IX i resposta.
5 a	Abril 1876	Obra del Venerable De La Salle. Crida a persones caritatives.
5 b	Abril 1876	Obra del Venerable De La Salle. Crida als Antics Alumnes
5 c	Abril 1876	Enviament de la fórmula de consagració de l'Institut a Sant Josep el diumenge del seu Patrocini.
5 d	30 abril 1876, París	Notes relatives a les col·lectes realitzades en les nostres cases. La Procura General percebrà cada any la quantitat indicada per a l'Obra de la Propagació de la Fe.
377	5 maig 1876, París	Notícies necrològiques.
5 c	10 maig 1876	Reglament per al Recés dels Germans Visitadors.
5 f	24 maig 1876, París	Rescripte del 13 de novembre 1862, de Pius IX, obtingut pel G. Philippe, S.G.
5 g	5 juny 1876, París	Llista d'Aspirants a Vots.
5 h	19 juny 1876, París	AVISOS. Petició d'enviar un quadre amb els resultats escolars des de 1870.
5 i	Juny 1876	Prospecte dels Noviciats. Ciutats en les que hi ha Noviciat.
5 j	2 agost 1876, París	Als Germans Visitadors. Anunci del Reglament per al Recés.
378	5 agost 1876, París	Notícies necrològiques. Emissió de vots perpetus.
(5 k)	8 agost 1876, París	Notes relatives als Retirs, en espera de que surti el Directori anunciat.
5 l	17 agost 1876, París	Als Germans Visitadors. Benedicció Apostòlica obtinguda per als Germans que fan el Recés.
5 m	16 agost 1876, París	Extractes comentats de la llei del 27 de juliol 1872, sobre el reclutament en l'exèrcit.
379	5 nov. 1876, París	Notícies necrològiques.
5 n	5 nov. 1876, París	Crida a persones caritatives: ajuda a l'establiment d'un centre a Jerusalem.
5 o	Desembre 1876	Els veritables amics del poble, 4a edició. Informació sobre l'Institut dels Germans

5 p	Desembre 1876	Fulletó il·lustrat. El Venerable Joan Baptista De La Salle.
5 r	2 des. 1876, París	Nou enviament dels Rescripte del 5 de juny 1862, obtingut pel G. Philippe, S.G.
6	3 gener 1877	Any Nou. Reflexió sobre els Retirs. Observacions varies.
7	(gener 1877)	L'oració mental.
8	10 febrer 1877	Indicacions sobre l'Exposició Universal de 1878.
8 (b)	13 abril 1877, París	Als Germans Visitadors. Notes per a elaborar un Reglament dels Noviciats Menors.
9	16 maig 1877	Respostes que sobre alguns punts es poden donar als Inspectors de l'Acadèmia.
9 a	24 maig 1877	Instruccions especials sobre els Retirs.
9 b	14 agost 1877, París	Als Germans Visitadors. Enviament d'un Reglament provisional per als Noviciats Menors.
9 c	Fi setbre 1877, París	S'anuncia una Novena a la Casa Mare, del 6 al 14 d'octubre. S'invita a unir-s'hi.
10	16 nov. 1877, París	Més indicacions sobre l'Exposició Universal de 1878. Avisos relatius a la construcció d'un centre a Jerusalem.
10 a	6 desembre 1877	Quadern de guies i models per a l'escriptura cursiva.
10 b	15 des. 1877, París	Mes del Santíssim Nen Jesús. Fórmula de consagració per als novicis.
10 c	24 des. 1877, París	Sobre la subscripció al diari "Educació".
10 A	1880	Mètode de Oració mental del Venerable Joan Baptista de La Salle.
10 B	1881	L'Esperit de Fe.
10 C	30 gener 1877	Observacions referents a les col·lectes realitzades a les nostres escoles.
10 D	20 febrer 1879	Observacions relatives al dejuni.
11	5 gener 1878	Any Nou. La Gràcia. La Pau.
11 a	5 gener 1878, París	Resultat de la selecció d'enviaments escolars a l'Exposició. Valoració.
12	8 febrer 1878	Defunció de S. S. Pius IX.
12 a	3 maig 1878, París	L'Escapulari blau de la Immaculada Concepció. Noviciats d'Europa.
13	15 juny 1878	Lleó XIII, elegit Papa: obligacions que tenim pels seus favors i la seva confiança.
13 a	Estiu 1878, París	Als Germans Visitadors i Directors: recomanacions per als Retirs.
13 b	Estiu 1878	Recomanacions per a donar en el Retir: Administració, Regularitat, Exàmens, Escoles.

14	10 gener 1879	Any Nou. S'amplien les reflexions sobre la Gràcia i la Pau.
14 a	23 gener 1879, París	Comunicar quins diaris han reproduït els articles contra l'Institut.
15	25 gener 1879	Exposició Universal: resultats.
15 a	26 febr. 1879, París	Observacions referents al dejuni. Full que s'ha de col·locar dintre de la Regla de Govern.
15 c	4 març 1879, París	Als Germans Directors: enviar informació local i regional sobre els dos tipus d'ensenyança, laica i de congregacions: despeses, resultats obtinguts, etc.
15 b	19 març 1879, París	Als Germans Visitadors: enviament d'un document de la S. C. de Bisbes i Regulars.
16	20 juny 1879	Els nostres deures amb el Sagrat Cor.
16 a	11 agost 1879, París	Comunicació de La Benedicció Apostòlica per als Germans que fan Recés.
16 c	21 nov. 1879, París	Als Germans Visitadors: enviament de dos quadres que han de completar-se, sobre l'Obra del Venerable De La Salle i sobre la supressió de les escoles de les Congregacions.
17	6 gener 1880	Any Nou. II Centenari de la Fundació de l'Institut.
17 a	Març 1880	Mes de Sant Josep. Pràctiques. Intencions generals.
18	24 maig 1880	Preparació espiritual pel II Centenari de l'Institut.
19	30 maig 1880	Certificats d'Estudis.
19 a	31 maig 1880, París	Als Germans Directors: que envien dades sobre la parcialitat en els exàmens oficials.
19 b	Juny 1880	Carta d'invitació a les festes del 2, Centenari de l'Institut, el 24 de juny de 1880.
20	26 juny 1880, París	Selecció de llibres per a ús de les escoles primàries.
20 a	28 juny 1880, París	Als Germans Directors. Model de carta per enviar al Sr. Bisbe, perquè vulgui sol·licitar a Roma la beatificació del Venerable De La Salle.
20 b	1 juliol 1880, París	Als Germans Directors: projecte litografiat de la carta a que es refereix el n. 20a.
20 c	1880, París	En la festa de Sant Pere ad Víncula. Retirs de 1880. Semblança moral amb el Fundador. Zel per la glòria de Déu. Mitjans de renovació interior i exterior.
20 d	12 oct. 1880, París	Als Germans Visitadors: Formació religiosa. Manca de subjectes. Reclutament de novicis.
20 e	13 oct. 1880, París	Avís d'enviament de la nova edició de la Butlla en molt bon paper.
20 g	30 Oct. 1880, París	Comunicació del decés del G. Firmilien, primer Assistent.

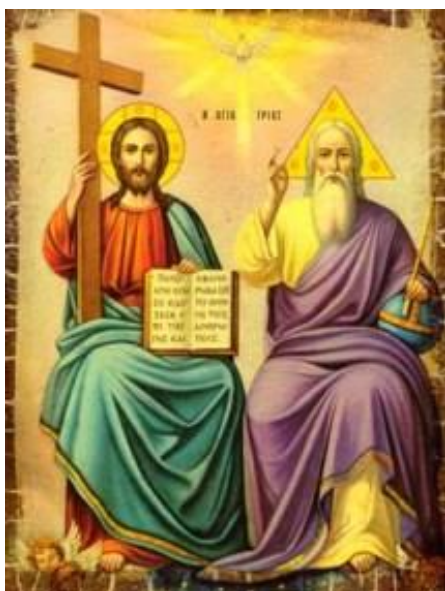
21	6 gener 1881	Any Nou. Conseqüències del II Centenari de l'Institut
21 a	6 gener 1881	Mètode d'Oració mental del Ven. De La Salle, revisat i anotat pel G. Irlide.
21 b	4 abril 1881, París	Petició d'oracions per les lleis relatives a l'ensenyament i al reclutament militar.
22	27 abril 1881	Jubileu extraordinari.
22 a	20 maig 1881, París	Als Germans Visitadors: recés per al 20 de juny. Es demana un informe de cada Districte.
23	28 maig 1881	Adjunts sense titulació.
23 b	20 juny 1881, París	Als Germans Directors: Enviar informació sobre les contribucions indirectes, en relació amb la, llei del 28 de desembre de 1880.
23 c	26 juliol 1881, París	Als Germans Directors: Instrucció dels Germans davant la llei sobre títols de capacitat.
23 e	20 agost 1881, París	Carta que dona a conèixer un nou testimoni d'estima del Papa vers l'Institut.
23 f	Agost 1881	Reglament d'horari dels estudis durant l'estiu.
23 h	9 oct. 1881, París	Als Germans Visitadors. Llista dels Germans del Districte amb menys de 31 anys que tenen un compromís decennal.
23 i	12 oct. 1881, París	Als Germans presidents de Recés: informar sobre els fruits obtinguts.
23 m	Final de l'any 1881	Certificat d'aptitud pedagògica. Condicions. Utilitat, Observacions. Consells.
23 n	13 des. 1881, París	Anunci de l'enviament de l'Acta
23 o	13 des. 1881, París	Anunci de l'enviament de l'Acta per la qual el G. Superior constitueix el Consell d'Administració de cada casa.
23 p	28 des. 1881, París	Documents que cal elaborar per determinar la base imposable del 3% (lleï del 28-12-1880).
24	3 gener 1882, París	Any Nou. Obligacions que cal complir.
24 a	3 gener 1882, París	Tractat sobre l'Esperit de Fe,
24 b	17 març 1882, París	Als Germans Directors. Invitació a un breu recés a la Casa Mare.
24 c	31 març 1882	Resposta positiva de S. S. sobre la situació originada per la llei d'Instrucció obligatòria.
25	7 abril 1882, París	Llei sobre l'Ensenyança Primària obligatòria. Comentaris.
25 a	22 abril 1882	Als Germans Visitadors i Directors: Avisos relatius als viatges.
25 bis	8 juliol 1882, París	Observacions complementàries de la Circular del 7 d'abril 1882.

26	2 juny 1882, París	Capítols Generals: El Capítol General començarà el 21 d'octubre de 1882.
26 a	8 juliol 1882, París	Observacions complementàries sobre la Llei del 28 de març 1882. Resum d'articles.
26 b	4 set. 1882, París	Als Germans Visitadors: Sobre declaracions col·lectives escolars prohibides pel Ministre.
27	3 gener 1883, París	Capítol General de 1882. Any Nou.
28	7 abril 1883, París	Decret relatiu a la Beatificació del Venerable de La Salle.
28 a	7 maig 1883, París	Cartes testimonials dels Bisbes que han de presentar els postulants.
29	10 maig 1883	Llista d'Aspirants a vots en l'any 1883.
29 a	5 juliol 1883, París	Directorí per als Germans que necessiten tractaments en balnearis.
29 b	26 juliol 1883, París	Als Germans Visitadors: sobre els permisos obtinguts de la Santa Seu per a la gratuïtat.
29 c	1 agost 1883, París	Als Germans Visitadors: Sobre el proper termini d'exercici dels mestres sense títol. Modificació del reglament d'estiu per un any.
29 d	29 set. 1883, París	Als Germans Visitadors: Satisfacció pels estudis realitzats durant les vacances. Exàmens oficials restringits per a obtenir el títol. Es recomana el res del Rosari.
30	4 gener 1884, París	Any Nou.
31	11 febr. 1884, París	Als Germans Directors: Exposició Internacional Escolar de Londres.
31 a	23 abril 1884, París	Als Germans Visitadors: Sobre les dispenses per a no seguir el Recés anual.
31 (2)	21 maig 1884, París	Llista d'Aspirants a vots.
31 (2a)	6 juny 1884, París	Avisos relatius als Retirs.
32	20 juliol 1884, París	Convocatòria del Capítol General pel 15 d'octubre. Malaltia del G. Superior General.
32 a	21 juliol 1884, París	El G. Exupérien, en nom del Règim, demana oracions als Rectors de París.
32 b	21 juliol 1884, París	Els Germans Assistents demanen oracions per al G. Irlide, greument malalt.
32 c	26 juliol 1884, París	Els Germans Assistents comuniquen la defunció del G. Irlide, Superior General.
32 d	20 set. 1884, París	Nota sobre els títols de capacitat, sobre la Circular del Ministeri del 13 de setembre.
-----	8 nov. 1884, París	Circular òmnibus de la Casa Mare. Elecció del G. Joseph com a Superior General.

NOTAS SOBRE MIS LECTURAS

G. José Antonio Panero Andrés

ECHEVARRÍA, Lamberto. El gran misterio de Dios

Un judío piadoso, Abraham Pereyra, descendiente de los que habían sido expulsados siglos antes, escribió sobre Dios, utilizando el castellano limpio y puro, que aprendió de sus padres, pese a no haber estado nunca en España. Algunas de sus frases dicen así: *“A Ti... invoco Rey de los Reyes y Señor de los Señores... que contemplas con tu vista cuanto con poderosa mano formaste. Alumbra mis ojos para que te investigue; abre mi boca para que te alabe; despierta mi corazón para que te conozca”*.

“Con tu divina Providencia envías el agua sobre la tierra, de suerte que pudiéndose el grano, permite tu inmensa sabiduría que renazca y crezca la espiga. Así también por tu bondad permite que, en premio de mi trabajo, resucites de la putrefacción las almas que el pecado tiene ofuscadas, y canten y engrandezcan tu Nombre”.

Así se expresaba Abraham por el año 1671, bien lejos de pensar que en 1979 se iban a tomar sus palabras para iniciar otro escrito sobre Dios.

“A Dios nadie le ha visto” escribió S. Juan, y sin embargo, hablamos de Él, le tenemos presente en nuestras vidas, para intentar servirle, para desobedecerle, incluso muchos para negarle.

Lo que ocurre es que Dios es *“discreto”*. Su presencia no es avasalladora, no nos priva de la libertad, no nos reduce a muñecos o autómatas.

En el libro de André Frossard *“Dios existe, yo me lo encontré”*, hombre de vetas familiares socialistas, y educado en un ambiente de ateísmo absoluto, en el que la existencia de Dios ni siquiera se planteaba, entra a buscar un amigo en una capilla de París, y encuentra a Dios, *“en una dulce y silenciosa explosión de luz”*. Como S. Pablo, Agustín, Charles de Foucauld, como Claudel y García Morente y otros muchos que viven entre nosotros.

Está a la venta un libro con las memorias de un obispo español, que encontró a Dios mientras se afeitaba, por la voz de un misionero que le llegaba a través de un transistor. Es el mismo camino de bastantes enfermos que confiesan que el dolor los ha llevado al Dios, que tan olvidado tenían. Ya lo dijo el Señor: *“Gracias, Padre, porque has revelado estas cosas a los pobres y humildes”*.

Y ¿por qué Dios no sale de su discreción? ¡Bien podría poner signos evidentes ante nuestros ojos! La cuestión no es nueva. El rico epulón pedía a Abraham que volviera a Lázaro al mundo para convertir a sus parientes. La respuesta fue contundente: *“Si no creen a Moisés y los profetas, ni aunque vuelva un muerto creerán”*.

El 6 de agosto de 1875, en la plaza mayor de Quito, a la salida de la catedral, donde había estado rezando un buen rato, García Moreno, es asesinado. Su última frase fue: *“Dios no muere”*. Era como el eco de la liturgia de las primeras celebraciones de Oriente, que rezan y cantan: ¡Santo Inmortal!. Es el ¡Agiós athanatos! que oímos cantar en la adoración de la Cruz el Viernes Santo.

De este Dios que no muere, venimos oyendo que ha muerto, repitiendo la frase de Nietzsche. Esta afirmación no quiere decir que Dios no era más que una idea de los hombres, y esa idea se ha deshecho, ha desaparecido, está muerta.

Ha muerto el Dios que se imponía, para dar lugar al que cada uno acepta con libertad. Ha muerto el Dios absorbente, que llevaba a menospreciar las tareas de este mundo, para dar lugar al Dios que nos urge a

trabajar por nuestro prójimo, y ser útiles al hombre y a la sociedad. Pero el verdadero Dios está vivo, y más vivo que nunca.

Sin embargo, la barrera contra la que se estrellan nuestros ojos es la del mal en el mundo. Bastaría repasar la vieja comparación del reloj y un hijo: Tu perfectísimo reloj no se desviará en años ni un segundo. Fiel, inmutable, impasible seguirá cuando llores la emoción en la boda de un familiar, o llores cuando estés dolorido en el hospital. En cambio, tu hijo pequeño, no es inmutable. Te desobedecerá, se pondrá en peligro dándote un susto, se pondrá pesado en ocasiones, rehusará escucharte, pero vendrá a tu cabecera en el hospital, y llorarás de emoción la verle llorar por ti.

El reloj en su automatismo te es útil, nada más. Tu hijo en su libertad es, -en frase de Cervantes-, un pedazo de tus entrañas. ¿Y quieres que Dios nos hiciera relojes perfectos, matemáticamente seguros, fríamente respetuosos con unas leyes que podríamos contravenir, en lugar de hacernos hijos que gritan y saltan, que obedecen o se rebelan, que lloran y ríen?

¿Se puede tener envidia de la piedra o del animal? Y ¿qué libertad habría si se nos privara de la de pecar? Que Dios deje libre a un hombre para que mate a otro, es más fácil de entender, que el permiso para que la naturaleza desatada en terremoto o inundación, arrebate la vida de miles de personas.

Ante el cadáver de un padre que deja varios hijos, o ante la camita de un niño que se revuelve ansioso por la fiebre y el dolor, es inútil encontrar explicaciones racionales. Sólo queda la certidumbre de que Dios nos ama, besar la mano que nos hiere, adorar el misterio del sufrimiento.

“Aquel Señor que hiere –escribía S. Juan de Ávila- sabe lo que hace, y hace lo que nos cumple”. Sólo en el cielo veremos que era así. El que prometió no dejar sin premio ni un vaso de agua dado en su Nombre, tampoco olvidará el dolor soportado en su nombre.

Jesús vinculó al amor que le tenemos, nuestra vida en gracia santificante, la presencia trinitaria en nosotros. *“Si alguno me ama vendremos a él, y haremos nuestra morada en él”.* Algo que ennoblece nuestro cuerpo, y que hace de nuestra alma un cielo anticipado.

Esta certeza nos lleva a la alabanza, a aclamar a Dios por sus maravillas en la creación entera, a pedirle perdón y a darle gracias por todo lo que recibimos gratuitamente de su mano.

CASTILLO, José María, El Reino de Dios

En los Evangelios, jamás se da una definición de lo que es el Reino de Dios. No describen concretamente en qué consiste. Los sinópticos utilizan 121 veces la expresión Reino de Dios. Si no os hacéis como niños, no entraréis en el Reino de Dios (Mt. 18,3). Quien pretende situarse por encima de alguien, ser considerado más que otros, con más poder, con más autoridad, con más dignidad, con más fuerza, con más, con más... gozar de privilegios que no tienen los demás, tal persona está radicalmente incapacitada para entender lo que significa el Reino de Dios y entrar en él. Imponerse por encima de los otros, aunque digan que lo hacen por servir a los demás. Cuando los hijos del Zebedeo le piden a Jesús los primeros puestos “en el Reino”, el mismo Jesús les dice que *“no saben lo que están pidiendo”* (Mt. 20,21).

El que pretenda ser el primero, rebájese hasta ser sirviente, como un esclavo, que era carente de todo derecho. El que retiene bienes, que son indispensables para que otros puedan vivir dignamente, se incapacita de manera radical, incluso ridícula, para entrar en el Reino de Dios. Lo que Jesús pide al joven rico es que no siga reteniendo lo que los otros necesitan (Mc. 10,21) (Mt. 19,21) (Lc. 18,22).

“El Reino de Dios está dentro de vosotros”. El Evangelio no dice dentro de vuestros corazones. El Reino se hace en el centro de la vida.

Queda claro que los que se imposibilitan para entrar en el Reino son los que se niegan a aceptar el Reino como los niños, y los ricos. En este sentido los que vivimos bien en el mundo de la riqueza, tendremos que rendir cuentas, ante la historia de la violencia que, mediante el consumismo y mediante nuestros silencios, ejercemos sobre el mundo de la pobreza.

Las parábolas sobre el Reino tienen un sentido revelador y encubridor. Es decir, aclaran, para unas personas, lo que significa el Reino, y ocultan, para otras, ese significado. Más en concreto, las parábolas revelan lo que Jesús quiere decir, cuando se está en el “secreto del Reino” (Mc. 4,11), pero ocultan el mensaje, cuando se está enfrentado a Jesús, como se ve claramente en la parábola de los viñadores homicidas. (Mc. 12, 1-12)

Las parábolas que expresan directamente el Reino son 12:

Sembrador (Mt.13,18), **Cizaña** (Mt.13,24), **Mostaza** (Mt.13,31), **Levadura** (Mt. 13,33), **Tesoro** (Mt. 13.44), **Perla** (Mt 13, 45), **Red** (Mt. 13,47), **Semilla que crece por sí sola** (Mc. 4,26), **Deudor inicuo** (Mt.18,23), **Jornaleros** (Mt.20,1), **Banquete de boda** (Mt.22,2), **Diez vírgenes** (Mt.25,1).

En muchas ocasiones aunque no se diga que “sucede como en el Reino de Dios”, son verdaderas parábolas. El problema está en si se *vive o no se vive*, lo que la parábola contiene y entraña. Porque sólo cuando nosotros nos hacemos parábola, entonces comprendemos lo que nos enseña.

El hecho de que a Dios nadie le ha visto jamás (Jn.1,18), lleva a que cada uno se hace una imagen de Dios como puede. Las parábolas cambian la imagen que tenemos de Dios, en la vida normal, para la mayoría de la gente. De aquí el rechazo de algunos y la aceptación de Dios por parte de los otros, por la imagen o representación que nos hemos hecho de lo que “*nadie ha visto jamás*”.

Tiran por tierra las parábolas, la idea que teníamos de que Dios “*amenaza*”. “*Que rechaza al perdido*”. “*Que paga según el mérito de cada uno*”. Esto ha provocado lo afirmado por Nietzsche sobre la muerte de Dios. El hecho es que se repite de mil maneras que Dios es amor, pero seguimos asociando un amor con “amenaza”, con el “rechazo” de quien se pierde por su culpa, y con la “retribución” según los méritos de cada cual. Es decir: amor amenazante, amor que rechaza, y amor calculador de lo que cada cual merece. Es lo que se dice y se repite de mil maneras. No es de extrañar que la gente se desprenda de semejante amor de Dios.

El Dios del que habla Jesús se parece muy poco a estas afirmaciones. Jesús no se predicó a sí mismo, sino que predicó el Reino de Dios. A Dios le encontramos en el espesor de la vida, en la defensa de la vida, en hacer que todas las personas vivan con dignidad y sean respetadas, en la medida que nos sea posible.

Jesús habló del Reino de Dios a partir de hechos. No hizo ninguna teoría ni siquiera lo definió. Estos hechos fueron, dar la vida a los enfermos, devolver la dignidad a endemoniados, pecadores y gentes marginadas, prometer la felicidad a los pobres, a los que lloran, a los que sufren. Por eso, las parábolas son hechos y situaciones de la vida cotidiana, que iluminan el sentido de la vida.

Por lo tanto, quienes ejercen el poder de manera que se traduce en agresiones a la vida, y quienes acaparan el dinero que otros necesitan para vivir con dignidad, no pueden entrar en el Reino de Dios.

Queda bien claro, que la espiritualidad cristiana es auténtica en la medida en que se es fiel al proyecto del Reino de Dios, que consiste en tomar en serio la vida de los seres humanos: su seguridad, su dignidad, sus derechos y su felicidad. Esto obliga a que la Iglesia ha de vivir para el pueblo, tal como se inició su fundación a partir del anuncio del Reino de Dios.

La Iglesia debe escuchar al pueblo, permanecer atenta a su modo de pensar y de vivir, y ser capaz de aprender del pueblo en solidaridad con él, para que sea realmente un signo eficaz de la presencia del Reino de Dios en el mundo.

Lo que Jesús quiso dejar bien claro es, dónde y cómo, cualquier ser humano puede encontrar a Dios, que es lo mismo que decir: *dónde y cómo encontrar el sentido de la vida, y el destino de la vida*.

Con frecuencia los cristianos nos preocupamos más en lo sobrenatural, lo eterno, lo espiritual, lo religioso, etc. que de la vida, la vida a secas. La vida que es común a todos los seres humanos. Cuando nos afanemos en que todos los humanos vivan en plenitud, con dignidad, hasta el hecho de gozar y disfrutar de la vida, habremos logrado realizar lo que es el Reino de Dios.

LECTURES ÚTILS

G. Jaume Pujol i Bardolet

GRÜN, Anselm. Palabras duras en la Biblia y su interpretación espiritual, Sal Terrae 2016, 200 pàgines

Anselm
GRÜN
Palabras duras
en la Biblia
Y su interpretación espiritual

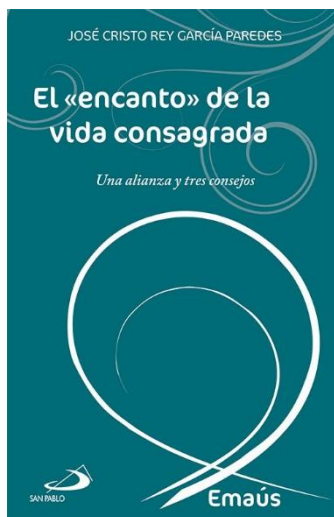

SALTERRAE

Tant a l'Antic com al Nou Testament trobem textos foscos i difícils de comprendre i que sembla que es desdiiuen amb la idea que tenim de Déu, per exemple els relats de Caïm i Abel, la destrucció de Sodoma i Gomorra, el sacrifici d'Abraham, la imatge d'un Déu gelós i justicier, els salms imprecatoris, el pecat contra l'Esperit Sant, arrencar-se un ull causa de pecat, si et fereix en una galta presenta-li l'altra, la paràbola del servent astut, la paràbola de les deu verges, etc. Com diu la II Carta de Pere 3,16 parlant de les Cartes de Pau: "Hi ha punts difícils d'entendre, que la gent ignorant tergiversa com ho fa també en la resta de les Escriptures". Per això, Grün dóna les seves interpretacions perquè serveixin d'estímul per entrar personalment en els textos bíblics i així deixar-se seduir per les paraules curatives de la Bíblia. Parla de textos al·legòrics i metafòrics, que no s'han d'entendre en el seu sentit literal, sinó per l'ensenyament que ens procuren, sempre de salvació. L'autor interpreta alguns

textos de forma personal i compromesa inspirant-se en Sant Agustí: "La paraula de Déu és l'adversari de la teva voluntat fins que sigui l'origen de la teva salvació. Mentre siguis essent el teu propi enemic, la paraula de Déu et serà enemiga. Sigues el teu propi amic i llavors la paraula de Déu concordarà amb tu".

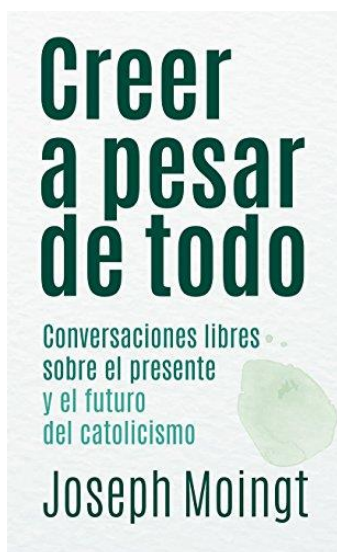
GARCÍA PAREDES, José C. El «encanto» de la vida consagrada. Una alianza y tres consejos. San Pablo 2015, 293 pàgines

L'autor d'aquest llibre José Cristo Rey García Paredes és ben conegut pel seu coneixement de la realitat i competència en teologia de la vida consagrada. En una època en que sembla viure's un cert eclipsi de Déu ens demanem si la vida consagrada ha perdut d'alguna manera el seu «encant» i per aquest motiu el seu atractiu sobre les noves generacions. O bé, el té, per cal visibilitzar-lo?. Les reflexions d'aquest llibre, sempre des de textos bíblics sobretot del Nou Testament, ajuden a descobrir-lo. La vida consagrada gaudeix de l'encant d'una existència permanentment connectada amb el misteri de Déu-Trinitat –pura delícia!– i desconnectada dels «déus i senyors de la terra» (les idolatries del poder, del sexe i del diner) –pura insatisfacció!–. Té l'encant d'una vida conduïda i transfigurada per l'esperit de Jesús a través dels fascinants consells evangèlics impulsats per uns vots que assenyalen una manera de viure. S'assenyalen quatre dimensions en cada un d'aquests vots-consells evangèlics: missionera-política, comunitària, ecològica i mística.

El consagrat, ben conscient del seu baptisme, és un itinerant en el camí vers la fe fent el camí de la fe. Camina amb Déu des de l'Evangeli i Déu camina amb ell. Està en un procés més que en un estat de vida. La vida consagrada més que tenir una missió és tota ella missió i testimoni. Així esdevé signe atractiu i paradigmàtic de l'aliança amb Déu. Les persones consagrades estan cridades a viure una «teopatia i una cristopatia» per una actitud de nomadisme espiritual, com a buscadors de Déu. La vocació actua com una llei interior amb permanent obertura a Déu, als humans i a la naturalesa en tant que criatura de Déu. El consagrat té sempre la perspectiva del Regne de Déu. Castedat en el celibat, pobresa i obediència per establir el Regne de Déu. Estimar, compartir el que s'és i es té i escoltar Déu, els homes i la naturalesa, però també Déu ens escolta a nosaltres. La «fuga mundi» no és «fuga naturae», sinó actitud de comunió a exemple de Jesucrist en la seva vida terrena. Cal ser persones i comunitats anti-idolàtriques.

MOINGT, Joseph, s.j. Creer a pesar de todo. Conversaciones libres sobre el presente y futuro del catolicismo Mensajero 2017. 270 pàgines.

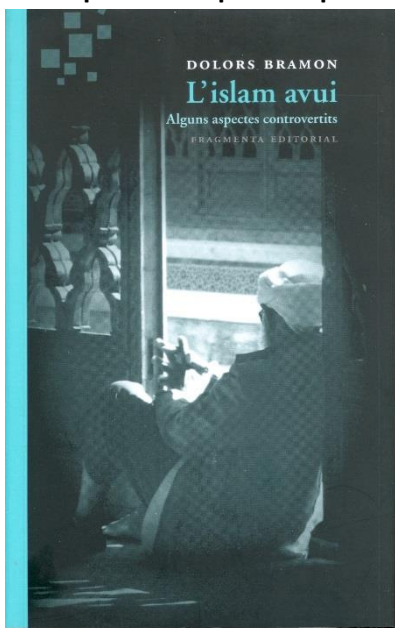
L'autor és un prestigiós jesuïta, amb llarga experiència com a teòleg i com a creient. Quan va escriure aquest llibre el 2010 tenia 95 anys, avui en té 104 en plena lucidesa. Hi trobarem qüestions ens les que ens hi sentirem identificats en la nostra vida de creients, d'Església i de dimensió humana. L'autor d'aquest llibre s'expressa molt lliurement i de forma molt sincera responent les diverses qüestions que li són presentades de forma molt agosarada en quatre entrevistes. En la primera respon de forma aclaridora sobre l'esclat de l'Església, fe-creença-religió, religió i cultura, Tradició i Magisteri, el nom de Déu. En la segona entrevista respon a qüestions sobre la fe en Crist i els dogmes de l'Església, lectura creient i lectura crítica de la Bíblia, el món secularitzat, què hi ha de les arrels cristianes d'Europa, la difícil qüestió del mal, l'Església, està sotmesa al dogma?. En la tercera entrevista prodiga reflexions sobre d'una Església a una altra..., hi ha fragmentació en el catolicisme?, segueix tota una ortodòxia de qüestions sobre el Papa, sobre el Vaticà II (avenços i retrocessos), el rol de Pere, com fer un bon ús de la Tradició (que no és qüestió d'arxius sinó d'experiència viva) i la Bíblia, d'una Església de clergues a una Església de poble

de Déu. En la quarta entrevista es prodiguen reflexions sobre la projecció de la fe en el món, la dimensió de la fe en l'ètica, l'economia i la política, sobre l'escatologia, és a dir el regne de Déu ja en aquest món. Per a tot plegat, tenim necessitat de la institució.

Per l'autor, l'essencial de la fe és l'inhabitació de l'Esperit Sant de Déu i de Crist en el creient, convertit en partícip de la vida de Déu en plena unió amb els Germans. La fe s'alimenta de l'Evangeli en situació d'un procés de recerca i en vies d'anar-se construint. La fe s'expressa en oració: un crit, acte d'adoració, de lloança, d'esperança, de confiança, de silenci, de petició... La fe no es desentén del projecte humà i de les necessitats humanes. En fi, un llibre molt recomanable atès el procés evolutiu que vivim en tots els aspectes.

BRAMON, Dolors. L'Islam avui. Alguns aspectes controvertits. Fragmenta Editorial 2016, 257 pàgines

Una oportunitat per comprendre l'islam. El llibre de Bramon pretén ser una eina que permet orientar-se

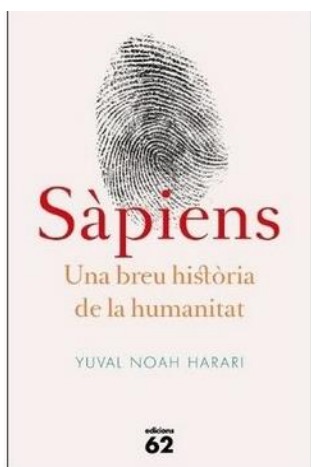

amb rigor i profunditat en alguns dels aspectes més controvertits, relacionats amb l'islam i amb la seva inserció en el món contemporani. L'obra estableix amb claredat la terminologia apropiada per parlar de l'islam, de manera que conceptes com Alcorà, gihad, sharia, sunna es presenten amb una precisió que contrasta amb l'ús que se'n fa habitualment als mitjans de comunicació. Gihad no suposa necessàriament guerra santa, sinó que etimològicament significa esforç o superació de la conducta personal i col·lectiva. L'Alcorà és el llibre sagrat dictat per Déu, Sharia etimològicament significa camí i comprèn el Dret jurídic (el seu dret canònic). Sunna és el conjunt de tradicions, unes autèntiques, altres dubtoses i algunes inventades. Altres temes de l'obra són la fal·làcia de la condemna a mort per adulteri; les hurís en el paradís islàmic; veritats i mentides sobre la dona a l'islam; l'islam com a arma contra la violència de gènere; la sexualitat, el dret a escollir el marit, el dot i la maternitat; reflexions al voltant d'Europa i el Mediterrani islàmic, i el concepte de civilització islamo-cristiana.

La Sra. Bramon ha tingut relació amb el món àrab durant 40 anys. És doctora en filologia semítica i en història medieval i professora emèrita d'estudis àrabs i islàmics de la Universitat de Barcelona. És membre emèrit de l'Institut d'Estudis Catalans i professora de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona. Treballa en el camp de les minories religioses i del passat islàmic de les terres catalanoparlants des del punt de vista històric i filològic. És autora de nombrosos llibres i ha col·laborat amb diversos escrits a diferents mitjans de comunicació.

YUVAL NOAH HARARI. Sàpiens. Una breu història de la humanitat. Edicions 62, Barcelona 2016, 605 pàgs.

Fa cent mil anys, l'Homo sapiens era un animal insignificant que s'ocupava de les seves coses en un racó de l'Àfrica i compartia el planeta amb almenys cinc espècies més d'humans. El seu paper en l'ecosistema no era gaire més important que el de les cuques de llum o els goril·les. De sobte, però, fa setanta mil anys, un canvi misteriós i profund en les seves habilitats cognitives el va convertir en l'amo del món. Avui dia només hi ha una espècie humana a la terra, nosaltres, l'*homo sapiens*. Com s'ho va fer l'Homo sapiens per aconseguir extingir la resta de les espècies d'humans i gairebé la meitat dels mamífers terrestres més grans del món? Per què els nostres avantpassats es van reunir i organitzar per crear ciutats i regnes? Com vam arribar a creure en els déus, les nacions i els drets humans; a confiar en els diners, els llibres o les lleis. Per què es van convertir en esclaus de la burocràcia, els horaris i el consumisme? Els humans, som més feliços a mesura que la història progressa? Com serà el nostre món d'aquí mil anys? Informativa, divulgativa, audaç, intel·ligent, Sàpiens. En les últimes dècades hem fet algun progrés real pel que fa a les condicions de vida dels humans, amb la reducció de la fam, les plagues i la guerra. Ara bé, la situació d'altres animals s'està deteriorant més ràpidament que mai, i la millora de la humanitat és massa recent i fràgil per estar-ne segurs. Amb la creació dels *ciborgs* (= compostos per elements orgànics i cibernètics), pel pretès millorament de les capacitats de la part orgànica mitjançant l'ús de la tecnologia, quin serà el futur o el final de l'homo sàpiens. Una breu història de la humanitat posa en qüestió tot allò que sabíem sobre l'ésser humà. Una obra brillant que ofereix una nova perspectiva de la humanitat i ens permet connectar els fets del passat amb les preocupacions actuals i cara el futur.

URIARTE, Juan María. Celibato y virginidad en la vida consagrada. Frontera Hégian 95. Gasteiz/Vitoria, 112 pàgines

Amb destacada competència, en els aspectes teològic, psicològic i sociològic, l'autor fa una descripció del celibat i virginitat en la vida consagrada. Parteix del principi que el celibat és intrínsec i indiscutible a la vida consagrada. El presenta com una forma alternativa de viure la sexualitat. Exposar la sublimació de la sexualitat partint, des del carisma de celibat, per una passió per a Déu, en una vida comunitària globalment gratificant i una oblació a les persones, grups i comunitats a les que es dedica. Jesús fou cèlibe perquè estava fascinat pel Regne del seu Pare. No en va parlar del seu celibat, però el va viure. Per al consagrat li suposa viure una joiosa identificació progressiva amb el Senyor motivat per la construcció del seu Regne. En canvi, viure el celibat sense aconseguir una suficient sublimació comporta egoisme, preocupació desmesurada de si mateix, afany de singularitat, ansietat obsessiva de la pròpia salut i tendència a la dominació i el poder. Durant tota la vida cal aprendre a viure el celibat tractant de cultivar la interioritat amb equilibri amb l'exterioritat, doncs les dues són necessàries i s'han de potenciar

mútuament; igualment la sobrietat, clarificar i purificar les motivacions del nostre celibat, educar-se per a l'oblativitat, la vida comunitària descrita com espai salvífic, el cultiu de l'amistat, deixar-se reparar per la Paraula de Déu, el sagrament de la Reconciliació i demanar la gràcia d'un celibat creixent, en definitiva, aprendre el llenguatge cèlibe de l'amor. Descriu encertadament les característiques i situacions de les diferents etapes de la vida: celibat juvenil de 18 a 25 anys; celibat en l'adult jove de 25 a 40 anys; celibat en l'adult gran de 40 a 60 anys; i el celibat a partir dels 60 anys. En cadascuna d'aquestes etapes hi ha circumstàncies i situacions per les que el cèlibe ha de superar-se per aconseguir una vida coherent amb la seva vocació. Dóna orientacions per a discernir l'aptitud dels candidats a la vida consagrada respecte del celibat. Igualment sobre l'homosexualitat i les diferents situacions d'homosexualitat respecte de la vida consagrada. Sens dubte que es tracta d'un tema ben tractat des del punt de vista antropològic i teològic que pot ser molt profitós per a cada lector.

ALTRES LECTURES POSSIBLES...

LINKS D'INTERÈS...

Documento Preparatorio para el Sínodo de los Obispos 2018 sobre “los jóvenes, la fe y el discernimiento vocacional”

<https://www.aciprensa.com/noticias/texto-documento-preparatorio-para-el-sinodo-de-los-obispos-2018-sobre-los-jovenes-14547/>

Del conflicto a la comunión – Conmemoración conjunta luterana y catòlica romana de la Reforma 2017

https://www.lutheranworld.org/sites/default/files/FCTC_ES-Del_conflicto_a_la_comunion.pdf

Cómo aplicar «Amoris laetitia», Cardenal Martínez Sistach

http://www.periodistadigital.com/religion/familia/2017/02/08/sistach-a-los-ultraconservadores-estamos-llamados-a-formar-las-conciencias-no-a-pretender-sustituirlas-religion-iglesia-osoro-divorciados.shtml?utm_source=Religi%C3%B3n+Digital&utm_campaign=bab0fc1e0c-EMAIL_CAMPAIGN_2017_02_09&utm_medium=email&utm_term=0_afbad51ad0-bab0fc1e0c-154200789#.WJyrJixAams.gmail

Cartes de Sant Joan B. De La Salle

<http://www.oocities.org/athens/olympus/7043/delasalle/cartas.htm>

El voto de Asociación que se había perdido y ha sido hallado

<https://drive.google.com/file/d/0BwjoVqx2c81PaEVpUmVZb01FYzA/view?usp=sharing>

Hacia una Declaración: Comprender la escuela laical en el contexto del siglo XXI

<https://drive.google.com/file/d/0BwjoVqx2c81PTnJ4d0l1NI93R1JtVkw4R08tbFFic0lrT3JV/view?usp=sharing>

Missió del P. Pedro Opeka amb els més pobres de Madagascar

<https://www.youtube.com/watch?v=t8-fd5hy50A>

Antoni Puigverd: “Sense religió, la humanitat perd la contenció”

<http://governacio.gencat.cat/ca/detalls/Noticia/Entrevista-a-Antoni-Puigverd#>

¿Dios existe?

<https://drive.google.com/file/d/0BwjoVqx2c81PNjl5NWJEZIE5dkRkT0t4Si1CVTRkZ3k4M3U4/view?usp=sharing>

Tú el alfarero y yo el vaso soy

<https://drive.google.com/file/d/0BwjoVqx2c81PMGRmYXBYQ0VyTFk/view?usp=sharing>

Imposición totalitaria de la nueva legislación de no discriminación LGTB de la Comunidad de Madrid. Un peligro para nuestros menores

<https://www.youtube.com/watch?v=FAN-v5x8Hos&feature=youtu.be>

<https://youtu.be/FAN-v5x8Hos>

Relación “hijos-padres” y “alumnos-maestros”

<http://youtu.be/MhMnxEw5fl4>

Petra

<https://petravr.withgoogle.com/>

Nou World Trade Center

<https://player.vimeo.com/video/109935205?color=e8f2f7>

Evolució del planeta Terra

<https://drive.google.com/file/d/0BwjoVqx2c81PdDjbm1Kc2pBcjg/view?usp=sharing>

Palau Nacional de Monjuïc – Museu d’art de Catalunya

<https://drive.google.com/file/d/0BwjoVqx2c81PclB3ajZmNnB4MFU/view?usp=sharing>

La longevidad: ejercicio de las facultades mentales

<https://drive.google.com/file/d/0BwjoVqx2c81PbGNQaEdXdGZpb3c/view?usp=sharing>

La farmacia de Dios

<http://www.redpermacultura.org/articulos/38-salud/1018-la-farmacia-de-dios.pdf>

Tu hígado

<https://drive.google.com/file/d/0BwjoVqx2c81PRTIXSGg0QWZ1MGc/view?usp=sharing>

Unos minutos de reflexión: la sensibilidad de los animales

<https://drive.google.com/file/d/0BwjoVqx2c81Pd0FQQWFzempfdk0/view?usp=sharing>

36 ciutats, 28 països

<http://player.vimeo.com/video/71501596>

La niña de las manzanas

<https://drive.google.com/file/d/0BwjoVqx2c81PTDVtd3dNWTR6RkhGemlHREtYX0hDUjBRZld3/view?usp=sharing>

Anècdotes Lasal·lianes

G. Ricard Serra i Feu

Anècdota nº 43:

Era a mitjans anys 60. El Germà Narcís Llausàs ("Ciset") era l'encarregat de cuina de La Salle Tarragona. Quan s'acostava el 28 de desembre, va començar a repetir:

"Este año por los Santos Inocentes os voy a dar gato por liebre"

Va arribar el 28 de desembre i en el plat teníem una menja que igual podia ser conill que gat. Davant del dubte, molts no en van menjar i van quedar amb gana. Jo vaig ser dels que sí em vaig menjar. Fos conill o fos gat, ben bo que era. Al final del dinar el Germà Narcís va exclamar:

"¡Tontos los que no habéis comido; no era gato; era conejo!"

Havia estat una intel·ligent innocentada.

Anècdota nº 44:

Els cursos 57-58 i 58-59 vaig tenir la sort d'aprendre anglès fent el segon i tercer any d'Escolasticat a Dogmersfield College, després d'un primer any a Cambrils. Els horaris i molts costums lasal·lians eren com a Espanya i com a quasi tot l'Institut, en aquells anys d'homogeneïtat. Tanmateix, l'Anglaterra més liberal que Espanya es notava en algunes coses. Per exemple: els dies de passeig sortíem resant el rosari com a Espanya. Però acabat el rosari, quina sort!: podíem fer autostop de dos en dos!

Als Germans espanyols (1 ó 2 de cada Districte) ens va sorprendre molt que un dia el Germà Director David Leo ens digués en anglès:

"D'aquí a pocs dies vindrà el Germà Visitador General Bautista Fernando (el mateix que passava per Espanya, Portugal i algun altre país). No li digueu pas que feu auto-stop, perquè us ho prohibiria".

De fet, fent auto-stop (amb les estratègies d'amagar-nos vora la carretera, perquè la parella més endarrerida tenia més probabilitats d'agafar un auto-stop) no anàvem gaire lluny. Normalment a una església o poble no gaire lluny de Dogmersfield.

Però un dia una parella atrevida d'Escolàstics va decidir, amb un o més auto-stops, arribar fins a un col·legi La Salle força llunyà. I ho va aconseguir. Però, ingenus, es pensaven que el Germà Director i els altres Germans d'aquell col·legi els farien una gran rebuda i els obsequiarrien amb un bon berenar. Quina va ser la seva sorpresa quan, tot just arribats, al Germà Director va córrer a telefonar al Germà Director de l'Escolasticat, per criticar-li en anglès:

"Però quin escàndol és aquest! Com permet vostè que els Escolàstics facin auto-stop i alguns arribin tan lluny?"

I els ingenus Escolàstics, cua entre cames, van haver de recular sense ni tan sols haver estat obsequiats amb berenar o alguna beguda.

Anècdota nº 45:

Era l'estiu del 59. Jo tornava d'Anglaterra després dels dos anys d'Escolasticat a Dogmersfield College. Jo m'entrevistava amb el Germà Secretari Paciano Miguel (Miguel Royuela), a qui el Germà Visitador Plácido

(Santaeulària) solia delegar la relació amb els Germans joves, per delegar responsabilitats i perquè ens havia conegut a l'Escolasticat. Quan ja acabàvem l'entrevista, em va sorprendre dient:

-“Ya sé que en Inglaterra los Hermanos juegan a fútbol sin sotana, equipados con camisetas y pantalones deportivos. Pero no se lo diga a los Hermanos de aquí, porque les vendrían ganas de hacer lo mismo”.

- “¿Quiere que le diga, Hno. Paciano, qué dicen en Inglaterra?”

-“¿Qué dicen?”

-“Dicen: ¿es verdad que los Hermanos españoles profanan la sotana jugando a futbol?”

- “¿Eso dicen?”

- “Para que vea Vd. que hay cosas relativas que no se pueden absolutizar”

I és que realment, els Germans de Cambrils, per complir amb el precepte de jugar a futbol amb hàbit, però ensems no espatllar les millors sotanes que teníem, jugàvem amb sotanes tan velles i esparracades, ensenyant trossos de carn del pit o de l'esquena, que era una autèntica profanació de la sotana.

Anècdota nº 46:

Quan, a mitjans anys 60, a la mort del Germà Pere Regalat, el va substituir com a Ecònom a La Salle Tarragona el Germà Claret, a part de detalls que ara no explicaré i que demostraven que, a diferència del Germà Pere

Regalat, no hi entenia un borrall d'economia, ple de bona fe i d'entusiasme, això sí, zelós però molt nerviós com era, tenia sortides ben típiques.

Un dia vaig anar a la seva Caixa i li vaig comentar que semblava que un moble feia nosa i que a l'altra banda estaria millor. Va respondre de seguida:

-“I tant! He pensat més d'una vegada en canviar-lo de lloc. Però no ho faré pas. Que si un dia el Germà Pere Regalat tornés, ho trobés tot com ho tenia.”

-“Que voleu dir que algun dia tornarà?”, no vaig poder evitar de dir-li.

Ple de bona voluntat, volent ser útil, es ficava on no el demanaven.

Per exemple, si trobava un intern, li preguntava:

-“¿Dónde va Vd.?”

-“A la enfermería”

-“Pues no, ése no es el camino más corto para ir a la enfermería. Y el reglamento de los internos dice que cada interno irá a las dependencias que necesite por el camino más corto”.

Jo vaig mirar el Reglament i no deia pas això. S'ho havia empecat ell.

Un altre dia va fer aquest comentari:

-“Quan em mori, demanaré a Nostre Senyor que em deixi fer-vos una visita, baixant a la terra.”

Un Germà que va sentir el comentari va exclamar ben ràpid i sincer:

-“No, si us plau, no baixéssiu pas a espantar-nos! Ja ens heu donat prou guerra en vida! Només faltaria que també, encara que ho feu de bona fe, ens creéssiu problemes després de mort!”

Bona persona com era, devia entendre la reacció i no devia demanar allò a Nostre Senyor. El fet és que, almenys fins al present, no ens ha visitat, ni ens ha espantat pas.

SILENCIO

G. Lluís Diumenge i Pujol

CINE

Direcció: Martin Scorsese.

Guió: Martin Scorsese - Jay Cocks.

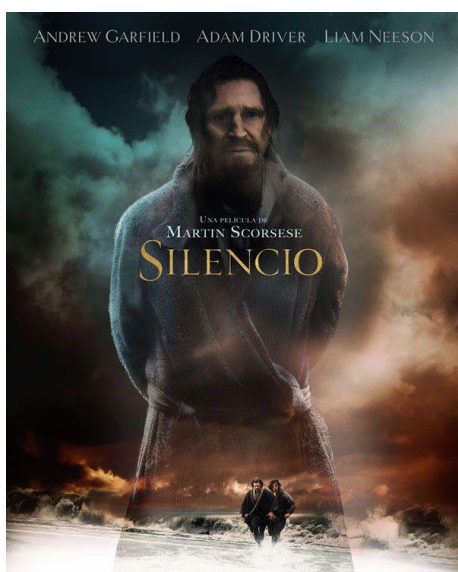
Fotografia: Rodrigo Prieto.

Música: Kathryn Kluge - Kim Allen Kluge

Intèrprets: Adam Driver, Andrew Garfield,
Liam Neeson, Ciarán Hinds, Tadanobu Asano,
Yoshi Oida, Yosuke Kubozuka, Issey Ogata.

Estrena: Barcelona, gener 2017.

Duració: 160 minuts.

M. SCORSESE ha tardat més de 20 anys en dur al cinema la novel·la històrica de Shusaku ENDO. Amb talent i a contracorrent d'allò que es porta a Hollywood, poc interessat pels plantejaments cristians. Ens ofereix una obra carregada d'espiritualitat.

Per preparar millor els actors, va disposar de l'assessorament dels jesuïtes sobre la figura del portuguès P. Cristòfol FERREIRA (1580-1650), missioner exemplar que, víctima de la tortura, va renegar de la seva fe.

Dos joves jesuïtes, *S. Rodrigues* y *F. Garupe*, volen comprovar la veracitat d'aquesta mala notícia sobre el seu antic professor i enfortir la comunitat cristiana. Gràcies a *Kichijiro* aconsegueixen endinsar-se en una nació hermèticament tancada. Comencen a servir als cristians que viuen en **silenci**, pregunten, reben els sagraments i es pregunten per què han de sofrir tant.

Es contraposen dos mons: el del Japó feudal del XVII i el dels jesuïtes. Tot bri de cristiandat és reprimat amb força. La fe sincera del poble que segueix a Crist s'enfronta amb la voluntat dels sacerdots budistes disposats a destruir-la. No es tracta d'una lluita de religions, sinó del combat entre l'ésser humà i l'ésser diví. El **silenci** de Déu acompanya el turment del poble i dels missioners davant del dilema d'apostatar o permetre el martiri.

Compassió o confessió? L'espectador ha de discernir si la deslleialtat al Crist podria, ocasionalment, convertir-se en acte d'amor per salvar el proïsme.

SCORSESE ha escrit: *Rodrigues aprèn molt paulatinament que l'amor a Déu és més misteriós del que un pensa i que Ell deixa molt més espai a la decisió humana i està sempre present àdhuc en el seu **silenci**.*

Kichijiro serveix de contrapunt. A mig camí entre Judes I Pere, traeix i demana ser absolt del seu pecat de forma reiterada.

Inoue és l'Inquisidor, responsable de la persecució. Manté forta tensió amb Rodrigues i li recorda que el Japó és un pantà impermeable a tota llavor cristiana.

Silenci pot resultar plena d'ambigüitat per a certes persones. Però, per damunt de tot, ofereix un alt contingut teològic i humà. Manifesta com la misericòrdia i la gràcia de Crist actuen enmig de les febleses dels seus seguidors. Tots podem fer referència al Salm 33, 13-15: *El Senyor guaita des del cel observant un per un tots els homes. Des del lloc on resideix es fixa en els qui poblen la terra; Ell que ha modelat tots els seus cors, penetra totes les seves accions.*

Durant 250 anys, 50.000 catòlics de Nagasaki i Goyo van perseverar en la fe dins la clandestinitat. Més d'un centenar de religiosos van oferir la seva vida per l'Evangeli. Molts han estat canonitzats. Dos espanyols, Pedro Arrupe i Adolfo Nicolás, han estat missioners al Japó i Pares Generals de la Companyia.

NENS REFUGIATS...

SUMARI

[Escuts de l'Institut](#)

<u>EDITORIAL</u>	3
<u>És Pasqua – Al·lelúia, G. Ramon Font i Serra</u>	4
<u>Mensaje del H. Robert Schieler, Superior General a todos los Hermanos y Laasallistas</u>	5
<u>“Ustedes y yo somos responsables de la vida o del declive del Instituto” G. Robert Schieler</u>	6
<u>Palabras de clausura del Congreso de Pastoral vocacional, G. Robert Schieler</u>	7
<u>Discurso del Papa a la Plenaria sobre la fidelidad en la vida consagrada</u>	9
<u>9 Claves de la vida consagrada según el Papa Francisco</u>	12
<u>DAFO – URC: Comentari del P. Josep Maria Rambla, SJ</u>	13
<u>Carta del Papa Francisco a los jóvenes</u>	16
<u>Petita història de Montserrat, Josep M. Ainaud – Pilarín Bayés</u>	18
<u>Vetlla de Santa Maria de Montserrat. P. Josep M. Soler, Abat de Montserrat</u>	22
<u>Entrevista al H. Álvaro Rodríguez sobre sus 14 años de Superior General, Revista Fraternitas (Brasil)</u>	23
<u>El voto de Asociación que se había perdido y ha sido hallado (I), G. Jean-Louis Schneider</u>	25
<u>Itinerari d'Adrià Nyel, G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	32
<u>Se'ns diu en documents d'Església, a la Regla i a la Declaració que som «signe», de què, G. J. Pujol</u>	33
<u>Del conflicte a la comunió, de la Declaració conjunta catòlico-luterana</u>	35
<u>“Los mellizos de Dios”: Un Cardenal y un Imán luchan por la paz en Centro-África, Manuel Vidal</u>	37
<u>La persecución de cristianos hoy, Cameron Doody</u>	39
<u>Salm 104, “Beneeix al Senyor, ànima meva”, G. Ramon Grau i Estany</u>	42
<u>La vocació de Jonàs, Anònim</u>	47
<u>Al Apòstol de la infància, G. Saturnino Lorenzo (SALOR)</u>	49
<u>Per molts anys, La Salle Gràcia, 125 anys d'història, Ramon Alberdi, SDB</u>	51
<u>Entrevista al G. Joaquim Horta, G. Ramon Pascual i Reverter</u>	52
<u>Qui és el G. Àngel García (G. Fernando León)?, Sra. Maria Antonia García Martínez</u>	57
<u>Felicitats pels 100 anys, G. Àngel García!!!, G. Jesús Linares García</u>	66
<u>Comentari personal sobre l'entrevista al G. Ramon Grau, G. Virgili García López</u>	68
<u>Testimoni d'un lasal·lià, Sr. Jordi Jover i Oller</u>	69
<u>Segon taller bíblic: acció i contemplació amb clau lasal·liana, G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	72
<u>Petita crònica de La Salle Cassà, G. Ramon Font i Serra</u>	74
<u>Signos de los tiempos, G. Santiago Temprado</u>	77

<u>Pétalos de primúles en el ventanal de la vida, G. Jesús Linares García</u>	79
<u>Punts de reflexió, Divers</u>	81
<u>Opinant, G. Ramon Font i Serra</u>	86
<u>Sense religió la humanitat perd la contenció, Entrevista a Antoni Puigverd, Joan Gómez i Segalà</u>	87
<u>Laïcitat oberta, Francesc Torralba</u>	91
<u>Emilio Calatayud, original i eficient jutge de Menors de Granada, G. Virgili García López</u>	93
<u>Valors segons Gandhi</u>	95
<u>Un de cada tres sensesostre han patit alguna agressió física o verbal, Laia Vicenç</u>	96
<u>Un testimonio de solidaridad, unos consejos prácticos, Aportació del G. Virgili García López</u>	98
<u>La vellesa és un regal afegit, María Villora</u>	100
<u>Les facultats mentals en la fase d'envelliment, Tony Buzan i altres</u>	102
<u>16 coses apreses l'any 2016, Carles Capdevila</u>	105
<u>No solament són captaires, Aportació del G. Ramon Font i Serra</u>	107
<u>I Déu va crear la dona, Aportació del G. Ramon Font i Serra</u>	108
<u>Per a reflexionar..., Aportació del G. Virgili García López</u>	109
<u>Cronologia de les Circulars del temps del G. Irlide, Superior General 1885-1874, Arxius</u>	111
<u>Notas sobre mis lecturas, G. José Antonio Panero</u>	117
<u>Lectures útils, G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	120
<u>Altres lectures possibles... links d'interès</u>	123
<u>Anècdotes lasal·lianes, G. Ricard Serra i Feu</u>	125
<u>Cine. Silencio, G. Lluís Diumenge i Pujol</u>	127
<u>Nens refugiats</u>	129

